

การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสีคิ้ว หนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา

นางนุชรี อุปสรรค

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**The Construction of Creative Writing Exercises for Mathayom Suksa IV
Students of Sikhio Nong Ya Khao School in Nakhon Ratchasima Province**

Mrs. Nucharee Upasun

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้ว หนองหญ้าขาว
จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อและนามสกุล นางนุชรี อุปสรรค

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุะมาน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

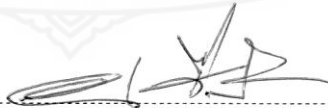
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุะมาน)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณี ยะหะกร)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้ว หนองหญ้าขาว
จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ศึกษา นางนุชรี อุปสรรค รหัสนักศึกษา 2492100728 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุมาน **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วย
การเขียนคำ กลุ่มคำและประโยค สำนวนโวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียนโครงเรื่องเชิง
สร้างสรรค์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเจต และการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง ดำเนินการ
สร้างโดยการรวบรวมเอกสาร วิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึก และตรวจสอบ
คุณภาพของแบบฝึกโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และ
กิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ผลการประเมินด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และกิจกรรม พบว่ามีความเหมาะสม
โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

คำสำคัญ ภาษาไทย แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

Independent Study title: The Construction of Creative Writing Exercises for Mathayom Suksa IV Students of Sikhio Nong Ya Khao School in Nakhon Ratchasima Province

Author: Mrs. Nucharee Upasun; **ID:** 2492100728;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

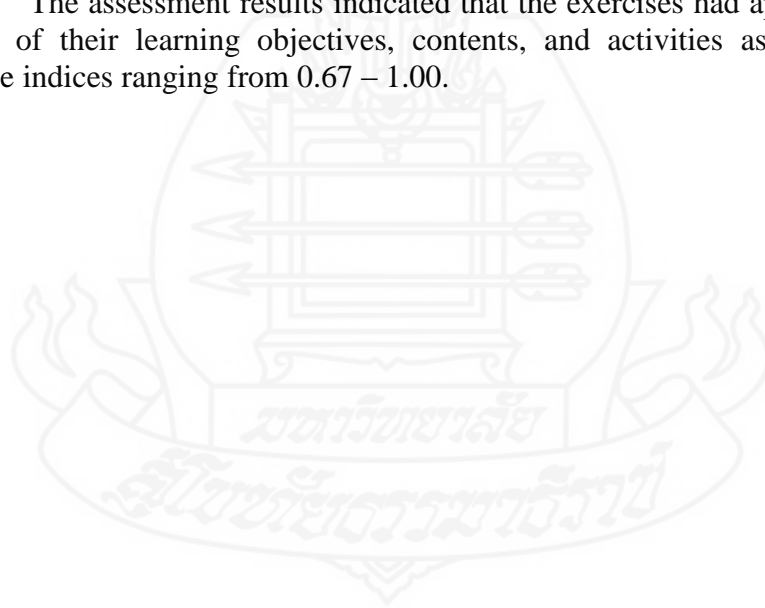
Independent Study advisor: Dr. Apirak Anaman; **Academic year:** 2012

Abstract

The purpose of this study was to construct creative writing exercises in Thai Language for Mathayom Suksa IV students of Sikhio Nong Ya Khao School in Nakhon Ratchasima province.

The author developed five following sets of creative writing exercises: Words, Phrases, and Sentences Writing Exercises; Idioms and Literary Styles Writing Exercises; Creative Story Structure Writing Exercises; Creative Paragraph Writing Exercises; and Creative Story Writing Exercises. The construction process comprised collection of documents, analysis of the document contents to be used in constructing the exercises, and quality verification of the constructed exercises by three experts by assessing their learning objectives, contents, and activities. The coherence index calculation was employed to analyze the mustered data.

The assessment results indicated that the exercises had appropriate quality in terms of their learning objectives, contents, and activities as shown by their coherence indices ranging from 0.67 – 1.00.

Keywords: Thai language, Creative writing exercises

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย
ความกรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุะมาน อาจารย์ที่
ปรึกษา และผู้ควบคุมการศึกษาค้นคว้าอิสระตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. สุวรรณิ ยะหะกร กรรมการสอบ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์จนสำเร็จ
สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์อัญชลี ดวงกลาง ศึกษาพิเศษ สพ.น.นครราชสีมา
เขต 4 ครูเปรมฤดี ลาสูงเนิน และครูพรทิพย์ เปี้ยคำภา ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบและเสนอแนะ
การแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ทำให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณท่านเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาได้นำมาอ้างอิงใน
การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จนกระทั่งสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอ
มอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน

นุชรี อุปสรรค์

กรกฎาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	6
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์	26
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	28
แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	28
บทที่ 3 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	173
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	173
ขอบเขตของการศึกษา	173
การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	173
ข้อเสนอแนะ	178
บรรณานุกรม	179
ภาคผนวก	184
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	185
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	187
ค แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ	191
ง ตารางแสดงคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยผู้เชี่ยวชาญ	194
ประวัติผู้ศึกษา	198

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 แบบจำลองโครงสร้างทางสติปัญญา 8

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า

...ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่ชาติไทยตลอดไป...(คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 3)

จากคำกล่าวข้างต้นภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษา และฝึกฝนให้มีทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ภาษาไทยยังมีความสำคัญเป็นเครื่องมือสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ และเป็นเครื่องมือช่วยจรรโลง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ดังนั้นภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อคนไทยในฐานะเป็นเครื่องมือรักษาความเป็นชาติให้มั่นคงเป็นปึกแผ่นสืบไป การที่จะใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง จำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไทยที่ถูกต้อง (กรมวิชาการ. 2545 : 3-6)

ด้วยความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับพื้นฐานทางวิชาการและการเรียนรู้ โดยกำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนมีความรู้

ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งคุณภาพของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเขียน คือ ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์งานอาชีพ นอกจากนั้นแล้ว ในปัจจุบันแนวคิดการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงเน้นการอ่านออกเขียนได้ เน้นการสอนภาษาในฐานะเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาความคิด นำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ใช้ภาษาในการแก้ปัญหา การดำรงชีวิต ปัญหาของสังคม และสื่อสารรับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝน จนเกิดความชำนาญ จึงจะสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้ และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำเรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ตรงความหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะ และมีประสิทธิภาพ และในการจัดการศึกษาให้ความสำคัญของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการอ่านและการเขียน มาเป็นอันดับแรก ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น ให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดสาระที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คือ สาระการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูดเป็นสาระสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่จะนำไปสู่การเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ

การเขียนเป็นทักษะที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนให้เกิดทักษะ เพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้เนื่องจากการเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เขียน เพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจได้ตรงตามที่ต้องการ นอกจากนี้หลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ยังได้กล่าวว่า การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่เน้นการสอนภาษาเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาสังคม เน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังต้องสอนเพื่อพัฒนาความคิด เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เมื่อเรามีความคิด มีอารมณ์ ความรู้ ความต้องการ ฯลฯ และต้องการ

ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความต้องการนั้น เราก็จะใช้ภาษาสื่อความหมายไปสู่ผู้อื่นด้วยการพูดและการเขียน หรือจากการอ่าน การฟัง การดู เพื่อใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน (กรมวิชาการ. 2545 : 7-9) การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในสภาพปัจจุบัน พบว่า ผู้เรียนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนอยู่มาก ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด หรือไม่สามารถเรียงลำดับความคิด แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นถ้อยคำได้ ไม่สละสลวย ใช้ถ้อยคำสำนวนไม่เหมาะสม ใช้คำไม่ตรงความหมาย ใช้คำเชื่อมไม่เหมาะสม ลำดับคำในประโยคไม่ถูกต้อง และผู้เรียนขาดทักษะด้านความคิดเชิงสร้างสรรค์ ขาดจินตนาการ รวมทั้งความแปลกใหม่ นอกจากนี้ยังไม่ได้รับการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เรียนคิดว่าเรื่องการเขียนเป็นเรื่องยาก ด้วยปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลให้ทักษะการเขียนของนักเรียนจึงไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ความแปลกใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเขียนได้ เพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนซึ่งเกิดจากกระบวนการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ โดยการนำความรู้ ประสบการณ์ ความสนใจ หรือการแก้ปัญหาของผู้เขียนมาถ่ายทอด อัจฉรา ชิวพันธ์ (2554 : 3) ได้กล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่มีลักษณะการคิดริเริ่ม โดยผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ สุรีพร เอี่ยมประโคน (2551 : 29) กล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ว่าเป็นการเขียนที่ผู้เขียนมีอิสระในการเขียน และในการเขียนนั้นผู้เขียนต้องใช้ประสบการณ์ จินตนาการ และความสามารถทางภาษาที่ตนมีอยู่ในการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด ที่ไม่ซ้ำแบบใคร มีลักษณะเฉพาะเป็นของตัวเอง ดังนั้น การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเกิดจากการคิดสร้างสรรค์ เป็นความคิดที่พัฒนามาจากความรู้และประสบการณ์เดิม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้จินตนาการในการเขียน เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนจะต้องมีความคิดดี มีจินตนาการดี มีคลังคำอย่างหลากหลาย สามารถนำคำมาใช้ในการเขียน ต้องใช้เทคนิคในการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 42-43)

จากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549-2553) ของโรงเรียนสี่คิ้วหนองหญ้าขาว พบว่า ผลประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในส่วนมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ พบว่า ตัวบ่งชี้ 4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.85 และได้รับข้อเสนอแนะให้

โรงเรียนพัฒนาความสามารถของผู้เรียนสำหรับมาตรฐานที่ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2552 : 7 - 12)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาเห็นว่า ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ได้แสดงออกทางด้านความคิด จินตนาการอย่างอิสระ และกล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นวิธีการที่จะนำมาฝึกฝนและช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้แบบฝึก ช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบฝึกยังช่วยส่งเสริมให้ใช้ทักษะทางภาษาสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้แสดงออกทางจินตนาการทางความคิด อีกทั้งแบบฝึกเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญ แนวทางการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การฝึกหัดเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการเรียนทักษะ ผู้เรียนจะเขียนได้ดีต้องฝึกหัดมากๆ อย่างสม่ำเสมอ การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น สามารถใช้ฝึกด้านความคิด การขยายความคิด การจัดลำดับความคิด การเรียบเรียงความคิด และด้านการใช้ภาษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา หน่วยที่ 11-15, 2537 : 244-245) สรุปได้ว่า ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นจะเกิดขึ้นได้ เมื่อมีการฝึกหัด และครูผู้สอนจึงควรให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนบ่อยๆ จนเกิดทักษะ

ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะและพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ พลยุทธ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า ผลคะแนนการทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกมีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น และดวงมณี กันทะยอม (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกการคิดสร้างสรรค์ในการสอนเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพนิชยการเชิงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อของสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการคิดเชิงสร้างสรรค์เปรียบเทียบตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกการคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้นมี

ประสิทธิภาพ 85.27/85.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อใช้ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเขียนและประสบความสำเร็จในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา

3. ขอบเขตของการศึกษา

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา มีเนื้อหา จำนวน 5 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 การเขียนคำ กลุ่มคำ และประโยค
- ชุดที่ 2 ส่วนวนโวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- ชุดที่ 3 การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์
- ชุดที่ 4 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเลข
- ชุดที่ 5 การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนเรียงความที่แสดงความรู้สึกระบายอารมณ์ มีจินตนาการ แสดงออกทางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถใช้ภาษาได้เหมาะสม และลำดับความคิดสื่อความหมายได้ชัดเจน

4.2 แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง แบบฝึกที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาทำความเข้าใจ และฝึกทักษะการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

5.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัด ท 2.1 ม.4-6/2 เขียนเรียงความ คุณภาพของผู้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่างๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลงานงานของตนเองในรูปแบบต่างๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง โดยกำหนดให้ผู้เรียนสร้างงานเขียนเรียงความแนวสร้างสรรค์ โดยสร้างจากคำ กลุ่มคำ ประโยค ย่อหน้า และการสร้างโครงเรื่องด้วยกลวิธีต่างๆ ดังที่ กรมวิชาการ (2546 : 275) กล่าวว่า การเขียนสร้างสรรค์เป็นการเขียนในลักษณะความคิดริเริ่ม โดยผู้เขียนใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนเองในการเขียน เด็กที่ฝึกฝนการเขียนเชิงสร้างสรรค์จะต้องอาศัยประสบการณ์และใช้ทักษะการใช้ภาษารวมทั้งความสามารถในการสร้างสถานการณ์ จึงจะสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างดี

สรุปหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น ผู้เรียนจะเกิดสมรรถนะสำคัญความสามารถในการสื่อสาร มีความสามารถในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และความสามารถในการคิด คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง โดยเฉพาะการเขียนได้กำหนดการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้ การเขียนสะกดคำ การเขียนสื่อสารรูปแบบต่างๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

5.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์

5.2.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองของบุคคลต้องอาศัยประสบการณ์ในการสร้างความคิดริเริ่ม ใช้จินตนาการ สร้างสรรค์ภาพขึ้นในใจ นำไปสู่ความคิดใหม่ๆ ที่พัฒนาขึ้น มีผู้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

อารี พันธุ์ณี (2545: 5-6) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์นับเป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอนอกนัยนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ด้วยการคิดดัดแปลงปรุงแต่งจากเดิมคิดผสมผสานกันในเรื่องใหม่ รวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นพบสิ่งต่างๆ ตลอดจนวิธีการคิด ทฤษฎีหลักการได้สำเร็จ จะเห็นได้ว่าความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความคิดในเชิงพัฒนาที่สร้างสรรค์ส่งคมต่อไป ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์จึงมีความหมายว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างผลผลิตหรือสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ไม่เป็นที่รู้จักมาก่อน

สุวิทย์ มูลคำ (2550: 9) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางปัญญาที่สามารถขยายขอบเขตความคิดที่มีอยู่เดิมสู่ความคิดที่แปลกใหม่ แตกต่างไปจากความคิดเดิมและเป็นความคิดที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

ทัศนัย ไพรี (2550 : 21) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกันไป และความคิดสร้างสรรค์นี้ประกอบด้วยความคิดคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะหรือความคิดริเริ่มให้ได้คำตอบที่แปลกใหม่ทั่วไปไม่มีใครคิดมาก่อน โดยผลงานต้องมีประโยชน์หรือมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับ

กิลฟอร์ด (Guilford 1950: 389 อ้างถึงใน ถัดดา พลหาญ 2550 : 9) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดแบบอนอกนัย (divergent thinking) คือ ความคิดหลายทาง หลายแง่มุม คิดได้กว้างไกล ลักษณะความคิดเช่นนี้จะนำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ รวมทั้งการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาให้สำเร็จด้วย ความคิดอนอกนัยนี้จะประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม (originality) ความคิดคล่องแคล่ว (fluency) ความคิดยืดหยุ่น (flexibility) และความคิดละเอียดลออ (elaboration)

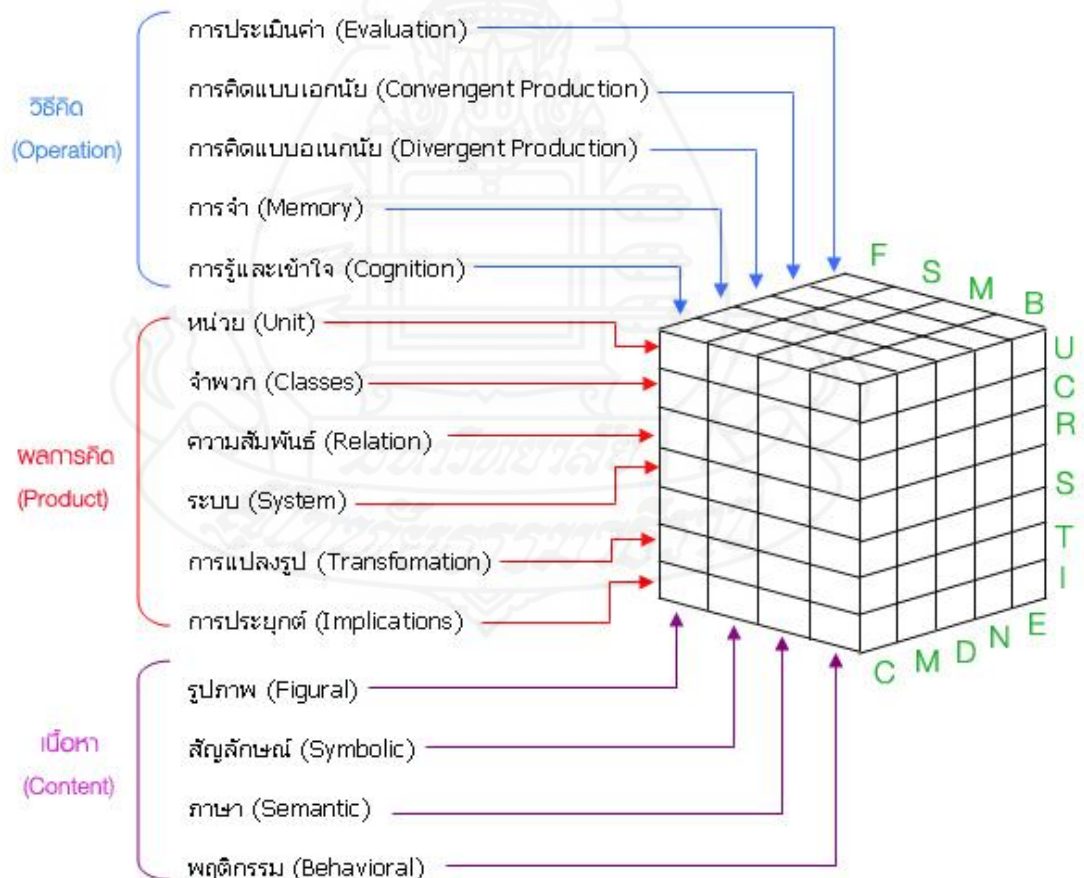
ทอร์เรนซ์ และมายเออร์ (Torrance;& Myers 1972 : 16 อ้างถึงใน สมพร ตอยยิบี 2554 : 25) ได้ให้ความหมาย ความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นกระบวนการของความรู้สึกที่ไวต่อปัญหา หรือเป็นความสามารถของมนุษย์ในการคิดแก้ปัญหาด้วยความคิดที่ลึกซึ้ง นอกเหนือไปจาก

ลำดับขั้นตอนของการคิดอย่างปกติธรรมดา เป็นลักษณะภายในของบุคคลที่จะคิดหลายแง่มุม ประสม ประสานกัน จนเป็นผลผลิตใหม่ที่ต้องการและสมบูรณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางการคิดที่อิสระ มีความแปลกใหม่ โดยปรับปรุงจากแนวคิดเดิมมาผสมผสานกับความคิดใหม่ หรือเชื่อมโยงการเรียนรู้จากประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ซึ่งเกิดจากจินตนาการและความรู้พื้นฐาน เป็นผลงานที่มีประโยชน์อย่างสูงสุดและเกิดคุณค่าต่อผู้อื่น รวมไปถึงการคิดค้นแก้ปัญหาได้อย่างคล่องแคล่วจนประสบความสำเร็จด้วยดี

5.2.2 แนวคิดทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์

แนวคิดทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ได้มีผู้ให้แนวคิดทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ไว้หลากหลายตามทัศนะของบุคคล ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาขอกล่าวถึงทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด ตามโครงสร้างสติปัญญา ซึ่งอาร์ี รังสินันท์ (2540 : 25-28) และสุวิทย์ มูลคำ (2550: 9) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างสติปัญญาของกิลฟอร์ด ไว้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แบบจำลองโครงสร้างทางสติปัญญา

1) มิติที่ 1 กระบวนการคิด (Operation) มิติที่แสดงถึงลักษณะกระบวนการทำงานของสมอง แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ

(1) การรู้การเข้าใจ (Cognition) หมายถึง ความสามารถในการตีความของสมอง เมื่อเห็นสิ่งเร้า แล้วเกิดการรับรู้เข้าใจในสิ่งนั้น และบอกได้ว่าเป็นอะไร เช่นเมื่อเห็นสิ่งเร้าแล้วเกิดการรับรู้เข้าใจในสิ่งนั้น และบอกได้ว่าเป็นอะไร เช่น เมื่อเห็นของเด็กเล่น รูปร่างกลม ทำด้วยยางฟิวราบ ก็บอกได้ว่าเป็นลูกบอล

(2) การจำ (Memory) หมายถึง ความสามารถในการเก็บสะสมความรู้ และข้อมูลต่างๆ ไว้ได้ และสามารถระลึกได้เมื่อต้องการ เช่น การจำสูตรคูณ การจำหมายเลขประจำตัว การชี้ตัวคนร้ายได้

(3) การคิดอเนกนัย (Divergent Thinking) หรือการคิดหลายทิศทาง เป็นความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้หลายรูปแบบหลายแง่หลายมุมแตกต่างกันออกไป เช่น หนังสือพิมพ์ทำอะไรได้บ้าง ให้บอกมาให้มากที่สุด ผู้ที่คิดได้มาก แปลก มีเหตุผล คือ ผู้ที่มีความคิดอเนกนัย และกิลฟอร์ด ได้อธิบายว่าความคิดอเนกนัยก็คือความคิดสร้างสรรค์นั่นเอง

(4) การคิดเอกนัย (Convergent Thinking) หรือความคิดรวมเป็น ความสามารถในการคิดหาคำตอบที่ดีที่สุด จากข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่กำหนดและคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

(5) การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการคิด เพื่อหาข้อสรุปโดยอาศัยเกณฑ์ที่ดีที่สุด

2) มิติที่ 2 เนื้อหา (Content) หมายถึง มิติที่แทนเนื้อหา ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่เป็นสื่อในการคิดที่สมองรับเข้าไปคิด แบ่งเป็น 5 ลักษณะ (ปี ค.ศ. 1977 Guilford ได้เปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมมิติด้านเนื้อหาในส่วนของภาพ ซึ่งบุคคลสามารถรับรู้ และทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดได้ตามรูปที่เห็น แบ่งเป็นภาพที่รับรู้ทางตา และเสียงที่รับรู้ทางหู)

(1) ภาพที่รับรู้ทางตา (Visual)

(2) เสียงที่รับรู้ทางหู (Auditory)

(3) สัญลักษณ์ (Symbolic) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปเครื่องหมายต่างๆ เช่น อักษร ตัวเลข โน้ตดนตรี รวมทั้งสัญลักษณ์ต่างๆ ด้วย

(4) ภาษา (Semantic) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปของถ้อยคำที่มีความหมายต่างๆ กัน สามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้ เช่น พ่อ แม่ เพื่อน ชอบ โกรธ รัก และเสียใจ เป็นต้น ซึ่งคำพูดเหล่านี้เมื่อพูดออกไปแล้วจะสื่อความหมายได้

(5) พฤติกรรม (Behavioral) หมายถึง ข้อมูลแสดงออกด้วยกิริยาอาการ เป็นการกระทำที่สามารถสังเกตเห็น รวมทั้งทัศนคติ การรับรู้ การคิด เช่น การยิ้ม การหัวเราะ การตื่นตัวและการแสดงความพอใจ หรือการแสดงความโกรธ เป็นต้น

3) มิติที่ 3 ผลจากการคิด (Product) หมายถึง มิติที่แสดงผลที่ได้จากการทำงานของสมอง เมื่อสมองได้รับข้อมูลจากมิติที่ 2 และใช้ความหมายในการตอบสนองต่อข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่ได้รับในมิติที่ 1 ผลที่ออกมาเป็นมิติที่ 3 หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างว่าผลของการคิดเกิดจากการทำงานของมิติที่ 1 และ มิติที่ 2 นั้นเอง ซึ่งแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะ คือ

(1) หน่วย (Unit) สิ่งทีบอกลักษณะเฉพาะตัวและแตกต่างไปจากสิ่งอื่นๆ เช่น คน แมว สุนัข

(2) จำพวก (Classes) หมายถึง ประเภทหรือจำพวกหรือกลุ่มของหน่วยที่มีคุณสมบัติหรือลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายกัน เช่น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมได้แก่ คน สุนัข ช้าง ประเภทผลไม้ได้แก่ เงาะ กล้วย ลำไย ลิ้นจี่ เป็นต้น

(3) ความสัมพันธ์ (Relation) หมายถึง ผลของการเชื่อมโยงความคิดเกี่ยวกับสิ่งของประเภทเดียวหรือหลายประเภทเข้าด้วยกัน โดยอาศัยลักษณะบางประการเป็นเกณฑ์ ความสัมพันธ์นี้อาจอยู่ในรูปของหน่วยกับหน่วย จำพวกกับจำพวก และระบบกับระบบก็ได้ เช่น คนคู่กับคน คนคู่กับบ้าน นกคู่กับรัง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งมีชีวิต และ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับที่อยู่อาศัย

(4) ระบบ (System) หมายถึง การจัดประเภทของสิ่งเร้าต่างๆ ให้เป็นระบบที่เป็นแบบแผน เช่น ระบบจำนวนเลขที่เป็นเลขคู่ เช่น 1,3,5,7 เป็นต้น

(5) การแปลงรูป (Transformation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหรือองค์ประกอบของสิ่งเร้า หรือข้อมูลให้อยู่ในรูปใหม่

(6) การประยุกต์ (Implications) หมายถึง ความเข้าใจในการนำข้อมูลไปใช้เพื่อขยายความหรือการพยากรณ์ หรือคาดคะเนข้อความในตรรกวิทยา ประเภท “ถ้า...แล้ว...”

5.2.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

สุวิทย์ มูลคำ (2550: 19-20) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์จากโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด สรุปได้ดังนี้

1) ความคิดคล่อง (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือความสามารถคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งจะนับปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน

2) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการปรับสภาพของความคิดแบบคล่องแคล่วให้มากขึ้นด้วยการจัดหมวดหมู่และมีหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น แต่มีความคิดหลายทิศทาง

3) ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดาหรือความคิดง่าย ๆ ความคิดริเริ่มอาจจะเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดการเป็นสิ่งใหม่ขึ้น

4) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น และยังรวมถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่างๆ อย่างมีความหมาย

สรุปองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์เกิดจากความคิดที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ ผสมผสานเข้าด้วยกันเกิดความคิดแปลกใหม่แสดงออกในรูปแบบของผลงานซึ่งเกิดจากจินตนาการ มีคุณค่า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

5.3.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 43) กล่าวว่า ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เรียนจะต้องสามารถใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึงของตนเองเขียนสารออกมาด้วยถ้อยคำที่สละสลวยประทับใจผู้อ่านและผู้ฟัง ให้ความรู้สึกเพลิดเพลินเจริญใจ ประดับสติปัญญาไปด้วยในตัว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 อธิบายความหมายของคำว่า เขียนและสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

เขียน ก. จัดให้ตัวหนังสือหรือเลข จัดให้เป็นเส้นหรือรูปต่างๆ วาด แต่หนังสือ (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 203)

สร้างสรรค์ ก. สร้างให้มีเป็นขึ้น (มักใช้ในทางนามธรรม) เช่น สร้างสรรค์ความสุขความเจริญให้แก่สังคม ว. มีลักษณะริเริ่มในทางดี เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ศิลปสร้างสรรค์ (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 1136)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 42) อธิบายความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นการเขียนโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียน เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องมีความคิดดี มีจินตนาการดี มีคลังคำอย่างหลากหลาย สามารถนำคำมาใช้ในการเขียน ต้องใช้เทคนิคการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวย

สมพร ตอยยีบี (2554: 11) สรุปความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่ผู้เขียนต้องใช้ประสบการณ์ความรู้ ความคิด อารมณ์ และจินตนาการ ความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างสร้างสรรค์ ในรูปแบบของภาษาที่สละสลวย เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ให้ผู้อื่นทราบ

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2554: 3) ได้สรุปความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงในการเขียน

จากความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าวสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่แสดงออกทางความรู้ ประสบการณ์ เกิดจากความคิด จินตนาการ โดยใช้คำ สำนวน โวหารที่หลากหลาย นำมาเรียบเรียงเป็นถ้อยคำอย่างสละสลวย เป็นผลงานที่สร้างสรรค์ มีคุณภาพมีคุณค่า และเกิดประโยชน์ต่อสังคม

5.3.2 ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 5-6) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่ามีความสำคัญต่อชีวิตบุคคล และสังคม ดังนี้

1. ความสำคัญต่อชีวิต

1.1 เกิดภูมิปัญญาด้านสำนวนภาษาใหม่ๆ สำหรับการติดต่อสื่อสารได้ทันโลกทันเหตุการณ์

1.2 เกิดอาชีพใหม่ๆ จากการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ เช่น นักโฆษณา นักเขียน นักเขียนบทวิทยุ โทรทัศน์ โฆษก พิธีกร นักได้วาที การแสดงเดี่ยว (ทอล์กโชว์) นักแปล

1.3 เกิดการสืบสานรากเหง้าทางวัฒนธรรม ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การแสดงซึ่งเป็นทั้งสาระและความบันเทิงของชีวิต

2. ความสำคัญต่อบุคคล

2.1 พัฒนาสมองซีกขวาในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ

2.2 ทำให้เกิดภูมิปัญญา (Wisdom) ด้านต่างๆ ด้วยตนเอง อาทิ ภูมิปัญญาด้านภาษา ภูมิปัญญาด้านเหตุผล และภูมิปัญญาด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

3. ความสำคัญต่อสังคม

3.1 เกิดรูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสารของคนในสังคม และระหว่างสังคมต่อสังคม

3.2 เกิดวัฒนธรรมและอารยธรรมใหม่ของการติดต่อสื่อสาร

3.3 เป็นการจุดประกายความคิดให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ในสังคมที่มาจากความคิด ความฝัน จินตนาการผ่านการนำเสนอในรูปแบบการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สมเกียรติ รัชมณี และ วิชาติ บุรณะประเสริฐสุข (2548: 4) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์สรุปได้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดที่นอกเหนือไปจากการคิดเพื่อสื่อสารทั่วไปในชีวิตประจำวัน สามารถคิดในสิ่งที่มีประโยชน์ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมได้ รวมทั้งมีพัฒนาการในการใช้ภาษาสูงขึ้น เช่น นอกจากสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารความรู้ความคิดได้ตามเจตนาแล้ว ยังเกิดความไพเราะในถ้อยคำที่ใช้ทำให้ผู้รับสารพึงพอใจ การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลดียิ่งขึ้น เป็นต้น

2. เป็นการแสดงออกถึงแนวคิดใหม่ๆ หรือจินตนาการใหม่ๆ ของมนุษย์ ทั้งนี้ เพราะมนุษย์สามารถคิดเรื่องต่างๆ ได้ตลอดเวลา ดังนั้นทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงช่วยให้มนุษย์สามารถประมวลความคิดหรือจินตนาการของตนถ่ายทอดออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ได้

3. เป็นการแสดงออกถึงวิธีการนำเสนอใหม่ๆ การเขียนถ่ายทอดความรู้ความคิดหรือจินตนาการนั้นมีรูปแบบการเขียนหลายอย่างแตกต่างกันไปตามเจตนาของผู้ส่งสาร การคิดรูปแบบใหม่ๆ ในการนำเสนอความคิดก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจเนื้อหาหรือเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึก รวมทั้งความหมายแฝงเร้นในสารนั้น ได้ดียิ่งขึ้น เช่น งานเขียนร้อยกรองหรือเรื่องสั้นรูปแบบใหม่ๆ เป็นต้น

4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ การถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งย่อมต้องอาศัยการถ่ายทอดอย่างสร้างสรรค์จึงจะทำให้ผู้รับเกิดความรักหวงแหน และภูมิใจในเกียรติภูมิของตน การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะไม่เพียงแต่ถ่ายทอดให้รับรู้ แต่ยังสามารถโน้มน้าวให้เกิดความรู้สึกร่วมดังกล่าวได้

5. เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ การพัฒนาความสามารถและบุคลิกภาพของตน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกมาให้ผู้อ่านรับรู้ได้ถึงความรัก โศก เสียใจ ประทับใจ ฯลฯ ซึ่งเป็นอารมณ์ของมนุษย์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม ในอันที่จะเข้าใจถึงชีวิตของกันและกัน การเขียนถ่ายทอดอารมณ์ต่างๆ ดังกล่าวจะช่วยให้มนุษย์พัฒนาทักษะทางภาษาทักษะการคิด รวมทั้งเกิดการกลมกลืนทักษะต่างๆ หลอมรวมกันเข้าจนกลายเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของตนได้

6. เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ผู้ที่มีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดี อาจนำความสามารถของตนไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ เช่น นักเขียน นักแปล นักหนังสือพิมพ์ ฯลฯ

สรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อชีวิต บุคคล และสังคม เพราะเป็นเครื่องมือที่แสดงออกถึงแนวความคิด วิธีการใหม่ๆ สามารถถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ด้วยภาษาที่สร้างสรรค์ที่มีตีมีประโยชน์ต่อสังคม รักษาศิลปวัฒนธรรม และทำให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลได้ดียิ่งขึ้น

5.3.3 ประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการพัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาของนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น และช่วยฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียน ซึ่งเกิดจากความรู้ ความคิด ประสบการณ์ของนักเรียน และเกิดความภาคภูมิใจ รักการเขียน ดังมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

เจือ สตะเวทิน (2522: 3) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยส่งเสริมความงอกงามทางสติปัญญาของผู้เรียน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัย เจตคติ ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ อารมณ์ ตลอดจนความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่แวดล้อมตัวนักเรียนอีกด้วย สอดคล้องกับฉวีวรรณ จินดาพล (2528 : 61-62) และ ประชุมพร สุวรรณตรา (2528 : 9) ได้กล่าวสรุปประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

1. เป็นการฝึกทักษะและพัฒนาการใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ครูรู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนมากขึ้น นอกจากนี้ยังฝึกให้ได้ใช้ความสังเกตธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญญา ความรู้สึกอันดีงาม ความเห็นอกเห็นใจ และความรักเพื่อนมนุษย์ สัตว์ และธรรมชาติ
2. ช่วยให้ผู้รู้จักวงศัพท์มากขึ้นจึงสามารถเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน วลีที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน ความเพลิดเพลินในการเขียน ทำให้เด็กรักการเขียน
3. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และยังเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เขียนให้ยอมรับนับถือตนเอง และรู้จักยอมรับผู้อื่น
4. เป็นการช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนมากขึ้นจากการเขียน แสดงความรู้สึกนึกคิดและปัญหาของเด็ก
5. ช่วยให้มีความรู้ ความซาบซึ้งในวรรณคดีที่มีคุณค่าต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่ประสบการณ์ที่นำไปใช้โอกาสต่อไป
6. เป็นงานที่สนุกสนาน ท้าทายสำหรับครู เพราะมีการวางแผนหากลวิธีในการสอน ซึ่งเป็นการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้สอน เป็นงานที่สร้างความสุขและก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในการสอน

7. การสอนเชิงสร้างสรรค์ จะเป็นการฝึกให้เด็กใช้ความสังเกตตาม
 ธรรมชาติ
 พิสมัย อำไพพันธ์ (2537 : 3-4) กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนเชิง
 สร้างสรรค์ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อนักเรียน ได้แก่

- 1.1 ทำให้จิตใจกล้าแข็ง คิดอย่างรวดเร็ว
- 1.2 ทำให้เด็กได้แสดงความรู้สึก มีสุนทรียภาพ
- 1.3 เปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองความสามารถทางการเขียน
- 1.4 เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิด ความเข้าใจ และแสดงปฏิกิริยาต่อ
 สิ่งเร้าที่ได้พบเห็นออกมา

2. ประโยชน์ต่อครู ได้แก่

- 2.1 เป็นวิธีการช่วยให้เกิดความเข้าใจ ความแตกต่างระหว่างเด็กแต่ละคน
- 2.2 เป็นวิธีการที่จะช่วยให้เกิดความคุ้นเคย และเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล
- 2.3 เป็นวิธีการจะช่วยให้เข้าใจประการณ์ของเด็ก

สรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู เป็นการ
 พัฒนาความคิดความสามารถทางภาษา ด้วยการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ออกมาด้วย
 สำนวนภาษาที่สละสลวยตามความสามารถของนักเรียน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และครู
 สามารถรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยผ่านงานเขียนของนักเรียน สอดคล้องกับ ปราโมทย์ ชันดี
 ลาภพันธ์ (2530 : 17) ที่กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์ทั้งแก่นักเรียนและครูผู้สอน
 เป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงควรส่งเสริมและหาวิธีการแปลกๆ ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจมากระตุ้นเพื่อให้
 นักเรียนสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ผลงานของตนเองออกมาได้ เพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็น
 กิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งในการเรียนการสอนทักษะทางภาษา

5.3.4 จุดมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กรรณิการ์ พวงเกษม (2534: 34) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนเชิง
 สร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้รู้จักระบายความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาในทางสร้างสรรค์
 และเข้าใจแนวคิดของผู้อื่น
2. เพื่อเข้าใจเห็นคุณค่าและชื่นชมศิลปะ วรรณคดี ดนตรี ตลอดจน
 กิจกรรมทางวัฒนธรรมสามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ได้
3. เพื่อให้มีความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์และสังคม

4. เพื่อให้รู้จักการสังเกตการณ์สร้างสื่อ และการเขียนที่ชัดเจนเป็นรายบุคคลด้วยการแสดงความเห็นและชมเชยส่วนที่ดี
5. เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ต่างๆ จากสิ่งที่ครูให้บนกระดานดำ
6. เพื่อให้รู้จักอภิปรายร่วมกัน ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะในการเขียนได้มากกว่าการใช้เขียน แต่เพียงอย่างเดียว

สุจิตรา เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มพรรย์ (2538: 109-191) กล่าวถึงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนคำขวัญในโอกาสต่างๆ เช่น คำขวัญวันเด็ก วันครู วันแม่ เป็นต้น
2. นักเรียนสามารถหาคำพังเพยหรือสุภาษิตมาเรียงต่อให้คล้องจองกัน
3. นักเรียนสามารถเขียนบทร้อยแก้วสั้นๆ ได้ เช่น เขียนพรรณนาได้ภาพ พรรณนาความรู้สึกต่างๆ เป็นต้น
4. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องราวขึ้นมาจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคน สัตว์หรือธรรมชาติที่ใกล้ชิดกับนักเรียนได้
5. นักเรียนสามารถแต่งเพลง หรือบทละครสั้นๆ ได้
6. นักเรียนสามารถแต่งบทประพันธ์ได้ตามระดับความสามารถของนักเรียน
7. นักเรียนสามารถช่วยกันต่อคำประพันธ์ หรือโต้กลอนสด สักวาได้
8. นักเรียนสามารถเขียนคำสวดดี คำไว้อาลัยในโอกาสต่างๆ ได้
9. นักเรียนสามารถเขียนบทความต่างๆ ได้
10. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องสั้น หรือนวนิยายได้ ตามระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

สมพร ตอยยี่ปี (2554: 13) กล่าวสรุปจุดมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไว้ว่า เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกโดยการถ่ายทอดความคิดด้านภาษา และฝึกให้รู้จักใช้จินตนาการในทางสร้างสรรค์ ผลงานการเขียนต่างๆ อย่างเต็มความสามารถตามศักยภาพของแต่ละบุคคลอย่างเสรี เห็นคุณค่าและความงดงามทางภาษา ที่ได้แสดงออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ

จากจุดมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์แสดงให้เห็นถึง เพื่อมุ่งพัฒนาทางด้านภาษา เปิดโอกาสให้เด็กแสดงถึงความสามารถทางภาษา จินตนาการ ตามระดับความสามารถของนักเรียนออกมาทางงานเขียน

5.3.5 ลักษณะและองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1) ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่แสดงออกทางความคิด
จินตนาการ ใช้สำนวนภาษาได้อย่างสละสลวย

ประภาศรี สีหอำไพ (2531: 1-3) สรุปเกี่ยวกับลักษณะการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ไว้ว่า ผู้เขียนจะต้องเลือกสรรคำ สำนวนมาใช้ให้เหมาะสม ตรงใจ ตรงวัตถุประสงค์ของ
เรื่องที่เขียน อีกทั้งสามารถสร้างแนวคิดที่แปลกใหม่ให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งชัดเจน และ
รู้สึกคล้อยตาม ที่สำคัญแนวคิดนั้นๆ จะต้องสามารถสร้างสรรค์ สร้างปัญญาให้ผู้อ่านเกิดความคิด
ความหวังจากงานเขียนนั้นๆ

บุษยมาลย์ ชวนะ (2552 : 23) สรุปลักษณะที่สำคัญของการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถของผู้เขียนที่ได้ใช้ความสามารถนั้น
ถ่ายทอดความคิด ประสบการณ์ จินตนาการซึ่งเป็นของตนเอง ไม่ได้ลอกเลียนแบบใครหรือ
คัดลอกความคิดของใคร และผลงานที่เขียนนั้นเป็นผลงานที่มีคุณค่าเกิดประโยชน์ต่อผล

สรุปได้ว่า ลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการแสดงออกทางด้าน
ภาษาการใช้คำ สำนวนโวหาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ มีศิลปะในการเขียน ซึ่งอาจ
เรียกได้ว่าเป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2) องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542: 23) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียน
เชิงสร้างสรรค์ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. มีจินตนาการ ผู้เขียนต้องใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึงเขียนให้
ผู้อ่านเกิดจินตนาการคล้อยตามผู้เขียน
2. สำนวนภาษาดี ผู้เขียนต้องเลือกเฟ้นถ้อยคำนำมาเรียบเรียงให้ไพเราะ
สละสลวย และมีความหมายตามที่ผู้เขียนต้องการ
3. มีคุณค่าทางจิตใจและสติปัญญา ผู้อ่านอ่านแล้วมีความคิด ความรู้สึก
ที่จะจรจรโลงความดีงามและมองโลกในแง่ดี

ดวงมณี กันทะยอม (2551: 21) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องใช้
จินตนาการในการเสนอความคิดออกมาเป็นถ้อยคำภาษาเขียนที่สละสลวย สร้างความประทับใจ
ให้กับผู้อ่านและให้ผู้อ่านรู้สึกเพลิดเพลินพร้อมก่อให้เกิดคุณค่าทางจิตใจและเพิ่มพูนสติปัญญา

จากแนวความคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนควรมีคุณสมบัติ คือ มีจินตนาการ รู้จักการเลือกสรรคำ สำนวนภาษา และก่อให้เกิดคุณค่าด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน

5.3.6 หลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝน สามารถแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ ความสามารถทางภาษา มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานรูปแบบการเขียนให้ผู้อื่นอ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ ดังมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

กรรณิการ์ พวงเกษม (2534 : 34) กล่าวถึงหลักที่สำคัญของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

บรรยากาศและสภาพการณ์ เด็กจะต้องรู้สึกสบายใจ รู้สึกอบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนและครู เด็กจะไม่กล้าแสดงออกเลยถ้าหากเขาไม่ได้รับความเห็นใจและถูกพองเล็งจากเพื่อนๆ หรือครูจนเกินไป ต้องเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

1. ประสบการณ์ เด็กจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจจากประสบการณ์โดยตรงที่ตนได้รับ เช่นจากการเดินทาง เด็กต้องการประสบการณ์ที่แท้จริงอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ใน การเรียนควรสร้างความสนใจให้เด็ก และมีอุปกรณ์อย่างพร้อมเพียง

2. ความเอาใจใส่ของครู เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูควรปลูกฝังความช่างสังเกต ความมหัศจรรย์ และความสำคัญต่างๆ ในชีวิตประจำวันในตนเองให้มากที่สุด จะได้เป็นผู้ที่สามารถมองเห็นอะไรได้แจ่มแจ้ง มีชีวิตจิตใจ

วรรณ แก้วแพรก (2546: 5-9) ได้กล่าวถึง หลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. การเขียนตามแบบ ถ้านักเรียนยังไม่มีทักษะและความสามารถในการเขียน จึงต้องเขียนตามไปก่อน

2. การเขียนด้วยความเข้าใจ หลังจากนักเรียนเขียนตามแบบได้แล้ว ก็จะถึงขั้นการเขียนด้วยความเข้าใจขึ้นที่นักเรียนต้องใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถสูงกว่าการเขียนตามแบบ นักเรียนเขียนคำ วลี หรือประโยค นักเรียนก็จะรู้ความหมายของคำ วลี ประโยคนั้น

3. เขียนอย่างมีจุดประสงค์ เป็นการเขียนที่มุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ เช่น การเขียนข้อความสั้นๆ การเขียนข้อความตอนหนึ่งๆ การเขียนจดหมาย การเขียน

เรียงความ บทความ และการเขียนรายงาน การเขียนดังกล่าวเป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการที่แสดงออกซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือค่านิยมต่างๆ ทั้งนี้แล้วแต่เรื่องที่เขียน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ต้องการ

4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นจุดประสงค์สุดท้ายในการสอนเขียนต้องอาศัยการฝึกฝน ทักษะและความรู้ ความสามารถ ซึ่งมีลักษณะการเขียน ได้แก่ ใช้คำภาษาพูดที่ถูกต้องเหมาะสม มีสำนวน สีสมา และท่วงทำนองในการเขียนดี มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แปลกใหม่ออกไป จะช่วยยกระดับสติปัญญา ความคิดเห็น ค่านิยม คุณธรรม หรือสภาพจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น

สมิธ (Smith.1973 : 9 อ้างถึงใน สมพร ตอยยีปี 2554: 17) ได้เสนอหลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้หลายประการ คือ

1. จะต้องเป็นสิ่งใหม่ๆ แตกต่างกันออกไปหรือมีลักษณะเฉพาะตัว สิ่งแรกที่จะต้องคำนึงคือผลผลิตกระบวนการที่ใช้นั้นต้องใหม่ เช่น การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ เรื่องโคลง กลอนนักเรียนต้องผลิตโคลง กลอนใหม่ๆ ขึ้นมาด้วยตนเอง

2. เน้นความคิดแบบอบเนกนัย (Divergent thinking) การคิดแบบอบเนกนัยนี้ มิได้หมายถึงคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงคำตอบเดียว การคิดแบบนี้ผู้เรียนจะต้องนำความรู้ความเข้าใจ ความคิดรวบยอดต่างๆ มาใช้ในลักษณะใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดคำตอบใหม่ๆ หลากๆ คำตอบ

3. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ต้องการแรงจูงใจเป็นอย่างมากที่ก่อให้เกิดกระบวนการคิด เช่น บรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียด การชมเชย การกระตุ้นให้นักเรียนคิด ให้นักเรียนได้ทำงานตามสบาย เป็นต้น

4. ไม่ควรกำหนดคำตอบตายตัวไว้ในใจของครู เพราะอาจทำนายไม่ได้ว่าผลงานของนักเรียนจะออกมาในรูปใด ครูผู้สอนไม่ควรตัดสินใจว่า ผลงานของนักเรียนผิดหรือถูกครูเพียงแต่เป็นผู้ช่วยตรวจ แก้ไข ปรับปรุง การใช้ภาษาของนักเรียนเท่านั้น

5. กระบวนการในการทำงานมีความสำคัญเท่ากับผลงานของนักเรียน

6. ควรใช้คำถามหรือสร้างสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดคำตอบหลายๆ ประการ เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เด็กคิดไปได้หลายๆ แนว ข้อปัญหาหรือเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความคิดนั้น ควรยอมรับความคิดเห็นของทุกคน โดยไม่มีการตำหนิความคิดของใคร ว่าใช้ไม่ได้หรือโง่

7. การสอนแบบนี้ ควรจัดห้องเรียนให้สบาย มีอุปกรณ์จำเป็นที่ต้องใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ พร้อมเพรียงและเพียงพอ

8. ให้อ่านเรื่องและเขียนเชิงสร้างสรรค์หลายๆ แนว จะช่วยให้นักเรียนรู้จักแนวทางในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น

9. กระบวนการสอนควรเป็นประชาธิปไตย สร้างกฎในการเรียนร่วมกัน

10. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ การกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนออกมาโดยการเขียน ครูควรเน้นและชมเชยความแตกต่าง ลักษณะเฉพาะตัว ความเป็นตัวของตัวเองและความคิดริเริ่มของนักเรียน

สรุปได้ว่า หลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ครูผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศ กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยอิสระ ฝึกเขียนตามลำดับ โดยใช้ประสบการณ์ของนักเรียน และความเอาใจใส่ของครูจะช่วยให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกประเภทการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ เรียงความ เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเรียงความ โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มาพัฒนาการเขียนเรียงความให้ดียิ่งขึ้น

5.3.7 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเรียงความ

การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเรียงความ เป็นการเขียนสื่อสารประเภทหนึ่งเป็นงานเขียนที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทัศนคติ ความรู้สึก ความเข้าใจ โดยผ่านความคิดคำนึงที่เกิดขึ้นในหัวนึกหรือจิตใจของมนุษย์ ซึ่งความคิดนั้นๆ เป็นผลมาจากประสบการณ์ แล้วนำมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยใช้คำ สำนวน โวหาร มาประกอบกันให้เป็นเนื้อความต่อเนื่องตามส่วนประกอบของเรียงความ คือ คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป และตามโครงเรื่องที่วางไว้ ซึ่งเรียงความที่ดีต้องประกอบด้วย เอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ ให้สละสลวย น่าอ่าน เกิดภาพพจน์ และความเพลิดเพลินไปกับความไพเราะของภาษา ให้คุณค่าทางสติปัญญา และจิตใจ โดยปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นภายในจิตใจของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนแปลงความคิดไปในทางที่ดี ให้ความรู้ความเข้าใจเกิดขึ้นในจิตใจของผู้อ่านอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

ผู้เขียนสามารถใช้รูปแบบการฝึกเขียนได้หลายวิธี เช่น การสร้างคำ กลุ่มคำ ประกอบกับประโยค การใช้สำนวน โวหาร การวางโครงเรื่อง การเขียนขยายความ การเขียนเป็นเรื่องโดยใช้ภาพและประสบการณ์มาสร้างสรรค์ในงานเขียนเรียงความ

5.3.8 การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเรียงความ

การประเมินผลเป็นการวัดความสามารถ ความก้าวหน้าของผู้เรียน การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเรียงความ เป็นการวัดความสามารถ ความก้าวหน้าของผู้เรียนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านเรียงความ จึงควรมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อนำผลการพัฒนามาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้เกิดการพัฒนาการในตัวผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ มีผู้เสนอแนวทางการประเมินงานเขียนไว้ ดังนี้

เสถียร ฌ เชียงใหม่ (2541 : 73) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเขียนเรียงความ โดยให้คะแนน 30 คะแนน แยกเป็นรายละเอียด ดังนี้

1. การเสนอเนื้อหาและแนวคิด (12 คะแนน)
 - 1.1 การเขียนเนื้อหาให้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง 3 คะแนน
 - 1.2 การลำดับความคิด 4 คะแนน
 - 1.3 การใช้เหตุผลสนับสนุนความคิด 5 คะแนน
 - 1.4 การเสนอแนวคิดสร้างสรรค์ 3 คะแนน
2. การใช้ภาษา (9 คะแนน)
 - 2.1 การใช้ถ้อยคำ 3 คะแนน
 - 2.2 การสะกดคำ 3 คะแนน
 - 2.3 การเรียบเรียงประโยค 3 คะแนน
3. รูปแบบการเขียน (9 คะแนน)
 - 3.1 การเขียนส่วนคํานํา เนื้อเรื่อง สรุปรูป 3 คะแนน
 - 3.2 ความยาวตรงตามกำหนด 3 คะแนน
 - 3.3 ความสะอาดเรียบร้อย 3 คะแนน

วราพร จำปา (2545 : 35) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพเรียงความทั้งหมด 6 ด้าน คือ เอกภาพ สัมพันธภาพ โครงสร้างของเรื่อง ความสามารถในการสื่อความหมาย และความคิดสร้างสรรค์ ในแต่ละด้านแบ่งคะแนนและระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. เอกภาพ พิจารณาใจความว่ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเรื่อง สามารถแสดงความคิดเห็นหลักได้ชัดเจน เขียนได้ตรงประเด็นตามชื่อเรื่อง
2. สัมพันธภาพ พิจารณาในด้านการเรียบเรียงข้อความในย่อหน้า และระหว่างย่อหน้า มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันมีการจัดลำดับความคิดอย่างเป็นระเบียบ เขียนขยายความคิดได้ต่อเนื่อง
3. สาระตถภาพ พิจารณาในด้านการเน้นใจความสำคัญในที่ที่ควรเน้น มีการขยายความในปริมาณที่พอเพียง
4. โครงสร้างของเรื่อง มีการเขียนคํานําที่เร้าความสนใจ เนื้อเรื่องเขียนได้ใจความดี ขยายความได้ต่อเนื่อง เนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียน ส่วนสรุปสร้างความประทับใจให้ผู้อ่านและมีสัดส่วนพอเหมาะกับเนื้อเรื่องทั้งหมด
5. ความสามารถในการเขียนสื่อความ พิจารณาในด้านการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ถูกต้อง เหมาะสม สื่อความหมายได้ชัดเจน

6. ความคิดสร้างสรรค์ พิจารณาในด้านการเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ มีความคิดริเริ่ม มีความคิดเป็นของตัวเองและคิดได้อย่างหลากหลาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 64-67) ได้กำหนดเกณฑ์การตรวจเรียงความ คะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยพิจารณาเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบ หมายถึง ความถูกต้องตามลักษณะการเขียนเรียงความ ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป คะแนนเต็ม 2 คะแนน
2. เนื้อหา หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็น น่าสนใจ และมีข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน คะแนนเต็ม 2 คะแนน
3. ความคิดเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การนำเสนอที่น่าสนใจสอดคล้องกับข้อคิด หรือข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติมีแนวคิดแปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม คะแนนเต็ม 4 คะแนน
4. การใช้ภาษา หมายถึง ใช้ภาษาถูกต้อง สละสลวย ใช้สำนวนโวหาร หรือคำประพันธ์ประกอบเหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน และการลำดับความไม่วกวน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
5. อักษรวิธี หมายถึง สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนเป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทย คะแนนเต็ม 4 คะแนน
6. ความสะอาด หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของชิ้นงานโดยภาพรวม ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด และเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 2 คะแนน

5.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

5.4.1 ความหมายของแบบฝึก

ลัดดา พลหาญ (2550: 27) กล่าวว่าสรุปความหมายของแบบฝึกว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่จะจำเป็นต่อการเรียนภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะครูจะต้องฝึกทักษะให้กับนักเรียนหลังจากที่เรียนเนื้อหาจากบทเรียนมาแล้ว การสร้างแบบฝึกตามขั้นตอนจะก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างครอบคลุม เนื้อหาของบทเรียน แบบฝึกนั้นเป็นก็จะเป็นสื่อที่สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ก่อให้เกิดความคิดรวบยอดในเนื้อหาสาระของบทเรียนนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประภาพรรณ เส็งวงศ์ (2550: 46) แบบฝึก หมายถึง สื่อที่ใช้ฝึกทักษะในด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว ถูกต้องและรวดเร็ว

ดวงมณี กันทะยอม (2551: 26) กล่าวว่า แบบฝึก เป็นเครื่องมือที่ใช้ฝึกทักษะทางภาษา เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และทำซ้ำๆ อย่างต่อเนื่องเป็นการเสริมให้เกิดทักษะที่

ถูกต้องและเป็นส่วนที่เพิ่มหรือเสริมจากบทเรียน ช่วยฝึกทักษะการใช้ภาษาดีขึ้น และช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน

จากที่กล่าวมา แบบฝึก หมายถึง สื่อหรือสิ่งเร้าทางการเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมทักษะความรู้ให้แก่ นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัด ที่มีกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน

5.4.2 ความสำคัญของแบบฝึก

อดุล ภูปลีม (2539: 24-25) กล่าวว่าแบบฝึกมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามากเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นสามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่างๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในขณะที่เรียน ทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นำมาวัดผลหลังจากเรียนแล้ว ตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียนและนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ทันทีซึ่งจะมีผลทำให้ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และลดภาระได้มาก นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมพร ตอยยีปี (2554: 37) สรุปว่าแบบฝึกมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย เพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียน และยังสามารถทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง

จากความสำคัญของแบบฝึก พอสรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญต่อวิชาภาษาไทย เพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ จึงต้องอาศัยการฝึก เพื่อทบทวนเนื้อหาให้เกิดความชำนาญ ดังนั้น การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่ต้องอาศัยการฝึกฝน เพื่อช่วยพัฒนาการเขียนให้มากขึ้นกว่าเดิม นักเรียนสามารถทบทวนด้วยตนเองได้ และสามารถนำไปใช้ในสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4.3 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกเพื่อให้มีคุณภาพต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา เพราะการสอนจะได้ผลดี ควรใช้แบบฝึกที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียน มีผู้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

สุจิตรา เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มพรรย์ (2538: 52) กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกว่าต้องยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบฝึก ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศและสภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual difference) นักเรียนแต่ละคน มีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจทางภาษาแตกต่างกันก่อนสอนควรมีการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กเสียก่อน เด็กคนใดมีความสามารถสูงก็ให้การสนับสนุนให้มีทักษะสูงยิ่งขึ้น ไปส่วนเด็กคนใดมีทักษะต่ำควรพยายามสอนซ่อมเสริมให้เป็นพิเศษ

2. การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการเขียนได้คล่องแคล่ว ชำนาญก็เพราะมีประสบการณ์ตรงจากการลงมือฝึกกระทำด้วยตนเอง จึงเป็นโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้มากที่สุด

3. การเรียนรู้จากการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกฝนเป็นกฎการเรียนรู้ของนักจิตวิทยา ชื่อ ธอร์น ไคค์ (Thorndike) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อได้ฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาดี มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดี ถ้าผู้เรียนได้ฝึกฝนได้ทำแบบฝึกหัดได้ใช้ภาษามากเท่าใดก็จะช่วยให้มีทักษะดีมากขึ้นเท่านั้น

4. กฎแห่งผล (Law of Effect) นักเรียนได้เรียนแล้วย่อมต้องการทราบผลการเรียนของตนเองว่าเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นเมื่อมีงานให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูควรรีบตรวจและคืนนักเรียน โดยเร็วผู้เรียนจะมีความพึงพอใจที่ได้รับผลการเรียน

5. กฎการใช้และไม่ใช้ (Law of Use and Disuse) ภาษาเป็นวิชาทักษะต้องมีการใช้ฝึกฝนอยู่เสมอ จึงคล่องแคล่วและชำนาญในการใช้ภาษา ถ้าหากเรียนแล้วไม่ได้ใช้นานๆ ก็จะไปหมดยิ่งหรือมีทักษะไม่ดีเท่าที่ควร

6. แรงจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งเร้าที่เพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจเรียน ตั้งใจฝึกฝนทักษะและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

ทิสนา แคมมณี (2551: 51-52) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์น ไคค์ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือการกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากมีการนำไปใช้บ่อยๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจ ย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป จะไม่ยอมอยากเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

การสร้างแบบฝึกควรต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา จะช่วยให้การสร้างแบบฝึก มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เหมาะสมกับวัย ความสนใจของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนควรตรวจงานทันที เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ต่อไปอีก

5.4.4 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

แบบฝึกที่ดีมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน ควรมีจุดมุ่งหมายชัดเจน คำนึงถึงความต้องการในการพัฒนาทักษะนั้นๆ ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

บัณฑิตา แจ็งจบ (2545: 20) กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีนั้นจะต้องช่วยพัฒนา ทักษะทางภาษาของผู้เรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาของผู้เรียนได้ตามสภาพ ทำให้ผู้เรียน เกิดทักษะและความชำนาญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์จริง หรือในชีวิตประจำวัน ของตนเองได้

โสภณ วัฒนเมธาวิ (2551: 13) สรุปว่า แบบฝึกที่ดีจะต้องใช้หลักจิตวิทยา ในการสร้าง ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจได้ง่าย เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของเรื่องที่สอน มีความหลากหลายเพื่อเร้าความสนใจของผู้เรียน และควรมีการ ประเมินผลขณะฝึก เพื่อประเมินความชำนาญของผู้เรียนในทักษะนั้นๆ

5.4.5 ประโยชน์ของแบบฝึก

กัญญา ทิพย์ลาย (2545: 13) กล่าวว่าแบบฝึกมีประโยชน์กับครูและนักเรียน ด้านการพัฒนาทักษะ ด้านการวัดผลประเมินผล ทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 21) ได้สรุปประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด และการเขียน
3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่างๆ ของผู้เรียน

ลัดดา พลหาญ (2550: 29) กล่าวว่าการใช้แบบฝึกเป็นการฝึกทักษะใด ทักษะหนึ่งด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบทำให้เข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้ครูทราบ ความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนและหาแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ นักเรียนอย่างดีที่สุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล การฝึกจะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น

สามารถประเมินผลงานของตนเองได้ตลอดจนฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สามารถทำงานด้วยตนเองตามลำพังได้

สรุปได้ว่า แบบฝึกมีประโยชน์ในการฝึกทักษะด้านภาษาให้เกิดความชำนาญ และเป็นสื่อการเรียนรู้ สำหรับพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ มีความชำนาญ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบความสำเร็จในการดำเนินการเรียนภาษาไทย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กรรณิการ์ พลยุทธ (2541: 57) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสื่อ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า กรุงเทพมหานคร พบว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มประชากรหลังใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูงขึ้น

อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย (2547: 62) ได้พัฒนาแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัย พบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/80.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้หลังใช้แบบฝึกนักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึก

ลัดดา พลหาญ (2550 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 88.78/90.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงมณี กันทะยอม (2551: 62) ได้สร้างแบบฝึกการคิดสร้างสรรค์ในการสอนเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพนิชยการ

เชิงใหม่ สรุปผลการวิจัยว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกการคิดสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.27/85.46 หมายความว่า นักเรียนสามารถทำแบบฝึกได้ถูกต้อง เท่ากับ 85.27 และสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องเท่ากับ 85.46 แสดงว่าแบบฝึกการคิดสร้างสรรค์นี้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการคิดสร้างสรรค์นี้มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมพร ตอยยิบิ (2554: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา หนองจอก กรุงเทพฯ มีผลการวิจัย พบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยมีประสิทธิภาพ 82.09/82.58 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้การเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยมีความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกเขียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน และแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนั้น นักเรียนจึงควรได้รับการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์จากแบบฝึก เพื่อพัฒนาการเขียนให้ประสบความสำเร็จ มีทัศนคติที่ดีต่อการเขียน โดยใช้แบบฝึก และช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสูงขึ้น

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา

โดย

นางนุชรี อุปสรรค

เลขประจำตัว 2492100728

ประกอบการศึกษาชุดวิชา 20797 การศึกษาค้นคว้าอิสระ
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกมัธยมศึกษา (ภาษาไทย)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

...คํานํา...

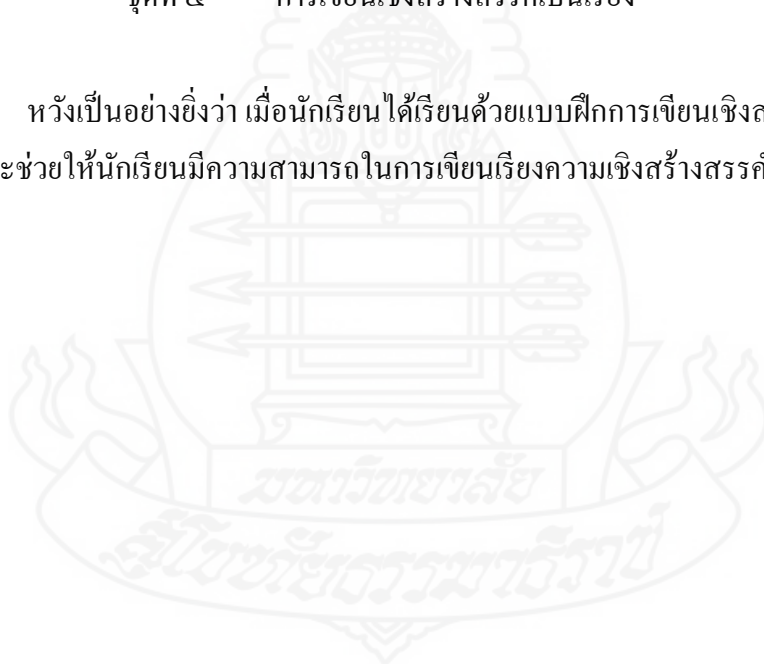

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์นี้ มีวัตถุประสงค์จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นสื่อในการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ประกอบด้วยแบบฝึกจำนวน ๕ ชุด ดังนี้

- ชุดที่ ๑ การเขียนคำ กลุ่มคำ และประโยค
- ชุดที่ ๒ ส่วนวน โวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- ชุดที่ ๓ การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์
- ชุดที่ ๔ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเจต
- ชุดที่ ๕ การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนด้วยแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าวนี้ครบถ้วนจะช่วยให้ นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี

นุชรี อุปสรรค

...สารบัญ...

	หน้า
คำแนะนำการใช้แบบฝึก	๓๒
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓๓
ชุดที่ ๑ การเขียนคำ กลุ่มคำ และประโยค.....	๔๓
แบบฝึกที่ ๑.๑ การเขียนคำ.....	๔๓
แบบฝึกที่ ๑.๒ การเขียนคำที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อกัน.....	๔๗
แบบฝึกที่ ๑.๓ การเขียนคำและกลุ่มคำ.....	๔๘
แบบฝึกที่ ๑.๔ การสร้างคำใหม่.....	๕๑
แบบฝึกที่ ๑.๕ การเขียนกลุ่มคำเป็นประโยค.....	๕๒
แบบฝึกที่ ๑.๖ การแต่งประโยคจากภาพ.....	๕๔
แบบฝึกที่ ๑.๗ การเขียนขยายความ.....	๕๖
ชุดที่ ๒ ส่วนวน โวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	๕๘
แบบฝึกที่ ๒.๑ ชนิดของโวหาร.....	๖๗
แบบฝึกที่ ๒.๒ การเขียนบรรยายโวหาร.....	๗๐
แบบฝึกที่ ๒.๓ การเขียนพรรณนาโวหาร.....	๗๑
แบบฝึกที่ ๒.๔ การเขียนอุปมาโวหาร.....	๗๒
แบบฝึกที่ ๒.๕ การเขียนสาธกโวหาร.....	๗๓
แบบฝึกที่ ๒.๖ การเขียนเทศนาโวหาร.....	๗๔
แบบฝึกที่ ๒.๗ การเขียนข้อความเชิงสร้างสรรค์.....	๗๕
ชุดที่ ๓ การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์.....	๗๗
แบบฝึกที่ ๓.๑ การเขียนแผนภาพโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์.....	๗๗
แบบฝึกที่ ๓.๒ การเขียนเรียงลำดับโครงเรื่อง.....	๗๗
แบบฝึกที่ ๓.๓ การเขียนกำหนดโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์.....	๘๐
แบบฝึกที่ ๓.๔ การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์.....	๘๑
แบบฝึกที่ ๓.๕ การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์.....	๘๒

ชุดที่ ๔	การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเจต.....	๕๕
	แบบฝึกที่ ๔.๑ การเขียนสร้างสรรค์ประโยคใจความสำคัญ.....	๑๐๔
	แบบฝึกที่ ๔.๒ การพิจารณาตำแหน่งประโยคใจความสำคัญ.....	๑๐๕
	แบบฝึกที่ ๔.๓ การเรียงลำดับอนุเจต.....	๑๐๗
	แบบฝึกที่ ๔.๔ การเรียงลำดับอนุเจตที่มีสัมพันธ์ภาพ.....	๑๑๐
	แบบฝึกที่ ๔.๕ การเขียนหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบ.....	๑๑๔
	แบบฝึกที่ ๔.๖ การเขียนขยายความจากภาพ.....	๑๑๖
ชุดที่ ๕	การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง.....	๑๒๐
	แบบฝึกที่ ๕.๑ ส่วนประกอบของเรียงความเชิงสร้างสรรค์.....	๑๒๕
	แบบฝึกที่ ๕.๒ การเขียนคํานำจากข้อความ.....	๑๓๑
	แบบฝึกที่ ๕.๓ การเขียนสรุปจากข้อความ.....	๑๓๕
	แบบฝึกที่ ๕.๔ การเขียนคํานำจากภาพ.....	๑๓๕
	แบบฝึกที่ ๕.๕ การเขียนสรุปจากภาพ.....	๑๔๓
	แบบฝึกที่ ๕.๖ การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์.....	๑๔๗
	แบบฝึกที่ ๕.๗ การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ตามความสนใจ.....	๑๕๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๖๐
บรรณานุกรม.....	๑๗๑

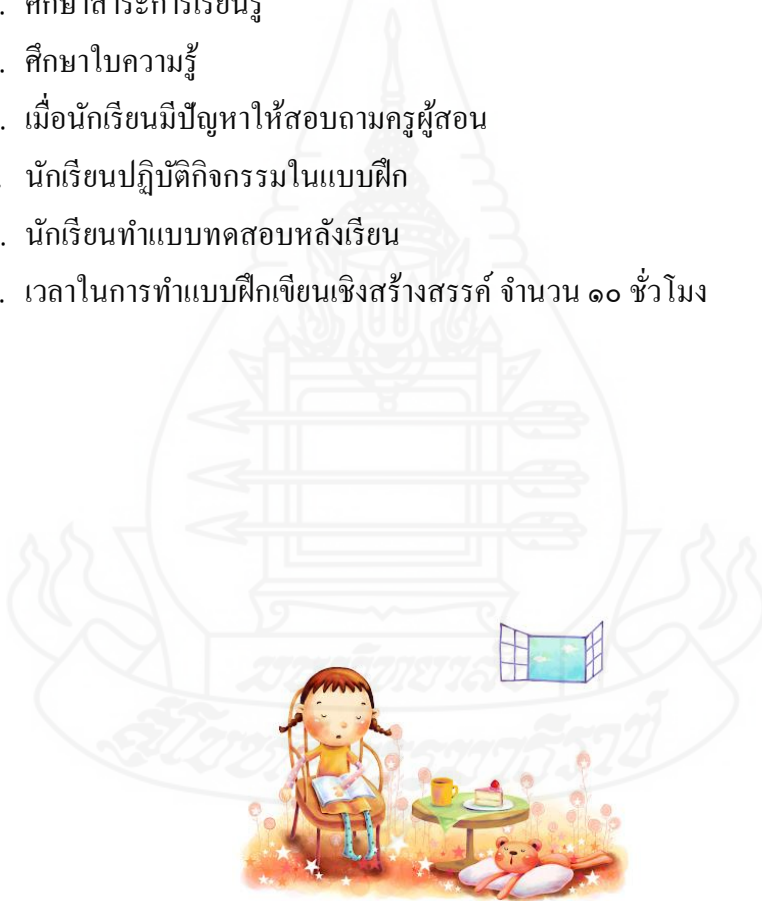

...คำแนะนำการใช้แบบฝึก...

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ และนำไปใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่ง นักเรียนจะต้องฝึกปฏิบัติ ดังนี้

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
๓. ศึกษาสาระการเรียนรู้
๔. ศึกษาใบความรู้
๕. เมื่อนักเรียนมีปัญหาให้สอบถามครูผู้สอน
๖. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมในแบบฝึก
๗. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
๘. เวลาในการทำแบบฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน ๑๐ ชั่วโมง

แบบทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ฉบับก่อนเรียน
รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบมีจำนวน ๒ ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ ๑ แบบทดสอบปรนัย จำนวน ๔ ตัวเลือก ก ข ค และ ง จำนวน ๒๐ ข้อ เวลา ๓๐ นาที
 - ตอนที่ ๒ แบบอัตนัย จำนวน ๑ ข้อ เวลา ๓๐ นาที
 ๒. แบบทดสอบนี้ใช้ตรวจสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 ๓. การทำแบบทดสอบ ให้นักเรียนอ่านข้อความให้เข้าใจแล้วตอบคำถาม โดยเลือกคำตอบ
- ที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว กากบาท × ลงในช่องว่าง ก ข ค หรือ ง ลงในกระดาษคำตอบ
๔. ห้ามขีดเขียนใดๆ ลงบนแบบทดสอบ

ตอนที่ ๑ จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดกล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ถูกต้อง
 - ก. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด
 - ข. การเขียนที่ให้แก่คิดแก่ผู้อ่าน โดยการแทรกอุทาหรณ์สอนใจ
 - ค. การเขียนที่แสดงความคิด ความรู้สึก ทำให้เกิดภาพพจน์และเพลิดเพลินไปกับความไพเราะของภาษา
 - ง. การเขียนที่มุ่งนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ต่างๆ
๒. องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์มีกี่ข้อ อะไรบ้าง
 - ก. ๒ ข้อ คือ ความนึกคิดและความคิดเห็น
 - ข. ๓ ข้อ คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคำนึง และถ้อยคำสำนวนดี
 - ค. ๔ ข้อ คือ ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ
 - ง. ๕ ข้อ คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเสมือนจริง ความต่อเนื่อง และรูปแบบการนำเสนอ
๓. ข้อใดใช้คำที่แสดงการเคลื่อนไหวอย่างช้าๆ
 - ก. ลมพัดเอื่อยๆ ทำให้ระเบียงบ้านเย็นตลอดทั้งวัน

- ข. แม่ค้าขายของที่ระลึกเดินรีเข้าไปหานักท่องเที่ยว
- ค. ตอนเย็นบริเวณท่าเรือมีคนพลุกพล่านมาก
- ง. ในตอนสายคนเริ่มบางตา
๔. ให้เติมคำที่เหมาะสมลงในช่องว่าง “ภาษาคือชีวิต ถ้าใช้ผิดๆ ชีวิต.....”
- ก. ตกต่ำ
- ข. อับเฉา
- ค. อับจน
- ง. ต่ำต้อย
๕. “ในป่าซึ่งมีเนื้อที่กว้างใหญ่ไพศาลนั้น นอกจากจะมีต้นไม้เนื้อใหญ่จำนวนมากขึ้นอยู่แน่นขนัดแล้ว ยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด รวมทั้งนก แมลง และสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า เรียกว่า จุลินทรีย์ พืชและสัตว์ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน ป่าไม้จึงอุดมไปด้วย สิ่งอันเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์มากมาย” จากย่อหน้าดังกล่าวใจความสำคัญอยู่ส่วนใด
- ก. ตอนต้น
- ข. ตอนกลาง
- ค. ตอนท้าย
- ง. ตอนต้นและตอนท้าย
๖. ข้อใดไม่ใช่การเขียนเชิงสร้างสรรค์
- ก. คางคกขึ้นวอทอง ลอยล่องท่องเที่ยวสวรรค์
อึ่งอ่างไปด้วยกัน เทวดานั้นหนีเข้ากะลา
- ข. ถึงต้องง้าวหลาวแหลนสักแสนเล่ม ให้ติดเต็มตัวจุดพอหลุดถอน
แต่ต้องตาพาใจอาลัยวอน สุดจะถอนทิ้งขว้างเสียดกลางคัน
- ค. เคยคิดเป็นครูเหมือนผู้อื่น ที่คืนดาบไปในบ้าน
พ่อแม่พี่สาวร่างสะคราญ ทุกคนทำงานอาชีพครู
- ง. ย่อสุริยาเป็นข้าทาส ทำอาจขึ้นบริหาร
ตั้งตะวันให้ขยับบริการ งานแสงทองส่องหล้าฟ้าดิน
๗. การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ มีองค์ประกอบตามข้อใด
- ก. ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
- ข. ชื่อเรื่อง คำนำ ใจความของเรื่อง สรุป
- ค. คำนำ เนื้อเรื่อง ใจความของเรื่อง สรุป

- ง. คำนำ เนื้อเรื่อง ใจความของเรื่อง การใช้ภาษา สรูป
๘. ข้อใดเป็นลักษณะของการเขียนคำนำที่ดี
- เขียนประมาณ ๕ บรรทัด
 - เขียนเนื้อหาเดียวกันกับตอนสรุป
 - เอาจากเนื้อเรื่องบางตอนมาเขียน
 - เขียนในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง
๙. สิ่งใดที่ไม่ควรนำมาใช้ประกอบในการเขียนคำนำ
- คำคม
 - บทกวี
 - รูปภาพ
 - สุภาษิต
๑๐. “การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ให้มีสารัตถภาพ” คือเขียนอย่างไร
- เนื้อเรื่องถูกต้อง แจ่มแจ้งสมบูรณ์
 - เขียนไม่สับสนวุ่นวาย ไม่เขียนนอกเรื่อง
 - แต่ละย่อหน้ามีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน
 - ถูกทุกข้อ
๑๑. ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่องควรมีกี่ย่อหน้า
- ๑ ย่อหน้า
 - ๒ ย่อหน้า
 - ๓ ย่อหน้า
 - ไม่จำกัด
๑๒. การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ในส่วนที่เป็นตอนสรุป ควรหลีกเลี่ยงตามข้อใด
- การเขียนสั้นๆ
 - การเขียนเชิญชวน
 - การเขียนเปิดประเด็นใหม่
 - การเขียนออกตัวว่าผู้เขียนไม่มีความรู้
๑๓. ถ้านักเรียนต้องการเรียงความเชิงสร้างสรรค์ “เรื่อง เด็กไทยหัวใจอาเซียน” ควรปฏิบัติตามข้อใดเป็นอันดับแรก
- หาข้อมูล
 - เขียนคำนำ

ค. เขียนเนื้อเรื่อง

ง. เขียนโครงเรื่อง

๑๔. ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ควรดำเนินการตามขั้นตอนข้อใด

๑) เขียนโครงเรื่อง

๒) ตั้งชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่อง

๓) กำหนดจุดมุ่งหมาย

๔) กำหนดขอบเขตของเรื่อง

๕) คำนึงว่าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ

ก. ๑ - ๒ - ๓ - ๔ - ๕

ข. ๒ - ๓ - ๔ - ๕ - ๑

ค. ๓ - ๔ - ๕ - ๑ - ๒

ง. ๔ - ๕ - ๑ - ๒ - ๓

๑๕. นักเรียนเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์เรื่อง “การท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์”

นักเรียนจะเขียนโครงเรื่องตามข้อใด

ก. วิธีการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ ความหมายของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ คุณค่าของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์

ข. ความหมายของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ วิธีการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ คุณค่าของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์

ค. คุณค่าของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ วิธีการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ ความหมายของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์

ง. ความหมายของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ คุณค่าของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ วิธีการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์

ข้อ ๑๖ – ๒๐ ให้นักเรียนบอกชนิดของโวหารต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ก. อุปมาโวหาร

ข. บรรยายโวหาร

ค. เทศนาโวหาร

ง. สาธกโวหาร

จ. พรรณาโวหาร

๑๖. “เขาคนกาแฟในถ้วย โดยไม่หันมามอง น้ำสีดำหมุนตัวเป็นวงเล็กเหมือนวังน้ำวนในนิยาย ผจญภัยของขบวนการกู้มนั้ก็แปรเป็นสีน้ำตาลอ่อนเพราะนมข้นหวานที่นอนก้นอยู่สอง เซนติเมตรเขายกช้อนสีเหลืองมาตักขึ้นและเลียด้วยปลายลิ้น ขณะที่สายตาจับจ้องอยู่ที่พาด หัวข่าวประจำวัน”

๑๗. “...ทุกครั้งที่พ่อไปเมืองนอก พ่อหาโอกาสไปดูสถานที่ที่น่าสนใจและดูความเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าของชาติต่างๆ อยู่เสมอ และพ่อจะกลับมาเล่าให้ฟังอย่างมีระบบและละเอียดลออ พร้อมทั้งของฝากที่น่าสนใจ ครั้งหนึ่งพ่อซื้อตุ๊กตามาฝากู เป็นตุ๊กตาประเภท เพราะมันหลับตาและลืมตาได้สวยงามเราแทบไม่น่าจับ แต่ใจคิดสนใจมาก จนอยากถือออกมาดูว่ามีกลไกอะไรที่ทำให้มันหลับตาได้...”

๑๘. “การอบรมสั่งสอนลูกเคร่งครัดมากมาเกินไป ก็อาจเป็นผลร้ายได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นวิธีเลี้ยงลูกที่ดีก็คือ เดินตามทางสายกลาง อย่าให้ติงหรือหย่อนเกินไป ควรเปิดโอกาสให้เด็กหรือลูกได้ใช้ความคิด ได้ทดลอง ได้มีประสบการณ์ต่างๆ ได้รู้วิธีช่วยตัวเอง ได้ฝึกแก้ปัญหาของตัวเองให้มากขึ้นที่จะควบคุมกันควรเป็นแต่เรื่องกรอบของกฎหมาย และศีลธรรมเท่านั้น การสอนให้เขาได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอใจให้มากยิ่งขึ้นดีกว่าการตั้ง แต่ข้อห้าม หรือการให้ทำตามคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว”

จากเรื่อง “เหมือนๆ จะแพ้แต่ไม่แพ้” ของ ธรรมจักร สร้อยพิบูล

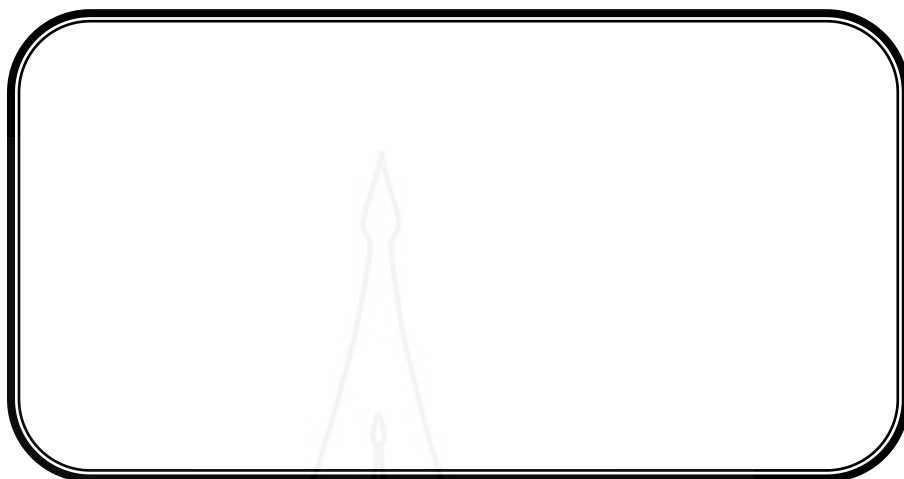
๑๙. “ในเรื่องน้ำ เรามองว่าประเทศไทยมีน้ำเยอะแยะ เราไม่เคยคิดประหยัคว่าจะใช้น้ำคุ้มค่าที่สุดอย่างไร เช่น น้ำที่เหลือจากการซักล้างเราก็จะเอาไปรดน้ำต้นไม้ ความประหยัดเป็นจุดหนึ่งของการลดความต้องการที่จะเพิ่มขึ้น การที่เราจะต้องการพื้นที่เกษตรปลูกผลิตผลการเกษตรให้มากขึ้น ถ้าเรารู้จักประหยัคว่า เราก็จะไม่ต้องการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้น เรื่องอาหารก็จะลดลงไปอย่างเช่น การดื่มกาแฟในการประชุมหลายแห่ง แม้แต่การประชุมนานาชาติ ผมไม่รู้ว่ากาแฟที่ทั้งกันเท่าไร แล้วกาแฟมาจากไหน ก็มาจากป่าเขตร้อนที่โดนทำลายไปเพราะคนพื้นที่เมืองต้องการทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่ปลูกกาแฟ เพราะกาแฟราคาดี มันมีผลถึงกันหมด ”

สุรพล ดวงแข : นิยายสาร “สารคดี” ฉบับที่ ๖๕ ปีที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓

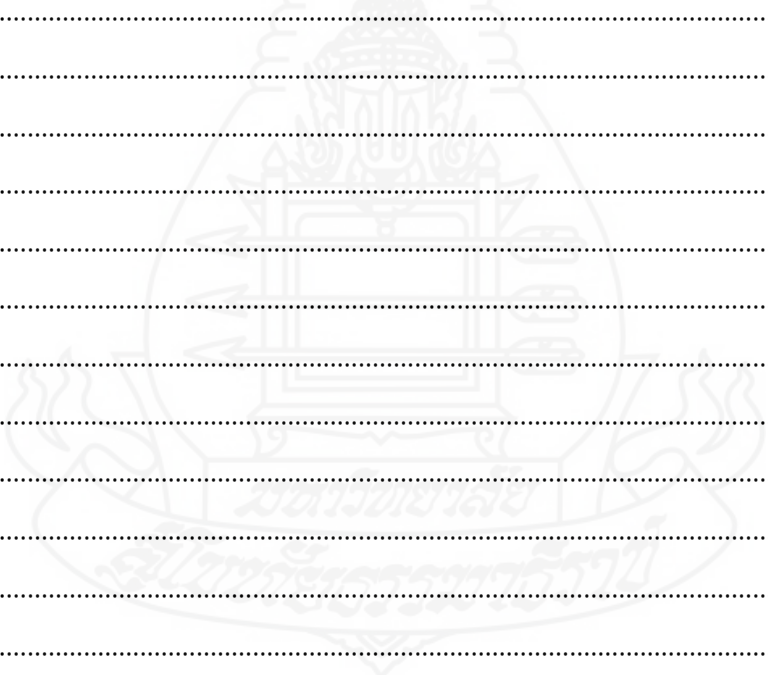
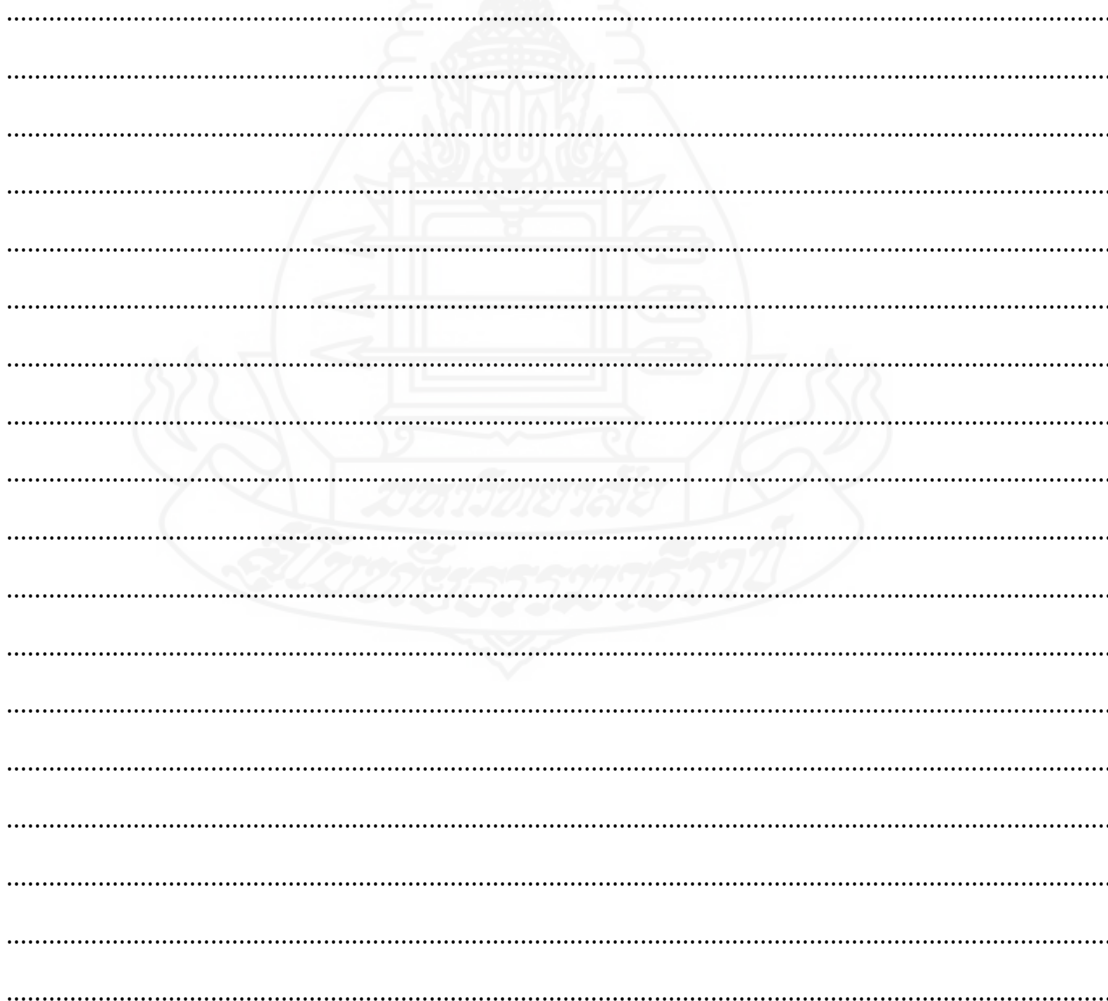
๒๐. “สิ่งที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้าของข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเย็นวบไปทั่วสันหลัง พระพุทธรูปสัมฤทธิ์ปางมารวิชัย องค์โตสีเหลืองทองแลสุกใสอร่ามงามไปทั้งองค์ตัดกับ ฉากด้านหลังสีดำที่เขียนลวดลายสีทองเป็นรูปเทวดาถวายสักการะองค์พระพุทธรูปและ ลวดลายดอกไม้ที่ประดับเป็นแนวนั้น ยิ่งทำให้องค์ประพระพุทธรูปดูน่าเลื่อมใสศรัทธาและ งดงามชวนมอง สีพระพักตร์ที่สงบงามด้วยความอ่อนโยน สายพระเนตรที่ทอดมองมายัง เบื้องล่างประหนึ่งกำลังเฝ้าดูผู้ที่มาถวายสักการบูชา เสาไม้สีดำลึกลับปิดทองขนาดหนึ่งคน โอบที่สูงเสียดค้ำหลังคาพระอุโบสถเรียงรายเป็นแนว เสียงสวดมนต์สรรเสริญคุณ พระศรีรัตนตรัยที่ดังแว่วมา กลุ่มควันธูปสีขาวลอยอ้อยอิ่งขึ้นสู่ท้องฟ้า กลิ่นหอมเย็นอบอวล จากเครื่องหอมและดอกไม้ที่นำมาบูชายิ่งทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดใจ อยากนั่งมององค์ พระพุทธรูปนี้โดยไม่รู้เบื่อ”

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากจินตนาการของตนเอง ความยาวไม่ต่ำกว่า ๑๐ บรรทัด พร้อมวาดภาพประกอบ

เรื่อง.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรื่องจากจินตนาการ

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑.การนำเสนอ การเขียนลำดับ ความคิดเห็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนก ประเด็นได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน ๔.เขียนแสดง ความคิดเห็น เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ ความคิดเห็นกับ ประเด็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนก ประเด็นได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนก ประเด็นได้	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน
๒. การใช้ภาษา	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน ๓. ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขรวิธี ๔. มีมารยาทใน การเขียน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมาย ชัดเจน ๓. ใช้ภาษา ถูกต้องตาม อักขรวิธี	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมาย ชัดเจน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๓. การแสดง ความคิด จินตนาการ	๑. แสดงความ คิดเห็นจาก อารมณ์ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็นข้อดี ๔. เสนอความคิด ริเริ่มแปลกใหม่	๑. แสดงความ คิดเห็นจาก อารมณ์ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็นข้อดี	๑. แสดงความ คิดเห็นจาก อารมณ์ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง	๑. แสดงความ คิดเห็นจาก อารมณ์ ความรู้สึก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๘ - ๑๒	ดี
๕ - ๗	พอใช้
๑ - ๔	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

เฉลยแบบทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ฉบับก่อนเรียน
รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๑.	ก
๒.	ก
๓.	ก
๔.	ข
๕.	ก
๖.	ก
๗.	ก
๘.	ก
๙.	ก
๑๐.	ก
๑๑.	ง
๑๒.	ง
๑๓.	ง
๑๔.	ข
๑๕.	ข
๑๖.	ก
๑๗.	ข
๑๘.	ก
๑๙.	ง
๒๐.	ง

ชุดที่ ๑
เรื่อง

การเขียนคำ กลุ่มคำ และประโยค

...คำชี้แจง...

ชุดที่ ๑

เรื่อง การเขียนคำ กลุ่มคำ และประโยค

จุดมุ่งหมายของแบบฝึก

ให้นักเรียนฝึกเขียน คำ กลุ่มคำ และประโยคจากคำรูปภาพ อย่างสร้างสรรค์

สาระการเรียนรู้

การคิดเชิงสร้างสรรค์

๑. ความหมายของการคิดเชิงสร้างสรรค์
๒. คุณลักษณะของการคิดเชิงสร้างสรรค์
๓. องค์ประกอบของการคิดเชิงสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการทางปัญญาที่สามารถขยายขอบเขตความคิดที่มีอยู่เดิมสู่ความคิดที่แปลกใหม่ แตกต่างไปจากความคิดเดิมและเป็นความคิดที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

คุณลักษณะของความคิดสร้างสรรค์

๑. ต้องเป็นสิ่งใหม่

: เป็นความคิดที่แปลกใหม่
ไม่ซ้ำกับใคร ไม่เคยมีมา

๒. ต้องใช้งานได้

: เป็นความคิดที่สามารถ
นำไปใช้ได้จริงและดีกว่า
ความคิดเดิม

๓. ต้องมีความเหมาะสม

: เป็นความคิดที่มีเหตุผล
มีความเหมาะสมและมี
คุณค่า คนทั่วไปยอมรับ

องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

๑. **ความคิดคล่อง (Fluency)** คือ ความสามารถในการผลิตความคิดที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือความสามารถคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งจะนับปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน เช่น ถ้าถามว่า อะไรเอ่ยที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “แม่” คนที่หนึ่งอาจตอบได้ ๕ คำ อีกคนหนึ่งอาจตอบได้ ๒๐ คำ ในเวลาที่จำกัด คนที่พูดได้ ๒๐ คำ ถือว่ามีความคล่องตัวมากกว่า คนที่ได้ ๕ คำ

๒. **ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility)** หมายถึง ความสามารถในการปรับสภาพของความคิดแบบคล่องแคล่วให้มากขึ้นด้วยการจัดหมวดหมู่และมีหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น เช่น ถามคำที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “แม่” มีอะไรบ้าง คนที่ตอบ ๕ คำ แต่มีความคิดหลายทิศทางอาจตอบว่า แม่น้ำ แม่แรง แม่เลี้ยง แม่มด แม่พิมพ์ แม่ยก แม่เหล็ก และแม่สาย

ส่วนคนที่ ๒๐ คำ อาจมีความยืดหยุ่นไม่ดีเท่า เช่น เด็กอาจตอบว่า แม่ก ก แม่กบ แม่กน แม่เกย แม่เกอว แม่เลี้ยง แม่หมา แม่หมู แม่ช้าง แม่ม้า แม่ลิง แม่เสือ แม่กระต่าย แม่เต่า แม่อุฐ แม่ไก่ แม่ชะนี แม่ชะมด แม่หนู เห็นได้ว่ากลุ่มคำมีอยู่ ๒ พวกเท่านั้น คือ แม่ที่ตามด้วยกลุ่มตัวสะกด แม่ที่ตามด้วยประเภทของสัตว์

ซึ่งต่างจากคนที่คิดได้เพียง ๕ คำ แต่ทุกคำไม่มีทิศทางของความคิดซ้ำกันเลย ถือว่าเด็กประเภทนี้มีความยืดหยุ่นดีกว่าพวกที่มากแต่ปริมาณ

๓. **ความคิดริเริ่ม (Originality)** หมายถึง ความสามารถคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดาหรือความคิดง่าย ๆ ความคิดริเริ่มอาจจะเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดการเป็นสิ่งใหม่ขึ้น เช่น วาดรูปก็ดูความกล้าที่ลายเส้น การให้สี ความแปลกของความคิด พวกนี้สามารถ

๔. **ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)** หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น และยังรวมถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่างๆ อย่างมีความหมาย ตัวอย่าง เช่น

- คุณสามารถนำเอากระต่ายน้ำกับขาเก้าอี้มาผสมผสานกันคิดเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทใหม่ได้หรือไม่

ส่วนความสามารถที่มองเห็นในสิ่งที่คนอื่นไม่เห็น เช่น เด็กคนหนึ่งยื่นมือเครื่องถ่ายเอกสารแล้วครุ่นคิดว่าทำอะไรหนอจึงจะมีเครื่องถ่ายเอกสารที่ใส่หนังสือเข้าไปแล้ว สั่งให้ถ่ายตามเลขหน้าได้เลย นักประดิษฐ์ นักวิทยาศาสตร์ และคนเก่งๆ ของโลกที่สร้างสรรค์งานใหม่ๆ มักมีความสามารถมองเห็น “ช่องโหว่ที่คนอื่นไม่เห็น”

แบบฝึกที่ ๑.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำใหม่ที่ขึ้นต้นด้วยคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้มากที่สุด (ภายใน ๕ นาที)

ตัวอย่าง ช่าง = ช่างยนต์ ช่างกล ช่างไม้ ช่างตัดผม ช่างตัดเสื้อ

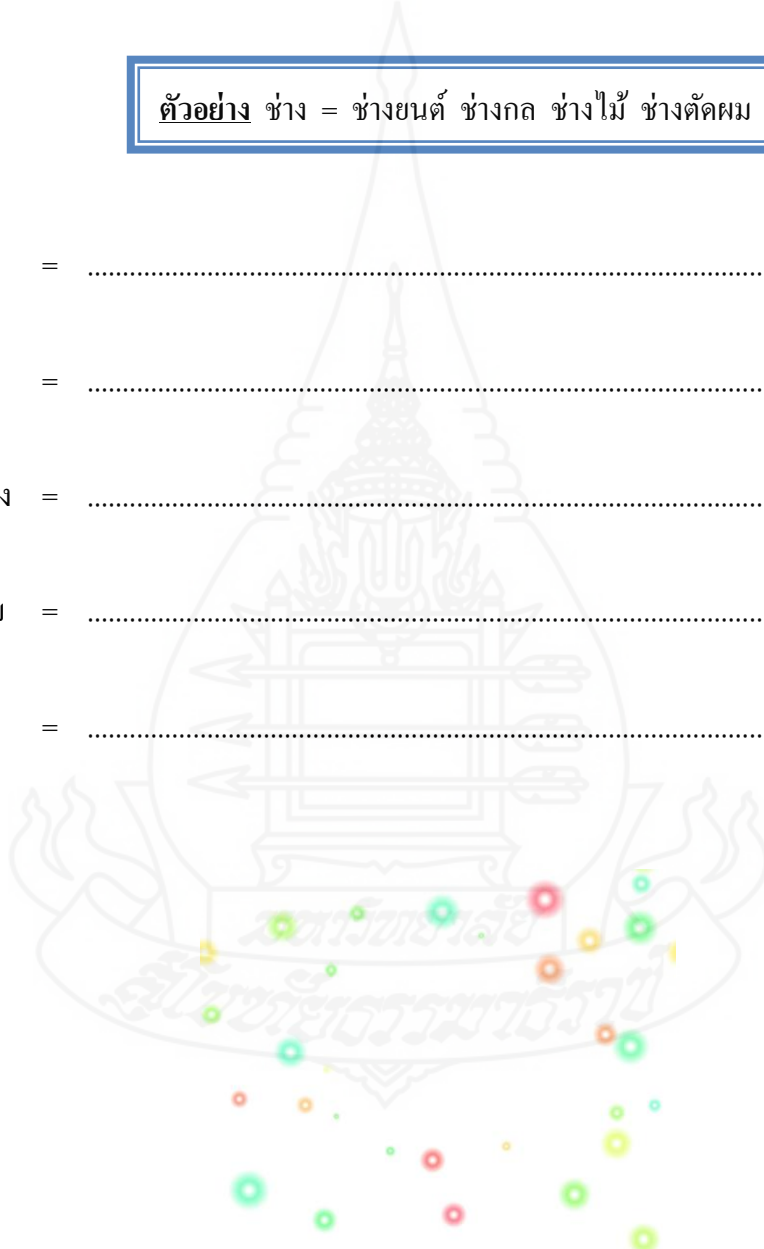
๑. ใจ =

๒. ข้าว =

๓. เครื่อง =

๔. ความ =

๕. ของ =

แบบฝึกที่ ๑.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคำที่กำหนดให้มากที่สุด (ภายใน ๕ นาที)

ตัวอย่าง ธรรมชาติ = ต้นไม้ ป่าไม้ แม่น้ำ ภูเขา ทะเล

๑. นักเรียน =
๒. หนังสือ =
๓. ดอกกุหลาบ =
๔. ความดี =
๕. เงิน =

แบบฝึกที่ ๑.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำหรือกลุ่มคำจากภาพที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้มากที่สุด (ภายใน ๕ นาที)

๑.

.....
.....
.....

.....
.....
.....

๒.

๓.

.....
.....
.....

๔.

.....
.....
.....

๕.

.....

.....

.....

แบบฝึกที่ ๑.๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ โดยคำที่สร้างใหม่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ ข้อละ ๒ คำ (ภายใน ๑๐ นาที)

๑. รัก		
๒. เกลียด		
๓. ขาว		
๔. ดำ		
๕. แข็ง		
๖. โกรธ		
๗. สว่าง		
๘. โท		
๙. มาก		
๑๐. แค่น		

แบบฝึกที่ ๑.๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนกลุ่มคำจากภาพที่กำหนดให้แล้วนำมาสร้างเป็นประโยค

ตัวอย่าง

กระต่าย

กลุ่มคำ กระต่ายสีน้ำตาล
ประโยค กระต่ายสีน้ำตาลกินผักเป็นอาหาร

๑. เอเชีย

กลุ่มคำ.....
ประโยค.....

๒.

สุนัข

กลุ่มคำ.....
ประโยค.....

๓.

ลูกโป่ง

กลุ่มคำ.....
ประโยค.....

๔. ครอบครัว

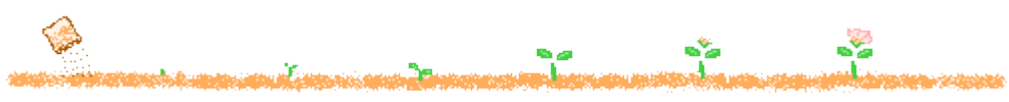

กลุ่มคำ.....
ประโยค.....

๕. ปลาทอง

กลุ่มคำ.....
ประโยค.....

แบบฝึกที่ ๑.๖

คำชี้แจง ให้นักเรียน แต่งประโยคจากภาพ จำนวน ๕ ประโยค และนำประโยคมาเรียบเรียงให้เป็น
เรื่องราวตามความคิด ความรู้สึกและจินตนาการของนักเรียน

ภาพที่ ๑

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพที่ ๒

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกที่ ๑.๗

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกคำมา ๑ คำ แล้วนำมาปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ตัวอย่าง

๑. นักเรียนยกคำมา ๑ คำ

“กล้วย”

๒. นักเรียนบอกความหมายโดยตรงและนัยประหวัดของคำนั้น เรียบเรียงคำตอบให้สะอาด
ความหมายโดยตรง

“กล้วย” เป็นชื่อพันธุ์ไม้ล้มลุก มีหลายชนิด ผลสุกมีรสหวานคนไทยนิยมปลูกไว้ในบ้าน

ความหมายนัยประหวัด

“กล้วย” อาจทำให้นึกถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่กระทำได้ง่ายไม่ลำบากยุ่งยาก เช่น คำพูดที่ว่า “ของกล้วยๆ อย่างนี้ใครก็ทำได้”

๓. นักเรียนนำคำนั้นมาแต่งเป็นเรื่องราวสั้นๆ ตามความคิด ความรู้สึกและจินตนาการของนักเรียน

โดยมุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกและจินตนาการต่างๆ

กล้วยเป็นพืชพื้นบ้านที่คนไทยนำมาปลูกไว้ตามหัวไร่ปลายนาตั้งแต่สมัยโบราณ ทุกส่วนของต้นกล้วยนำมาใช้ประโยชน์ได้ลำต้นเรียกว่าหวกกกล้วย นำมาทำท่อนของกระทงหรือนำไปหั่นผสมกับรำข้าวใช้เลี้ยงหมู ใบที่เรียกว่าใบตอง นำมาใส่ห่ออาหาร ดอก(หัวปลี) รับประทานทั้งดิบและสุกหรือคัปเดตแต่งทำเป็นขนม เช่น กล้วยเชื่อม กล้วยบวชชี เป็นต้น หรือนำมาแปรรูปเป็นอาหารแห้งอย่างกล้วยฉาบ กล้วยตาก กล้วยกวน ฯลฯ

๑. นักเรียนยกคำมา ๑ คำ

.....
นักเรียนบอกความหมายโดยตรงและนัยประหวัดของคำนั้น เรียบเรียงคำตอบให้สะดวก
ความหมายโดยตรง

.....
ความหมายนัยประหวัด

๒. นักเรียนนำคำนั้นมาแต่งเป็นเรื่องราวสั้นๆ ตามความคิด ความรู้สึกและจินตนาการของ
นักเรียน โดยมุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกและจินตนาการต่างๆ

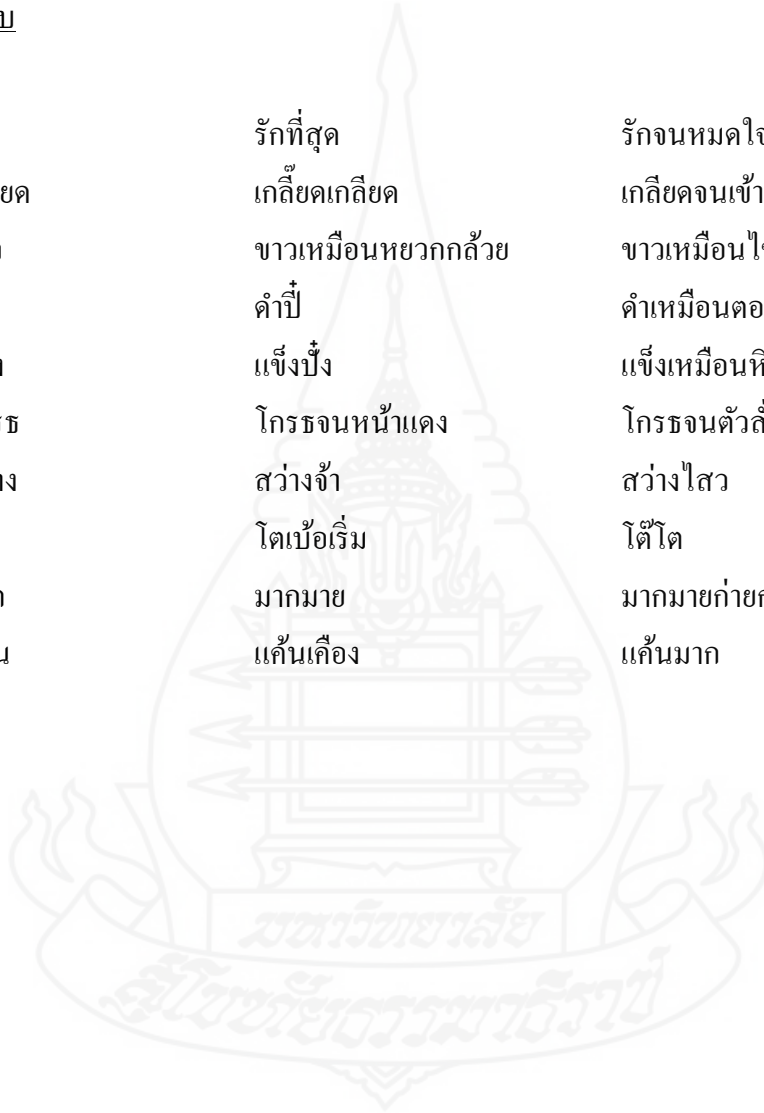

เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๔

แนวคำตอบ

๑. รัก	รักที่สุด	รักจนหมดใจ
๒. เกลียด	เกลียดเกลียด	เกลียดจนเข้ากระดูกดำ
๓. ขาว	ขาวเหมือนหยวกกล้วย	ขาวเหมือนไข่มุก
๔. ดำ	ดำปี๋	ดำเหมือนตอตะโก
๕. แข็ง	แข็งปั้ง	แข็งเหมือนหิน
๖. โกรธ	โกรธจนหน้าแดง	โกรธจนตัวสั่น
๗. สว่าง	สว่างจ้า	สว่างไสว
๘. โต	โตบ่อเริ่ม	โตโต
๙. มาก	มากมาย	มากมายก่ายกอง
๑๐. แค้น	แค้นเคือง	แค้นมาก

ชุดที่ ๒
เรื่อง

ตำนาน โวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

...คำชี้แจง...

ชุดที่ ๒

เรื่อง สำนวนโวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จุดมุ่งหมายของแบบฝึก

ให้นักเรียนฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สำนวนโวหารให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ตามลักษณะของเนื้อหาสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สาระการเรียนรู้

สำนวนโวหารสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

๑. บรรยายโวหาร
๒. พรรณนาโวหาร
๓. เทศนาโวหารหรืออภิปรายโวหาร
๔. อุปมาโวหาร
๕. สาธกโวหาร

สำนวนโวหารสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การใช้สำนวนโวหารสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพ คือ ชื่นเชิงในการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจหรือเกิดความรู้สึกตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียน สำนวนโวหารจึงเป็นไปตามประเภทและความมุ่งหมายของเนื้อเรื่องที่เขียน ควรใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะ และสถานการณ์อย่างสร้างสรรค์จะทำให้การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นประสบความสำเร็จด้วยดี

สำนวนโวหารสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบ่งออกได้ ๕ ชนิด คือ

๑. **บรรยายโวหาร** คือ กระทบความเล่าเรื่อง หรืออธิบายชี้แจงอย่างละเอียดแจ่มแจ้ง

โวหารชนิดนี้ใช้กับเรื่องเล่า ประวัติ ตำนาน รายงาน จดหมายเหตุ หนังสือเรียน บทความสารคดี บทความวิชาการ ฯลฯ ซึ่งมีหลักการเขียน ดังนี้

- ๑) หากความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนให้แจ่มแจ้ง
- ๒) แสดงข้อเท็จจริงที่สำคัญ
- ๓) เรียงลำดับใจความตามหลักสัมพันธภาพ
- ๔) ใช้ถ้อยคำง่ายๆ ที่ผู้อ่านเข้าใจ
- ๕) ใช้สาธกโวหาร (ยกตัวอย่าง) ประกอบจะทำให้เข้าใจได้

ตัวอย่างการเขียนบรรยายโวหาร

ปู่ของฉันเป็นชาวนาโดยแท้ ปู่เล่าให้ฟังว่าตั้งแต่จำความได้ปู่ก็เห็นนาแปลงนี้แล้ว พ่อแม่ของปู่เป็นชาวนา และที่นาแปลงนี้ก็เป็นมรดกตกทอดมาจากพ่อแม่ของท่านอีกทอดหนึ่ง ปู่เป็นลูกชายคนที่ ๒ ในบรรดาพี่น้องทั้งหมด ๗คน ปู่มีพี่สาว ๓ คน พี่ชาย ๑ คน และน้องสาวอีก ๒ คน ด้วยเป็นพี่ชายคนรองจึงต้องช่วยพี่ชายคนโตซึ่งเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญของครอบครัว งานหนักที่จะใช้แรงกายจึงกลายเป็นหน้าที่ประจำ นอกจากนี้ปู่ต้องตื่นแต่เช้าช่วยพี่สาวหอบน้ำจากคลองมาใส่ตุ่มบนเรือน ช่วยพี่ชายตัดไม้ผ่าฟืน และช่วย พ่อแม่ของปู่ทำนา คำ

ทุกวันพระ ปู่จะไปวัด นุ่นขาวห่มขาวไปรักษาสิลแปด กินข้าวสองเวลา คือ ตอนเช้า และตอนเพล ปู่และเพื่อนๆที่ถือสิลอุโบสถ จะมาสมทานสิลรับสิลแปดจาก หลวงพ่อเจ้าอาวาส กันตั้งแต่เช้ามีด แล้วร่วมกันทำวัตรเช้า ถวายจันทน์เช้าแก่พระและเณร

(คัดแปลงจาก เรื่องเล่าจากปู่ของโชติ ศรีสุวรรณ)

๒. **พรรณนาโวหาร** คือ กระบวนการความเล่าเรื่องเพื่อโน้มน้าวจิตใจผู้อ่านให้เกิดภาพพจน์ อารมณ์คล้ายตามไปกับข้อความนั้นๆ โวหารชนิดนี้มักใช้เรื่องสละคดี ชมถิ่นฐานบ้านเมืองหรือ ธรรมชาติ บรรยายลักษณะรูปพรรณสัณฐาน คุณสมบัติของสิ่งของสิ่งต่างๆ รูปร่างหรือ บุคลิกลักษณะของบุคคล ซึ่งมีหลักการเขียน ดังนี้

๑) สร้างพิมพ์ใจหรือภาพประทับใจในสิ่งที่พรรณนาให้แจ่มแจ้งแก่ตนเองก่อน

๒) ใช้ถ้อยคำที่รัดกุมเหมาะสมอย่างตรงไปตรงมาตามธรรมดาเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็น ได้กลิ่น ได้รส หรือรู้สึก เกี่ยวกับสิ่งที่กำลังพรรณนาตรงตามทีผู้เขียนมุ่งประสงค์

๓) ใช้ถ้อยคำที่มีลักษณะพิเศษ ไม่กล่าวอย่างตรงไปซึ่งเรียกว่า **ภาพพจน์** เพื่อให้เกิด ความรู้สึกประทับใจ นึกเห็นเป็นภาพยิ่งกว่าใช้คำกล่าวอย่างธรรมดา

การใช้ภาพพจน์ทำได้หลายวิธี เช่น

๓.๑) ใช้การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย

การเปรียบเทียบมี ๒ วิธี คือ เปรียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนอีกสิ่งหนึ่ง และ เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง

เปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้บุพบท เหมือน เสมือนดุจ ประดุจ ดัง คึง เพียง ราวกับ ฯลฯ เช่น **คำเหมือนกา ขาวดุจสำลี ไสราวกับตาตักแตน**

เปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเป็นส่วนประกอบของกิริยาอาศัย ส่วนเติมเต็ม ซึ่งได้แก่ เป็น คือ เช่น **บุหรีเป็นมัจจุราชมรณะชีวิตของคนเรา มารดาเป็นพรหมของบุตร**

๓.๒) ใช้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้เป็นที่เข้าใจกันโดยปริยาย ซึ่งเรียกว่า

สัญลักษณ์ เช่น เสือ หมายถึง คนเก่ง คนดุร้าย

เขาทั้งสองต่างเป็นเสือในถ้ำเดียวกัน

เขาเป็นเสือการพนัน

๓.๓) ใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ ซึ่งเรียกว่า สำนวน เช่น สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ ร้าไม่ดีโทษปี่ โทษกลอง ถ้ากล่าวเป็นกลางๆ เพื่อให้ตีความหมายเข้ากับเรื่องเรียกว่า พังเพย เช่น เลื่อนนักมกได้แร่ตั้งให้กากิน

๔) ใช้การสมมุติสิ่งต่างๆ ที่ไม่มีชีวิตให้มีกิริยาอาการอย่างมนุษย์ เทพเจ้า หรือสัตว์ หรือสมมุติสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ซึ่งเรียกว่า บุคลาธิษฐาน

ตัวอย่างที่ ๑ การใช้ภาพพจน์โดยการใช้บุคลาธิษฐาน

หล่อนย่าเท้าลงไปที่ดินแตกกระแหงแห้งเกราะ ซึ่งทุกๆ ครั้งที่รองเท้าเหยียบไปจะเหยียบไปจะเกิดเสียงเหมือนร่ำร้องหาความปรานี แต่เจ้าแม่พิรุณก็มีได้สงสารแม้เพียงจะหลังน้ำตกลงมาเวทนา มันสักหยด

(เราคือลูกแม่พระธรณี ของอิสรา อมันกุล)

ตัวอย่างที่ ๒ การใช้ภาพพจน์โดยการใช้บุคลาธิษฐาน

ไฟคือความรักใคร่ยินดี
ไฟคือโทสะและไฟคือความหลงมาเผาอยู่สกลโลกย่อมถูกไฟนี้เผาผลาญอยู่ สกลโลกอัดแน่นอยู่ด้วยควันไฟนี้ และสกลโลกก็สะท้อนไหวจนถึงรากเพราะฤทธิ์ไฟนี้ฟุ้งโพล่งเต็มกำลังแรง

(วาสิฏฐี ของเสถียร โกเศศและนาคะประทีป)

ตัวอย่างการเขียนพรรณนาโวหาร

เสียงกระแสน้ำไหลจากยอดภูเขาอันสูงใหญ่กระทบโขดหินซันแล้วซันเล่า บางตอนก็พุ่งลงมาจากหน้าผาสูงลิ่ว บางตอนก็ไหลเรื่อยไปตามซอกหินลัดเลี้ยวซึ่งไม่สูงมากนักลงสู่แอ่งน้ำด้านล่างด้วยเสียงอันดังกึกก้อง ดอกไม้ป่าหลากสีร่วงจากต้น ลอยละลือลงสู่พื้นน้ำเรียงเป็นสายคล้ายมาลัยร้อยด้วยธรรมชาติ

ผีเสื้อแสนสวยกลุ่มใหญ่ บ้างบินว่อน บ้างเกาะอยู่โขดหิน แต่งแต้มสีสันของผืนป่า ได้สวยงามราวจิตรกรเอกกำลังบรรจงระบายสีบนผืนผ้าใบ

เสียงนกหลายพันธุ์ส่งเสียงร้องกู่ก้องทั่วพฤษภไพโร ประจุกเสียงดนตรีขับกล่อมที่บรรเลงโดยนักดนตรีฝีมือเยี่ยมอย่างน่าหลงใหล

ฉันยืนอยู่ภายใต้แผ่นฟ้าอันกว้างใหญ่ ท่ามกลางเสียงขับขานของพงไพรซึ่งมีสายลมพัดพลิ้วอยู่เป็นระยะๆ ดวงตะวันทอแสงรำไรผ่านหมู่แมกไม้กระทบผืนน้ำที่แตกเป็นฟองฝอยเป็นประกายระยิบระยับประจุกแสงกะพริบของดวงดาวในยามค่ำคืน

๓. **เทศนาโวหาร** คือ กระบวนการโน้มน้าวผู้อ่านให้เกิดความเห็นความเชื่อ เห็นดี เห็นงามไปกับข้อความนั้น โวหารชนิดนี้ใช้กับเรื่องที่เป็นคำสอนโอวาท การอภิปรายชักชวน หรือขัดแย้ง ซึ่งมีหลักการเขียน ดังนี้

- ๑) ใช้ถ้อยคำให้เหมาะแก่ผู้อ่าน
- ๒) ใช้เหตุผล หลักฐานอ้างอิง หรืออุทาหรณ์ ให้เป็นที่น่าเชื่อถือ
- ๓) เรื่องที่เขียนจะต้องอยู่ในสถานประมาณพอที่จะปฏิบัติตามได้

ตัวอย่างการเขียนเทศนาโวหาร

“...เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางการออกเสียง คือ ให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีการใช้ หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้”

“...ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่า ได้มีการใช้ถ้อยคำออกจะฟุ่มเฟือยและไม่ตรงกับความจริง อยู่เนื่อง ๆ ทั้งการออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ถ้าปล่อยให้เป็นอย่างนี้ภาษาของเราก็มีแต่จะทรุดโทรมชาติไทยเรามีภาษาของเราใช้เองเป็นสิ่งประเสริฐอยู่แล้ว เป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึงเรา ทุกคนมีหน้าที่จะต้องรักษาไว้” (พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว)

๔. **อุปมาโวหาร** คือ กระทบความเปรียบเทียบ ใช้แทรกในพรรณนาโวหารเพื่อให้ข้อความแจ่มชัดคมคาย ซึ่งมีหลักการเขียน ดังนี้

๑) ใช้อุปมาที่เหมาะสม เช่น ตาของเธอเหมือนดาวกวาง น้ำใสเหมือนตาคักแต่น ไม่ควรใช้ ตาของเธองามเหมือนตาคักแต่น ดอกฟ้าควรเปรียบกับดอกหญ้า ไม่ควรเปรียบดอกไม้กับ หมาวัด

๒) ไม่ใช่คำอุปมาที่ผิดความจริง เช่น ไวเหมือนปลาไหลใส่สเกต ควรใช้ว่า ไวเหมือนปรอทหรือลื่นเหมือนปลาไหล

๓) ไม่ใช่คำอุปมาที่ไกลตัว เช่น เย็นเหมือนหิมะ ควรใช้ว่า เย็นเหมือน น้ำแข็ง

ตัวอย่างการเขียนอุปมาโวหาร

...ดังนั้นเจ้าจะเห็นได้ว่าเมียบที่พ่อจัดหาให้มีตระกูล สมชาติ สมเชือกันดี เพราะตระกูลของเราก็มั่งมี มีคนนับหน้าถือตา ญาติพี่น้องทั้งฝ่ายบิดามารดาของนางก็บริบูรณ์ รูปร่างงามหาตำหนิมิได้ ผมดำราวกับแมลงผึ้ง หน้าเปล่งปลั่งดั่งดวงจันทร์ เนตรประหนึ่งดาวดวงจุมกแม้นดอกงา ฟันเทียบไข่มุก ริมฝีปากเพียงผลตำลึงสุก เสียงหวานปาน นกโกกิลลา ชาติคือล้ำล้ำย เอวเหมาะเจาะไม่อ้วนเกิน เวลาอย่างเดินแคล่วคล่องมีสง่าเสมอซ่างทรง เพราะฉะนั้นเจ้าจะหาทางตำหนิขัดข้องมิได้เลย...

(เสฐียรโกเศศ: กามนิด)

๕. **สาธกโวหาร** คือ กระบวนการที่ยกอุทาหรณ์หรือตัวอย่างประกอบ เพื่อให้เข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น นิยมแทรกในเทศนาโวหาร และอธิบายโวหาร ซึ่งมีหลักการเขียน ดังนี้

- ๑) ยกตัวอย่างที่ตรงประเด็นกับเรื่อง
- ๒) ใช้ตัวอย่างที่พบเห็นได้ทั่วไป
- ๓) ใช้ตัวอย่างที่เป็นจริงหรือปรากฏที่มา
- ๔) ใช้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของสิ่งอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกันได้กว้างขวางทั่วไป
- ๕) ใช้ตัวอย่างที่มีขนาดพอสมควรแก่เรื่อง ไม่สั้นหรือเยิ่นเย้อเกินไป

ตัวอย่างการเขียนสารกโหวาร

ถ้าเธอไม่ยอมอยู่กับฉันจริงจัง ยินยอมทุกสิ่ง ให้เธอทิ้งไป ฉันขอแค่เพียงให้เวลา
 หน่อยได้ไหม อยากเล่นนิทานให้ฟัง ชาวนาคนหนึ่งมีชีวิตลำพัง ไปเจองูเห่ากำลังโกสัตาย
 สงสาร จึงเก็บเอามาเลี้ยงโดยไม่รู้ สูดท้ายจะเป็นอย่างไร คอยดูแลด้วยความจริงใจ ห่วงใย
 และคอยให้ความรักเป็นกังวลว่ามันจะตาย เฝ้าคอยเอาใจทุกอย่าง แต่สุดท้ายชาวนาผู้ชายใจดี
 ด้วยความ ที่เขาไว้ใจ นำเสียดายกลับต้องตาย ด้วยพิษงู นิทานมันบอกให้ยอมรับความจริง ว่า
 มีบางสิ่ง ไม่ควรไว้ใจ อะไรบางอย่างที่ทำได้ชักแค่ไหน ไม่เชื่อ้ง ไม่รัก ไม่จริง

(สีฟ้า: ชาวนา กับ งูเห่า)

แบบฝึกที่ ๒.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกชนิดของโวหารต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

บรรยายโวหาร

พรรณนาโวหาร เทศนาโวหาร
 สาธกโวหาร อุปมาโวหาร

๑. “เขาคนกาแฟในถ้วย โดยไม่หันมามอง น้ำสีดำหม่นดัวเป็นวงลึกลับเหมือนวังน้ำวนในนิยาย ผจญภัยของขั้วตึกครุมนันก็แปรเป็นสีน้ำตาลอ่อนเพราะนมข้นหวานที่นอนกันอยู่สอง เซนติเมตร เขากซ้อนสีเหริยญาบทื่นและเลียด้วยปลายลิ้น ขณะที่สายตาจับจ้องอยู่ที่ฟาด หัวข่าวประจำวัน”

๒. “...ทุกครั้งที่พ่อไปเมืองนอก พ่อหาโอกาสไปดูสถานที่ที่น่าสนใจและความเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าของชาติต่างๆ อยู่เสมอ และพ่อจะกลับมาเล่าให้ฟังอย่างมีระบบและ ละเอียดลออ พร้อมทั้งของฝากที่น่าสนใจ ครั้งหนึ่งพ่อซื้อตุ๊กตามาฝากจู้ เป็นตุ๊กตา ประหลาด เพราะมันหลับตาและลืมตาได้สวยจนเราแทบไม่น่าจับ แต่ใจดีสนใจมาก จน อยากรู้หรือออกมาดูว่ามีกลไกอะไรที่ทำให้มันหลับตาได้...”

๓. “การอบรมสั่งสอนลูกเคร่งครัดมากมากเกินไป ก็อาจเป็นผลร้ายได้เหมือนกันเพราะฉะนั้น วิธีเลี้ยงลูกที่ดีก็คือ เดินตามทางสายกลาง อย่าให้ติงหรือหย่อนเกินไป ควรเปิดโอกาสให้ เด็กหรือลูกได้ใช้ความคิด ได้ทดลอง ได้มีประสบการณ์ต่างๆ ใ้รู้วิธีช่วยตัวเอง ได้ฝึก แก้ปัญหาของตัวเองให้มากที่สุดส่วนที่จะควบคุมกันควรเป็นแต่เรื่องกรอบของกฎหมายและ ศีลธรรมเท่านั้น การสอนให้เขาได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอใจให้มากย่อมดีกว่า การตั้ง แต่ข้อห้าม หรือการให้ทำตามคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว”

จากเรื่อง “เหมือนๆ จะแพ้แต่ไม่แพ้” ของ ธรรมจักร สร้อยพิบูล

๔. “ในเรื่องน้ำ เรามองว่าประเทศไทยมีน้ำเยอะแยะ เราไม่เคยคิดประหยัดว่าจะใช้น้ำคุ้มค่าที่สุดอย่างไร เช่น น้ำที่เหลือจากการซักล้างเราก็จะเอาไปรดน้ำต้นไม้ ความประหยัดเป็นจุดหนึ่งของการลดความต้องการที่จะเพิ่มขึ้น การที่เราจะต้องการพื้นที่เกษตรปลูกผลิตผลการเกษตรให้มากขึ้น ถ้าเรารู้จักประหยัด เราก็จะไม่ต้องการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้น เรื่องอาหารก็จะลดลงไปอย่างเช่น การดื่มกาแฟในการประชุมหลายแห่ง แม้แต่การประชุมนานาชาติ ผมไม่รู้ว่กาแฟเท่ถึงกันเท่าไร แล้วกาแฟมาจากไหน ก็มาจากป่าเขตร้อนที่โดนทำลายไปเพราะคนพื้นเมืองต้องการทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่ปลูกกาแฟ เพราะกาแฟราคาดี มันมีผลถึงกันหมด ”

สุรพล ดวงแข : นิตยสาร “สารคดี” ฉบับที่ ๖๕ ปีที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓

๕. “สิ่งที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้าของข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเอ็นวามไปทั่วสันหลังพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ปางมารวิชัย องค์โตสีเหลืองทองแลสุกใสอร่ามงามไปทั้งองค์ตัดกับฉากด้านหลังสีดำที่เขียนลวดลายสีทองเป็นรูปเทวดาถวายสักการะองค์พระพุทธรูปและลวดลายดอกไม้ที่ประดับเป็นแนวนั้นยิ่งทำให้องค์ประพระพุทธรูปดูน่าเลื่อมใสศรัทธาและงดงามชวนมองสีพระพักตร์ที่สงบงามด้วยความอ่อน โยน สายพระเนตรที่ทอดมองมายังเบื้องล่างประหนึ่งกำลังเฝ้าดูผู้ที่มาถวายสักการบูชา เสาไม้สีดำลงรักปิดทองขนาดหนึ่งคนโอบที่สูงเสียดค้ำหลังคาพระอุโบสถเรียงรายเป็นแนว เสียงสวดมนต์สรรเสริญคุณพระศรีรัตนตรัยที่ดังแว่วมา กลุ่มควันธูปสีขาวลอยอ้อยอิ่งขึ้นสู่ท้องฟ้า กลิ่นหอมเย็นอบอวลจากเครื่องหอมและดอกไม้ที่นำมาบูชายิ่งทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอ้อมเอิบใจ อยากนั่งมององค์พระพุทธรูปนี้อย่างไม่รู้เบื่อ”

แบบฝึกที่ ๒. ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายโวหาร เล่าเรื่องจากประสบการณ์ จำนวน ๑ ย่อหน้า

เรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

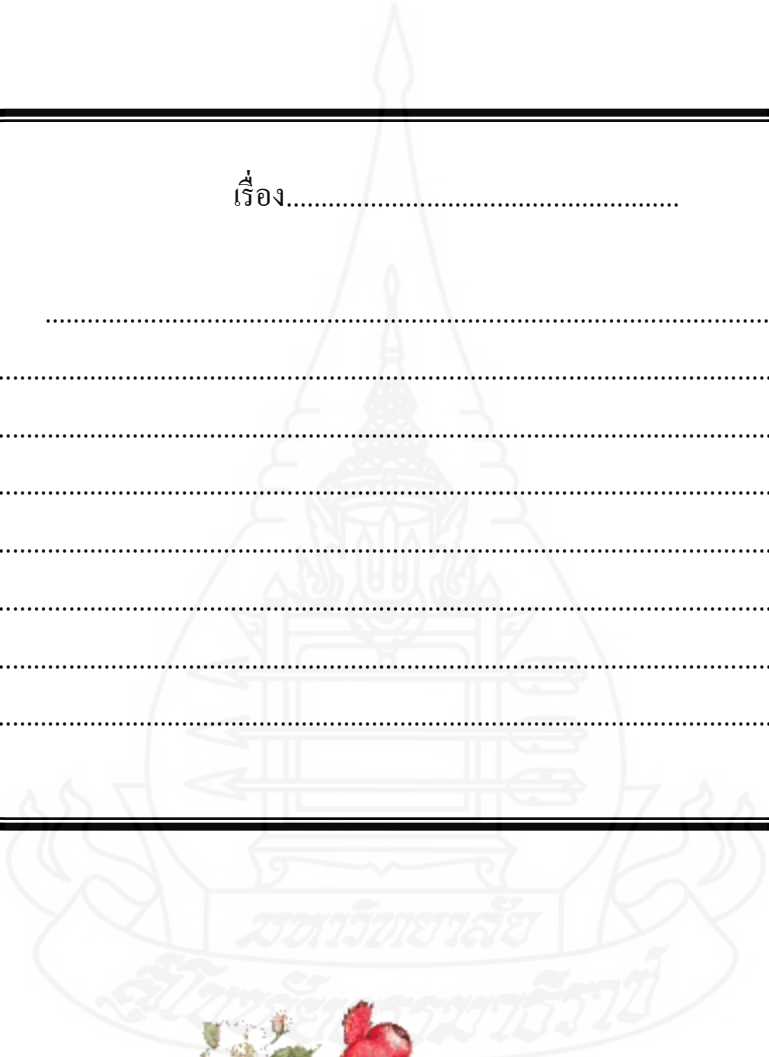
.....

.....

.....

.....

.....

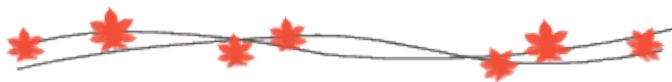

แบบฝึกที่ ๒.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนพรรณนาโวหารจากภาพต่อไปนี้ จำนวน ๑ ย่อหน้า

Writing area with a large rounded rectangle containing horizontal dotted lines for text. A faint watermark of a university crest is visible in the background.

แบบฝึกที่ ๒.๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอุปมาโวหารจากประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ จำนวน ๑ ข้อหน้า

เด็กๆ ทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์.....

.....

.....

.....

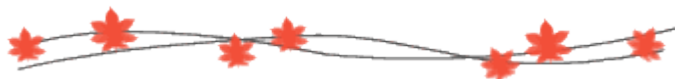
.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกที่ ๒.๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสารกโหวารจากสุภายิต “กิ้งก่าได้ทอง” จำนวน ๑ ย่อหน้า

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานกิ้งก่าได้ทอง

นิทานเก่าเล่าไว้ว่า กิ้งก่าตัวหนึ่ง อาศัยอยู่ที่ซุ้มประตู พระราชาเสด็จผ่าน ก็ลงมาถวายการวะ โดยผงกศีรษะ พระราชา จึงทรงเมตตาพระราชทานเบี้ยเลี้ยงให้เป็นค่าอาหารทุกวัน วันหนึ่งคนเลี้ยงหาซื้อเนื้อที่ตลาดไม่ได้เพราะเป็นวันพระ จึงเอาทองที่พระราชทานเป็นค่าอาหาร ประจำวันนั้นผูกไว้ที่คอมันแทนก้อนเนื้อ พอมันได้ทองแล้วก็ทำหยิ่งผยอง ไม่ได้ถวายการวะ พระราชาในวันนั้นเหมือนก่อน พระราชาทรงกริ้วจึงสั่งให้เลิกค่าเบี้ยเลี้ยงแก่มันตั้งแต่นั้นมา ทรัพย์สมบัตินั้นต้องอาศัยคุณสมบัติภายในเป็นเครื่องรองรับ มิฉะนั้นผู้มีทรัพย์ย่อมหยิ่งผยอง และทรัพย์ที่มีจักทำลายคนซึ่งขาดปัญญาอันเป็นคุณสมบัติภายในได้ เพราะโภคคุณหาย ทุมเมโธ หนุติ อญญิว อุดคณั ผู้มีปัญญาทราม ย่อมฆ่าคนเหมือนฆ่าผู้อื่น เพราะอยากได้โภคทรัพย์

แบบฝึกที่ ๒.๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเทศนาโวหารจากประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ จำนวน ๑ ย่อหน้า

ถ้านักเรียนมีความขยันหมั่นเพียร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกที่ ๒.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนข้อความเชิงสร้างสรรค์ตามความถนัดและความสนใจ
โดยเลือกใช้สำนวนโวหาร จำนวน ๒ - ๓ โวหาร จำนวน ๑ ย่อหน้า และตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

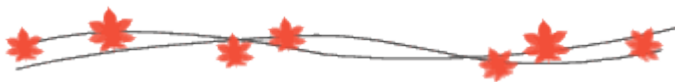
.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกที่ ๒.๑

แนวคำตอบ

ข้อ ๑ อุปมาโวหาร

ข้อ ๒ บรรยายโวหาร

ข้อ ๓ เทศนาโวหาร

ข้อ ๔ สาธกโวหาร

ข้อ ๕ พรรณาโวหาร

ชุดที่ ๓

เรื่อง

การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์

...คำชี้แจง...

ชุดที่ ๓

เรื่อง การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์

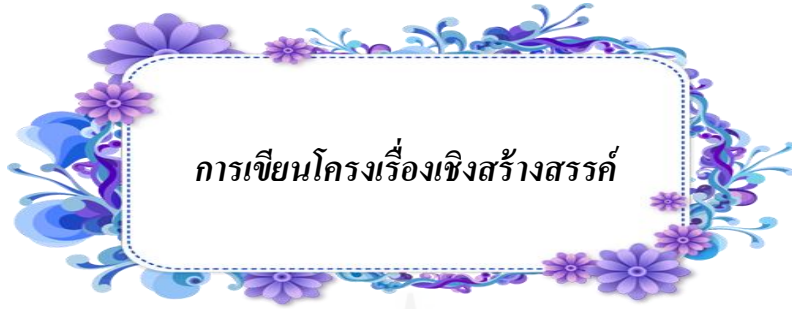
จุดมุ่งหมายของแบบฝึก

ให้นักเรียนฝึกเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์

สาระการเรียนรู้

โครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์

๑. ลักษณะโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์ที่ดี
๒. ขั้นตอนการเตรียมโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์
๓. รูปแบบการเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์

การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์

การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์ชี้ให้เห็นความมุ่งหมาย ลักษณะและขอบเขตของเนื้อหาทั้งหมดต้องกำหนดชื่อเรื่อง ขอบเขตเนื้อเรื่อง และความมุ่งหมายว่าเสนอในลักษณะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือข้อความแสดงอารมณ์ความรู้สึก บอกใจความของแต่ละย่อหน้า กำหนดจำนวนย่อหน้าสำหรับเนื้อเรื่อง วางกรอบข้อความทั้งหมดให้เกิดเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

โครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วยหัวข้อเรื่องสำหรับใจความสำคัญ เรียกว่า หัวข้อใหญ่ (หัวข้อหลัก) และใจความประกอบหรือผลความ เรียกว่า หัวข้อประกอบ (หัวข้อรอง หัวข้อย่อย)

ลักษณะที่ดีของโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์ มีดังนี้

๑. หัวข้อเรื่อง มีทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบ ควรมีรูปแบบเดียวกัน
๒. หัวข้อเรื่องครอบคลุมเนื้อเรื่องทั้งหมด
๓. มีเอกภาพระหว่างชื่อเรื่องและหัวข้อเรื่อง
๔. มีสัมพันธภาพและสารัตถภาพระหว่างชื่อเรื่องหัวข้อเรื่อง และความมุ่งหมายของเรื่อง

ขั้นตอนการเตรียมโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์ มีดังนี้

๑. เลือกเรื่องและตั้งชื่อเรื่องที่เหมาะสม
๒. กำหนดความมุ่งหมายของเรื่องตามข้อ ๑ ว่าเป็นการแสดงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือข้อแสดงอารมณ์ความรู้สึก
 ๓. กำหนดขอบเขตของเรื่องตามข้อ ๒
 ๔. คิดหาหัวเรื่องทั้งหัวข้อใหญ่(หัวข้อหลัก) และหัวข้อประกอบ (หัวข้อรอง หัวข้อย่อย) สำหรับย่อหน้าคำนำ ย่อหน้าเนื้อเรื่องและย่อหน้าสรุปของเรื่องที่กำหนดขอบเขตไว้ตามข้อ ๑ ตามลำดับ หัวข้อเรื่องที่คิดไว้ยังไม่ต้องคำนึงถึงรูปแบบ เอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

๕. ปรับปรุงรูปแบบหัวข้อเรื่องทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบตามข้อ ๔ ให้เป็นแบบใดแบบหนึ่งที่สอดคล้องกัน

๖. ปรับปรุงหัวข้อเรื่องทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบตามข้อ ๕ ให้มีเอกภาพ หัวข้อใดทำให้เสียเอกภาพต้องตัดทิ้งไป

๗. ปรับปรุงเพิ่มเติมและจัดลำดับหัวข้อเรื่องทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบตามข้อ ๖ ให้มีสัมพันธภาพและสารัตถภาพ

เอกภาพ : ทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบของ โครงเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องมีเอกภาพ คือมีใจความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชื่อเรื่อง

สัมพันธภาพ : ทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบของ โครงเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องเรียงลำดับตามหลักสัมพันธภาพ จึงจะทำให้ใจความราบรื่นชัดเจนเข้าใจได้แจ่มแจ้ง

สารัตถภาพ : การเน้นความ คือ การกำหนดปริมาณและตำแหน่งที่ของประโยคประกอบตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ใจความสำคัญของย่อหน้ากระจ่างแจ่มแจ้ง

รูปแบบการเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์

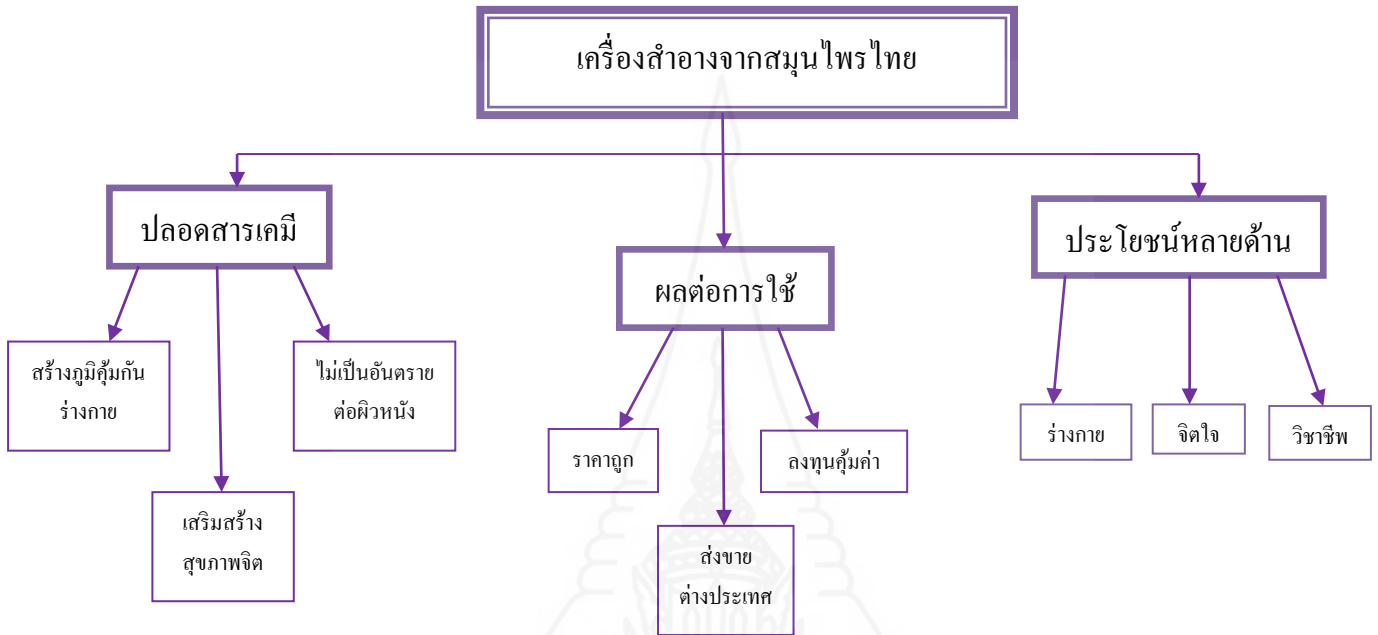
แบบที่ ๑ การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์ด้วยการใช้หัวข้อต่างๆ มีวิธีการ ดังนี้

จัดหมวดหมู่ความคิดเป็นหัวข้อสำคัญๆ แล้วนำมาจัดวางโครงเรื่องที่ประกอบไปด้วย หัวข้อหลัก หัวข้อรอง หัวข้อย่อย ตามความเหมาะสม ดังตัวอย่าง

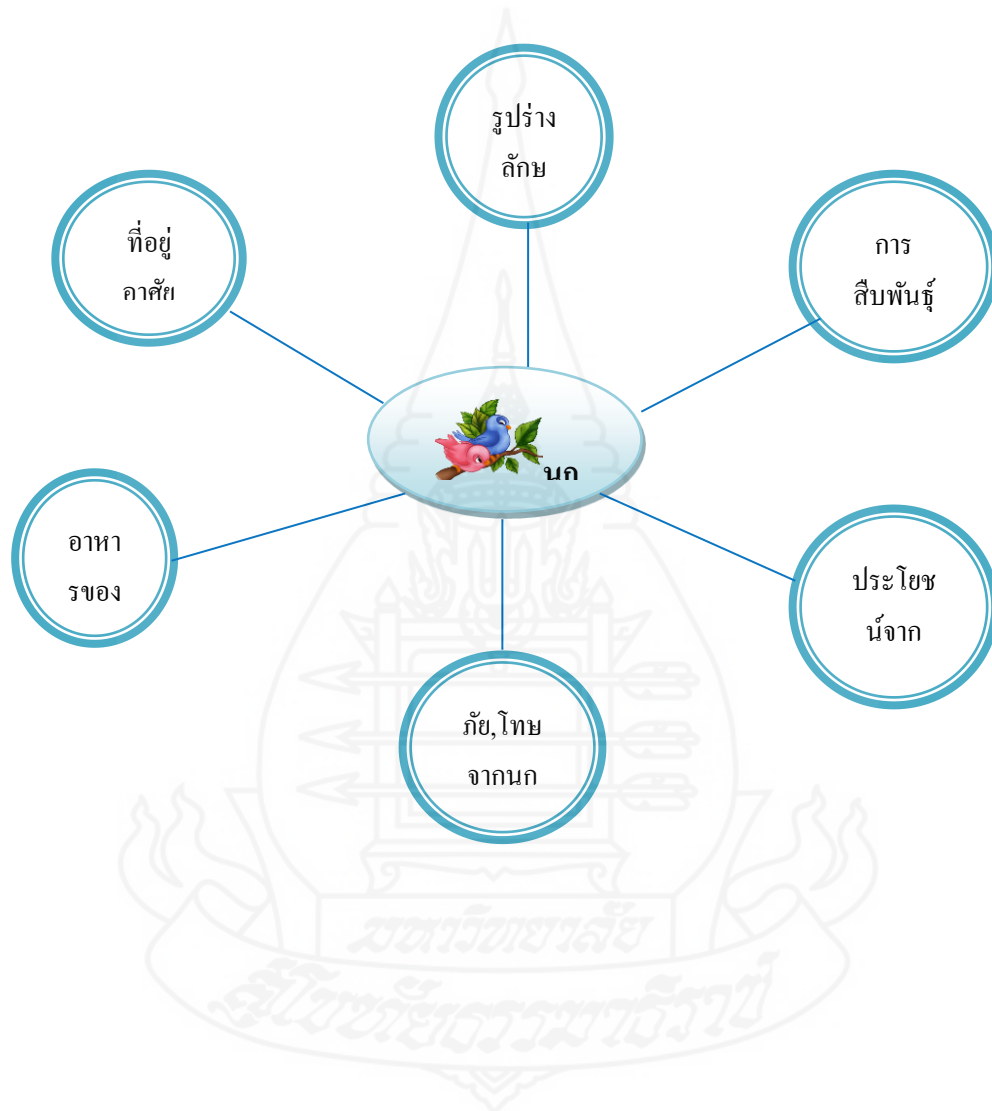
<p>ส่วนนำ</p>	<p>โครงเรื่อง : เครื่องสำอางจากสมุนไพรไทย</p>
<p>ส่วนเนื้อเรื่อง</p>	<p>: เปิดเรื่องด้วยวิธีการต่างๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง</p> <p>๑. เครื่องสำอางสมุนไพรไทยปลอดภัยและมีประโยชน์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑.๑ ปลอดภัยและมีอันตรายต่อผิวหนัง ๑.๒ ปลอดภัยและไม่เกิดอันตรายต่อสุขภาพทางกาย ๑.๓ สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกายได้ ๑.๔ มีส่วนส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี ชะลอความเหี่ยวย่นและริ้วรอยบนใบหน้า <p>๒. เครื่องสำอางสมุนไพรไทยสะดวกและคุ้มค่าต่อการใช้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๒.๑ หาง่าย ราคาถูก ๒.๒ ประหยัดทรัพย์ ลดเงินตราที่ออกนอกประเทศ ๒.๓ การลงทุนคุ้มค่า <p>๓. เครื่องสำอางสมุนไพรให้ประโยชน์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๓.๑ ด้านร่างกาย มีสุขภาพกายที่พึงพอใจ ไม่เกิดโรคร้ายอันตราย ๓.๒ ด้านจิตใจ มีความงามที่เป็นธรรมชาติ ทำให้เกิดความมั่นใจมีสุขภาพจิตดี ๓.๓ ด้านวิชาการและอาชีพ เกิดการค้นคว้า ศึกษา ทดลอง พัฒนา เผยแพร่ให้ คุณประโยชน์ทั้งทางวิชาการและอาชีพ
<p>ส่วนสรุป</p>	<p>สรุปปิดเรื่องด้วยวิธีการที่สอดคล้องกับการเปิดเรื่องและการดำเนินเรื่อง</p>

แบบที่ ๒ การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์ด้วยการใช้แผนภาพโครงเรื่อง

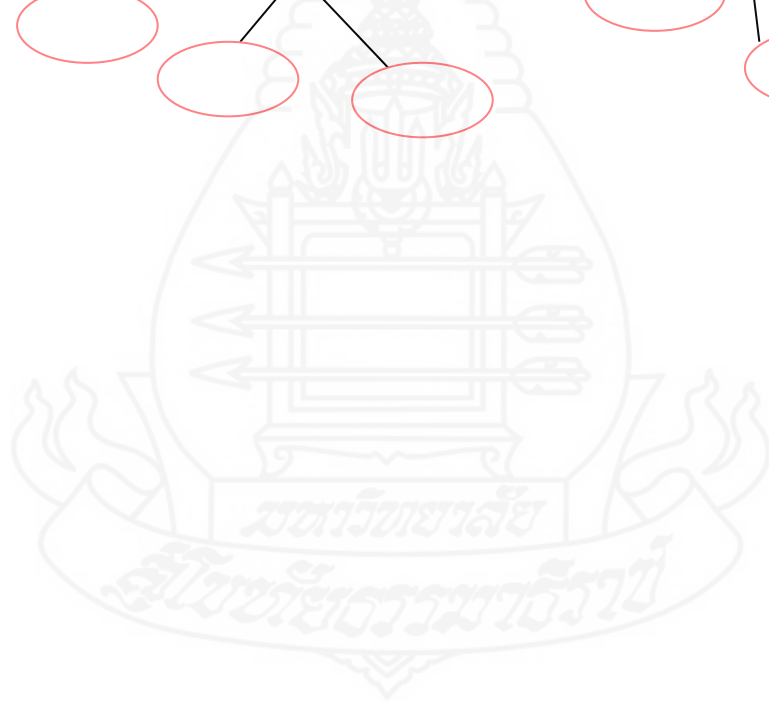
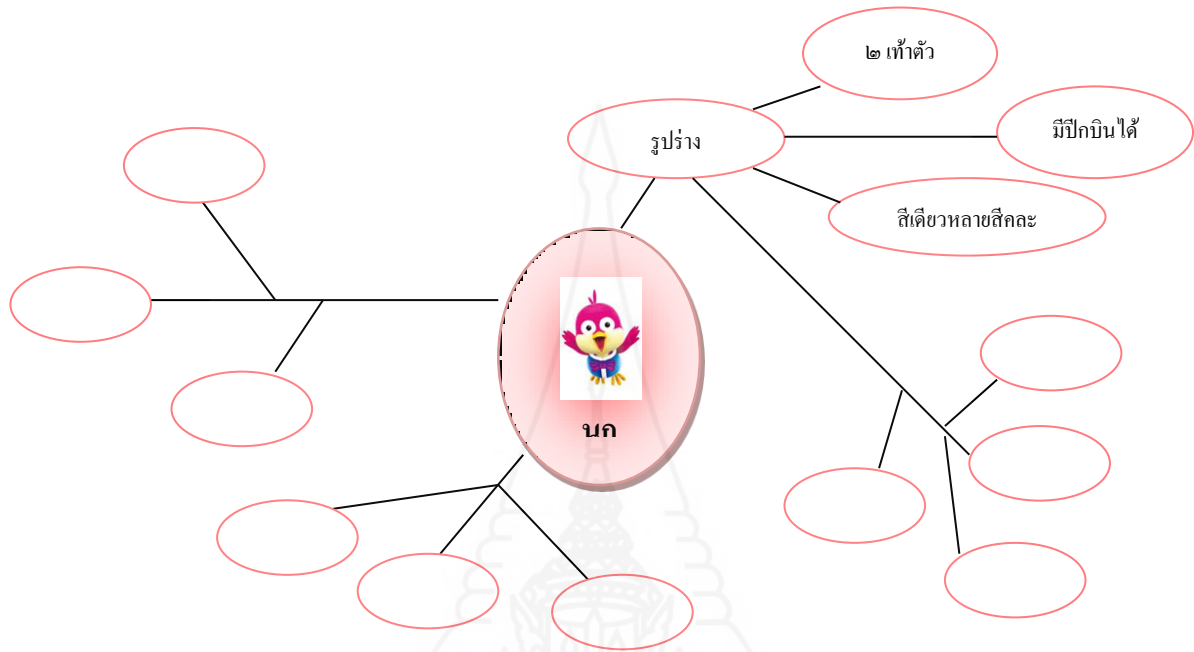
วิธีที่ ๑ การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนหรือเป็นระดับจัดเป็นกลุ่มๆ เป็นหมวดหมู่ เช่น โครงเรื่องเครื่องสำอางจากสมุนไพร มีลักษณะดังนี้

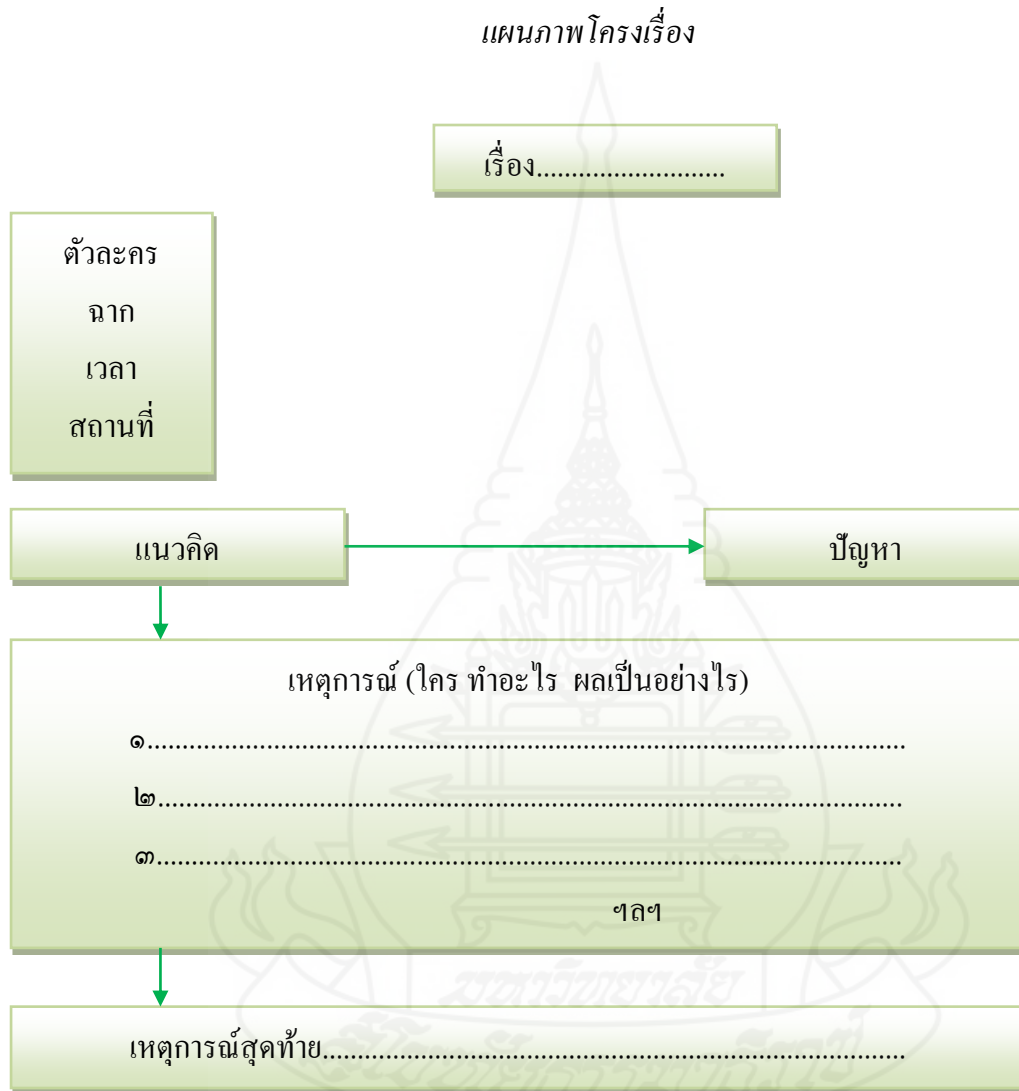
ในกรณีที่เหตุการณ์ในเรื่องที่เขียนเป็นเรื่องทั่วไป ต้องการอธิบายรายละเอียดของสิ่งนั้นๆ ให้ชัดเจนว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง เช่น สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น วางแผนภาพเป็นลักษณะต่างๆ กันได้หลายแบบ เช่น แผนภาพโครงเรื่องสัตว์สี่เท้า สองเท้า แมว สุนัข นก ฯลฯ

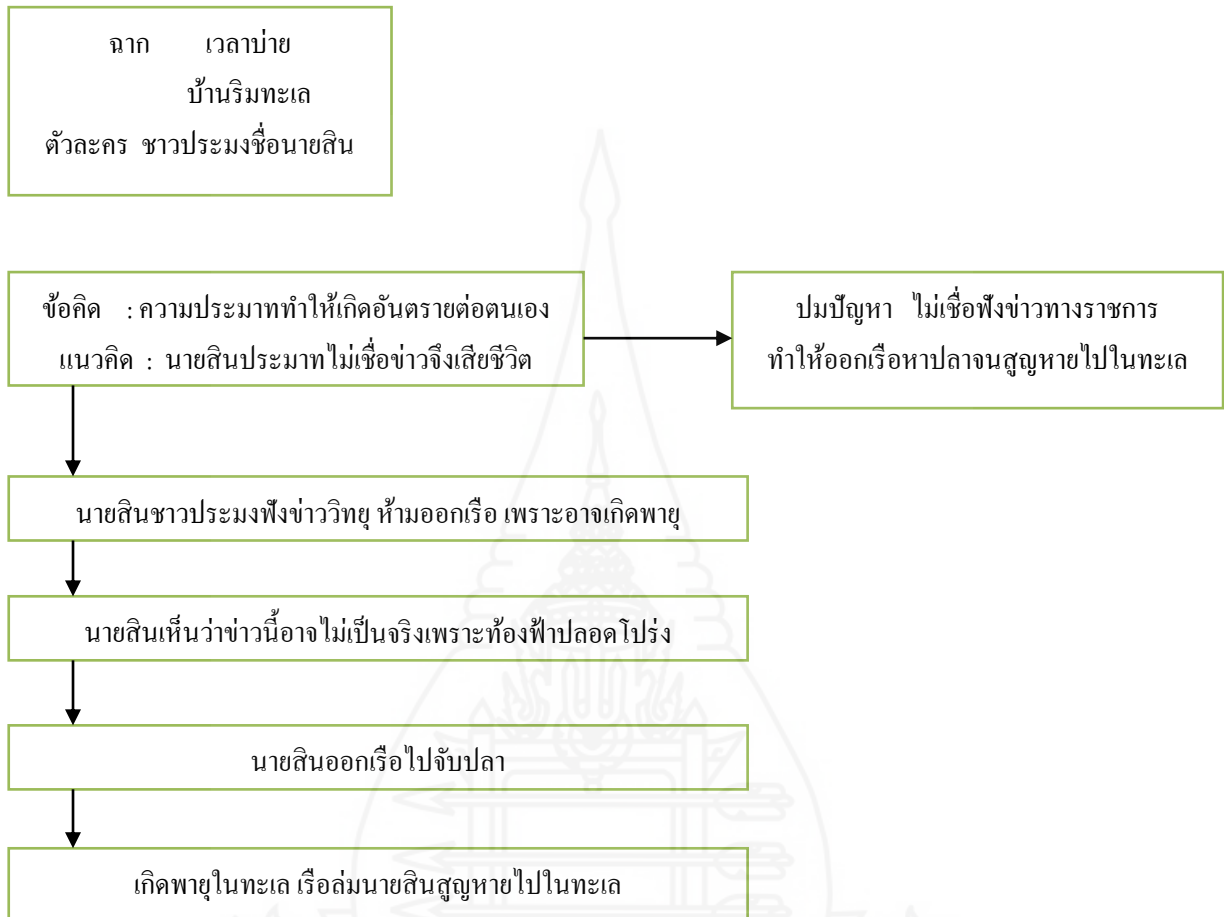
ในกรณีที่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น ก็แตกสาขาย่อยๆ ไปได้อีกเพื่อลงรายละเอียดให้ชัดเจน ดังเช่น

วิธีที่ ๒ ถ้าเหตุการณ์ในเรื่องเป็นเรื่องราวที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องมีบทสนทนา มีฉาก เวลาโอกาส สถานการณ์ต่างๆ นำคำถาม ๕ W ๑ H มาใช้ถามสร้างเป็นแผนภาพโครงเรื่องอีกรูปแบบหนึ่ง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ตัวอย่างการนำแผนภาพโครงเรื่องมาเขียนเรื่อง

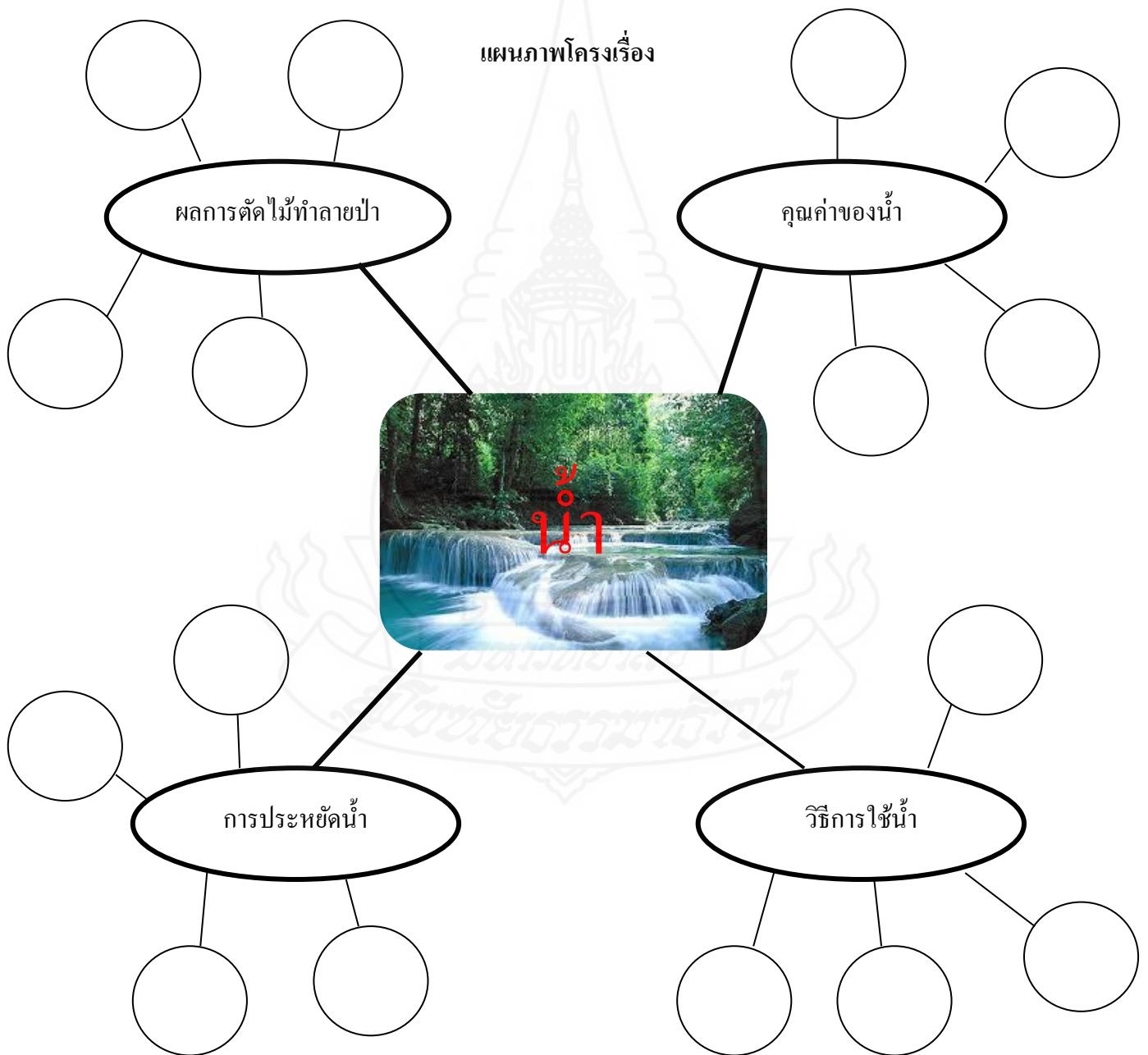
นายสินเป็นชาวประมงมีบ้านอยู่ริมทะเล บ่ายวันหนึ่งนายสินได้ฟังข่าวจากวิทยุว่าพายุจะมีพายุ ไม่ให้ชาวเรือนำเรือออกทะเล นายสินมองดูท้องฟ้าเห็นอากาศปลอดโปร่ง ไม่น่าจะมีพายุเกิดขึ้น เย็นวันนั้นนายสินได้นำเรือออกสู่ทะเลตามปกติ คันนั้นเองท้องฟ้าทางด้านทิศตะวันตกมีกลุ่มเมฆหนา มีลมพายุมา นายสินจะนำเรือกลับเข้าฝั่ง แต่สายเสียแล้ว ลมพายุพัดแรงมากขึ้น คลื่นลมในทะเลปั่นป่วนมากขึ้น นายสินพยายามนำเรือกลับเข้าฝั่งเรือได้คลื่น ในที่สุดเรือก็อับปางลง นายสินและเรือจมหายไปไหนทะเล จึงต้องจบชีวิตในทะเลเพราะความประมาทนั่นเอง

แบบฝึกที่ ๓.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากหัวข้อใหญ่ประเด็นสำคัญ “เรื่องน้ำ” โดยแสดงความคิดอิสระเชิงสร้างสรรค์เป็นผลงานของตนเอง และระบายสีตกแต่งให้สวยงาม

แบบฝึกที่ ๓.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนเรียงลำดับโครงเรื่องต่อไปนี้ให้ถูกต้องและเหมาะสม

โครงเรื่อง

เรื่อง คุณสมบัติที่ดีของ โกศاپาน

คำนำ

หัวข้อใหญ่ ชื่อเสียงของ โกศاپาน โด่งดังในต่างประเทศ

เนื้อเรื่อง ย่อหน้าที่ ๑

หัวข้อใหญ่ โกศاپานมีความสามารถทางอักษรศาสตร์และวาทศิลป์

- หัวข้อประกอบ
- ก. มีสำนวนภาษาคมคาย
 - ข. มีความสำเร็จในการเจรจาทางการเมือง
 - ค. มีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าแผ่นดิน

เนื้อเรื่อง ย่อหน้าที่ ๒

หัวข้อใหญ่ โกศاپานมีคุณสมบัติส่วนตัวที่ดีงาม

- หัวข้อประกอบ
- ก. มีความสุภาพต่อคนทั่วไป
 - ข. มีปฏิกิริยาปัญญาเฉียบแหลม
 - ค. มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส

สรุป

หัวข้อใหญ่ โกศاپานเป็นอุทาหรณ์ของสุภายิตที่ว่า ปากเป็นเอก

โครงเรื่อง
เรื่อง คุณสมบัติที่ดีของ โสกาปาน

คำนำ

หัวข้อใหญ่

เนื้อเรื่อง ย่อหน้าที่ ๑

หัวข้อใหญ่

หัวข้อประกอบ

.....

.....

เนื้อเรื่อง ย่อหน้าที่ ๒

หัวข้อใหญ่

หัวข้อประกอบ

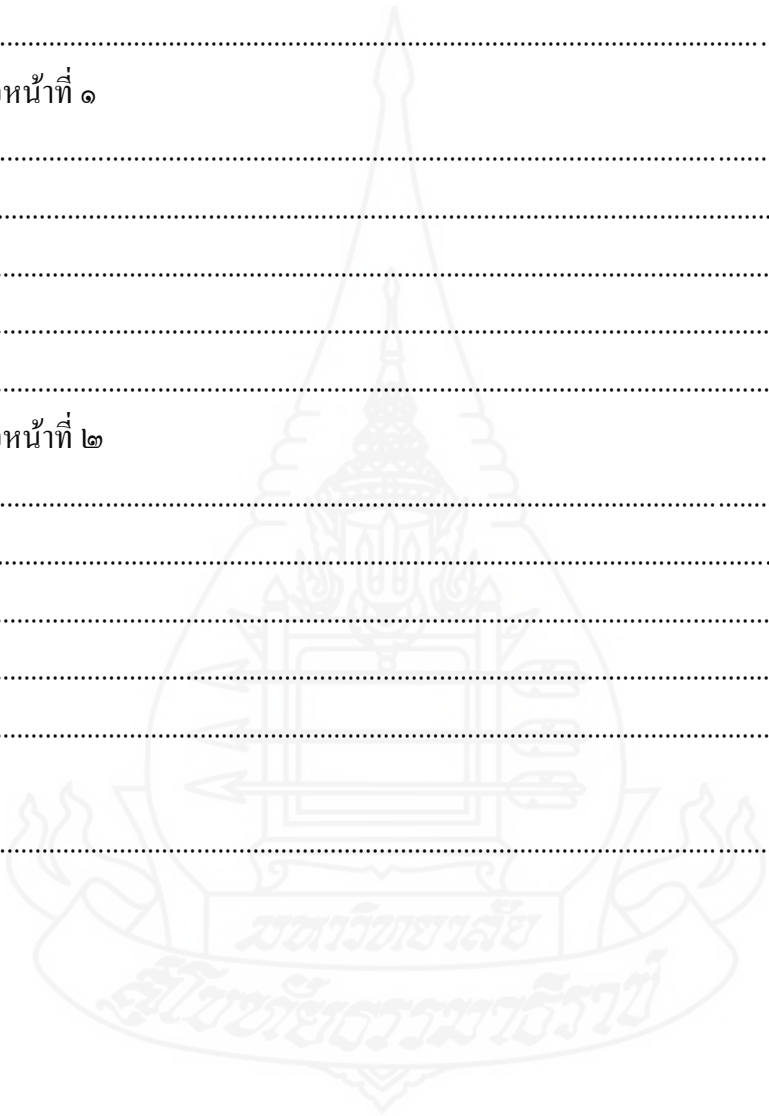
.....

.....

.....

สรุป

หัวข้อใหญ่

แบบฝึกที่ ๓.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนกำหนดโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์ “เรื่อง แม่” จากคำถามต่อไปนี้

๑. แม่ คือ ใคร

.....

๒. แม่มีความรู้สึกอย่างไรเมื่อรู้ว่าจะมีลูก

.....

.....

๓. เมื่อลูกเกิด แม่ปฏิบัติต่อลูกอย่างไร

.....

๔. บทบาทของแม่มีผลต่อสังคมอย่างไร

.....

๕. ลูกควรปฏิบัติต่อแม่อย่างไร

.....

๖. รวบรวมตัวอย่าง คำคม คำประพันธ์ บทความหรือบทเพลงตลอดจนข้อความประทับใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกที่ ๓.๒

แนวคำตอบ

โครงเรื่อง

เรื่อง คุณสมบัติที่ดีของโกศापान

คำนำ

หัวข้อใหญ่ ชื่อเสียงของโกศापานโด่งดังในต่างประเทศ

เนื้อเรื่อง **ย่อหน้าที่ ๑**

หัวข้อใหญ่ โกศापานมีคุณสมบัติส่วนตัวที่ดีงาม

หัวข้อประกอบ

- ก. มีความสุภาพต่อคนทั่วไป
- ข. มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส
- ค. มีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าแผ่นดิน

เนื้อเรื่อง **ย่อหน้าที่ ๒**

หัวข้อใหญ่ โกศापานมีความสามารถทางอักษรศาสตร์และวาทศิลป์

หัวข้อประกอบ

- ก. มีสำนวนภาษาคมคาย
- ข. มีปฏิกานปัญญาเฉียบแหลม
- ค. มีความสำเร็จในการเจรจาทางการเมือง

สรุป

หัวข้อใหญ่ โกศापานเป็นอุทาหรณ์ของสุภายิตที่ว่า ปากเป็นเอก

เฉลยแบบฝึกที่ ๓.๓

แนวคำตอบ

๑. แม่คือผู้ให้กำเนิดลูก
๒. แม่จะทะนุถนอมลูกตั้งแต่อยู่ในครรภ์ด้วยความรักเสียสละเพื่อลูก
๓. แม่จะคอยปกป้อง เลี้ยงดูลูกอย่างอุทิศชีวิตจิตใจอดหลับอดนอนเพื่อลูกได้เสมอ
๔. ด้วยการเลี้ยงดูและอบรมลูกให้เจริญทั้งร่างกายและจิตใจเพื่อให้ลูกเป็นคนดี
๕. ทุกคนควรทดแทนพระคุณของแม่ก่อนที่ท่านจะล่วงลับแม่ล่วงลับไปแล้วก็ควรทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ท่าน
๖. “มารดาเป็นมิตรในเรือนบุตร”
 “ความกตัญญูทวาทที่เป็นเครื่องหมายของคนดี”
 “แม่นี้มีบุญคุณอันใหญ่หลวง แม่หวงห่วงลูกแต่หลังเมื่อยังนอนเปล แม่เราฝ้า ไอละเท่ กล่อมลูก น้อยนอนเปล มีห่าหั้นเหไปทางใด.....”
 “รักอะไรหรือจะแท้เท่าแม่รัก..... ผูกสมัครสายเลือดไม่เหือดหาย
 รักอื่นประจักษ์ว่ารักกลาย..... จิตจางง่ายไม่จริงดั่งมารดา”
 “ลูกขาดแม่เหมือนแพขาดถ่อ”
 “มาตาปิตุอุปภูฐานัง..... เอตัมมังคะละมุตตะมัง
 การบำรุงมารดาบิดา..... ข้อนี้เป็นมงคลอันสูงสุด”

ชุดที่ ๔
เรื่อง

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเขต

...คำชี้แจง...

ชุดที่ ๔

เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเจต

จุดมุ่งหมายของแบบฝึก

ให้นักเรียนฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ ระดับอนุเจต

สาระการเรียนรู้

การเขียนอนุเจต หรือย่อหน้า (Paragraph Writing)

๑. ความหมายของอนุเจตหรือย่อหน้า
๒. องค์ประกอบของอนุเจตหรือย่อหน้า
๓. ประเภทของอนุเจตหรือย่อหน้า
๔. ลักษณะสำคัญของอนุเจตหรือย่อหน้า
๕. วิธีการเขียนอนุเจตหรือย่อหน้าที่ดี
๖. การเขียนขยายความอนุเจตหรือย่อหน้า

...การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเขต...

ความหมายของอนุเขตหรือย่อหน้า (Paragraph Writing)

อนุเขตหรือย่อหน้า (Paragraph Writing) หมายถึง กลุ่มของประโยคที่เรียงกันไป แสดงถึงความคิดซึ่งมีความสัมพันธ์กัน เพื่ออธิบายหรือขยายความคิด โดยมีความคิดสำคัญความคิดหนึ่ง และความคิดอื่นๆ สนับสนุนหรือขยายความคิดสำคัญนั้น โดยจัดเรียงในรูปแบบที่ถูกต้อง ซึ่งเมื่อจะเขียน ต้องมีการย่อหน้าพอประมาณ เป็นเครื่องหมายแสดงความคิดใหม่ และเป็นส่วนหนึ่งของงานเขียน และเรียงความ

องค์ประกอบของอนุเขตหรือย่อหน้า

๑. **ประโยคใจความสำคัญ** คือ ประโยคที่ครอบคลุมใจความทั้งหมดของย่อหน้า ประโยคใจความสำคัญที่ที่จะต้องเน้นและจำกัดใจความสำคัญลงไปอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ความกระจ่างชัด ทั้งแก่ผู้เขียนและผู้อ่าน เช่น

กีฬา

กีฬาเป็นยาวิเศษที่ทำให้คนเป็นคน

การกีฬาควรได้รับการสนับสนุนจากรัฐและเอกชนร่วมกัน

กีฬาช่วยส่งเสริมความเจริญของประเทศเป็นอันมาก

๒. **ประโยคประกอบ** ได้แก่ ประโยคนอกเหนือจากประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ทำหน้าที่เสริมประโยคใจความสำคัญให้มีใจความละเอียดเจาะจงลงไป ประกอบ ซึ่งในหนึ่งย่อหน้า จะจำกัดจำนวนประโยคประกอบขึ้นอยู่กับเนื้อหา มีหน้าที่สำคัญ คือ ขยายประโยคใจความสำคัญโดยตรง

๓. **ประโยคประกอบย่อย** เป็นประโยคที่มาขยายประโยคประกอบ อาจมีเพียงประโยคเดียว หรือมากกว่าก็ได้ มีหน้าที่ ๒ ประการ คือ นอกจากขยายประโยคประกอบโดยตรงแล้วยังมีส่วนขยายประโยคใจความสำคัญโดยปริยายอีกด้วย

ตัวอย่าง

กรุงเทพมหานครจะต้องเป็นเมืองเสื่อมโทรมอยู่ตลอดไป ทั้งนี้เพราะไม่มีการจำกัดสถานะของพลเมืองที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัย ใครจะเข้ามาเป็นขอทานก็ได้ หรือจะเข้ามาเป็นโจรผู้ร้ายก็ได้ ไม่มีการควบคุมมาตรฐานการตัดตรอกซอย ใครมีที่ดินจะสร้างตรอกซอยให้แคบขนาดไม้กระดานแผ่นเดียวทอดไป หรือคดเคี้ยวยิ่งกว่างูเลื้อยก็ทำได้ การทำความสกปรกโดยทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ก็ไม่มีการลงโทษอย่างจริงจัง

ประโยคใจความสำคัญ กรุงเทพมหานครจะต้องเป็นเมืองเสื่อมโทรมอยู่ตลอดไป

ประโยคประกอบที่ ๑ ทั้งนี้เพราะไม่มีการจำกัดสถานะของพลเมืองที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัย ใครจะเข้ามาเป็นขอทานก็ได้ หรือจะเข้ามาเป็นโจรผู้ร้ายก็ได้

ประโยคประกอบที่ ๒ ไม่มีการควบคุมมาตรฐานการตัดตรอกซอย ใครมีที่ดินจะสร้างตรอกซอยให้แคบขนาดไม้กระดานแผ่นเดียวทอดไป หรือคดเคี้ยวยิ่งกว่างูเลื้อยก็ทำได้

ประโยคประกอบที่ ๓ ได้ การทำความสกปรกโดยทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ก็ไม่มีการลงโทษอย่างจริงจัง

ประเภทของอนุเจตหรือย่อหน้า

๑. **ย่อหน้าซึ่งประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้น** ผู้เขียนสามารถใช้ประโยคใจความสำคัญควบคุมใจความให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในส่วนผู้อ่านก็ได้อาศัยประโยคใจความสำคัญจับใจความที่เป็นแก่นของย่อหน้าได้สะดวกและชัดเจนยิ่งขึ้น
๒. **ย่อหน้าซึ่งประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้าย** ในกรณีนี้นับว่ามีส่วนดีที่ช่วยสรุปใจความที่เป็นแก่นของย่อหน้าและย้ำใจความสำคัญนั้นพร้อมไปด้วย
๓. **ย่อหน้าซึ่งประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลาง** มักใช้บรรยายรายละเอียดต่างๆ หรือยกตัวอย่างในตอนต้นย่อหน้า และมีการกล่าวเสริมอีกในตอนท้ายเพื่อขยายความ
๔. **ย่อหน้าซึ่งไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ** ย่อหน้าไม่จำเป็นต้องมีประโยคใจความสำคัญเสมอไป ในกรณีที่เป็นย่อหน้าบทสนทนาย่อหน้าที่มีข้อความเชิงบรรยายหรือเชิงพรรณนาใจความสำคัญอาจแฝงอยู่ในแต่ละประโยคของย่อหน้า
๕. **ย่อหน้าซึ่งประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและประโยคย้าอยู่ตอนท้าย** นอกจากย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นแล้ว อาจมีประโยคประกอบซึ่งมีใจความคล้ายกับประโยคใจความสำคัญ ช่วยเน้นใจความสำคัญอยู่ตอนท้าย ซึ่งประโยคประกอบพิเศษเช่นนี้ เรียกว่า **ประโยคย้าความ** ย่อหน้าที่มีประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและมีประโยคย้าความอยู่ตอนท้าย จะมีใจความเด่นชัดกว่าย่อหน้าประเภทอื่นๆ

ลักษณะสำคัญของอนุเจตหรือย่อหน้า มีลักษณะ ๓ ประการ ดังนี้

๑. เอกภาพ
๒. สัมพันธภาพ
๓. สारัตถภาพ

เอกภาพ คือ แต่ละอนุเจตหรือย่อหน้ามีใจความสำคัญเพียงประการเดียว มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวสอดคล้องต้องกันอย่างชัดเจน ระหว่างใจความสำคัญของประโยคใจความสำคัญ ประโยคประกอบและประโยคย่อย ในอนุเจตหรือย่อหน้าหนึ่งๆ ต้องกล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น

สัมพันธภาพ คือ การเรียงลำดับอันเหมาะสมระหว่างประโยคใจความสำคัญ ประโยคประกอบและประโยคย่อย เพื่อให้ใจความกลมกลืนราบรื่น เข้าใจง่าย ชวนอ่าน มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ต่อเนื่องไปเป็นลำดับจนจบอนุเจตหรือย่อหน้า รวมทั้งเกี่ยวเนื่องไปยังใจความในอนุเจตหรือย่อหน้าต่อไป โดยใช้คำหรือวลีเป็นบทเชื่อมได้ ดังนี้

๑. แสดงความสัมพันธ์ทางเวลา เช่น ครั้งแรก ต่อมา แล้ว...ก็ แล้ว...จึง ในที่สุด หลังจากนั้น ก่อนนั้น ต่อไป ในทันใดนั้น ในขณะนั้น ตั้งแต่เป็นต้นไป ตั้งแต่บัดนั้น ในตอนท้าย ฯลฯ

๒. แสดงความสัมพันธ์ทางสถานที่ เช่น ทางด้านขวา เหนือขึ้นไป เบื้องหน้า ข้างล่าง ท่ามกลาง ฯลฯ

๓. แสดงความสัมพันธ์ทางเหตุและผล เช่น ดังนั้น เพราะฉะนั้น...จึง ด้วยเหตุดังกล่าว เมื่อเป็นดังนั้น ในที่สุด ถึงกระนั้น กล่าวโดยย่อ อีกนัยหนึ่ง ฯลฯ

๔. แสดงการเสริม ข้ำและนับ เช่น ยิ่งกว่านั้น ประการต่อไป นอกจากนั้น อีกด้วย ฯลฯ

๕. แสดงการทวนความคิด เช่น ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เท่าที่อธิบายมาทั้งหมด ถ้าสิ่งทีกล่าวมาถูกต้องแล้ว ฯลฯ

๖. แสดงการขยายความ เช่น ดังจะได้กล่าวต่อไป ท่านจะเห็นได้ว่า ตัวอย่างเช่น ฯลฯ

๗. แสดงการเปรียบเทียบ เช่น แทนที่จะ เว้นแต่ แม้ว่า ตรงกันข้าม ทั้งๆ ที่ ฯลฯ

๘. แสดงการยอมรับ เช่น ถ้อยได้ว่า เชื่อได้ว่า แน่ใจได้ว่า เมื่อเป็นเช่นนี้แสดงว่า เท่ากับยอมรับว่า ฯลฯ

สารัตถภาพ คือ การเน้นย้ำสาระสำคัญให้เด่นชัด เป็นการเน้นความเป็นคุณสมบัติประการหนึ่ง ของอนุเจตหรือย่อหน้า การเน้นความ คือ การกำหนดปริมาณและตำแหน่งที่ของประโยคประกอบตามความเหมาะสม เพื่อให้ใจความสำคัญของอนุเจตหรือย่อหน้ากระจ่างแจ่มแจ้ง การเน้นย้ำความในอนุเจตหรือย่อหน้ามีความประสงค์ที่จะชี้ชัดว่า ใจความใดเป็นส่วนสำคัญและส่วนเสริม

วิธีการเขียนอนุเจตหรือย่อหน้าที่ดี

๑. มีความชัดเจน คือ เขียนรายละเอียด ตัวอย่างหรือคำอธิบาย ตรงประเด็น เขียนให้เข้าใจง่าย สำนวนภาษาดี ไม่ใช่ประโยคหรือถ้อยคำกำกวมเยิ่นเย้อ เขียนข้อความกะทัดรัด

๒. มีการเน้นน้ำหนัก คือ มีการเน้นย้ำใจความสำคัญ คือ สารที่สำคัญ โดยการอธิบายหรือยกตัวอย่างหลายๆ ตัวอย่าง หรือ ย้ำคำ วลี ประโยค เพื่อย้ำความคิดให้เห็นว่าใจความสำคัญคือเรื่องใด

๓. มีความแตกต่าง คือ การเขียนรูปประโยคให้แตกต่างกัน ให้มีประโยคสั้นบ้างยาวบ้าง เป็นประโยชน์รูปแบบต่างๆ หลากหลายน่าอ่าน

การเขียนขยายความอนุเจตหรือย่อหน้า

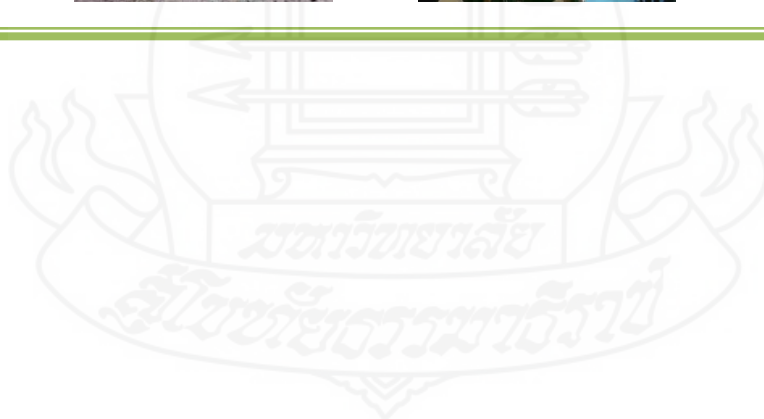
การเขียนขยายความอนุเจตหรือย่อหน้า ควรเริ่มจากการคิดหาแก่นของเรื่อง ก็คือการเตรียมใจความสำคัญหรือหัวข้อสำคัญ ให้ได้ก่อน แล้วนำแก่นของเรื่องที่ได้มาผูกประโยคใจความสำคัญที่มีใจความเน้นเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อจากนั้นเตรียมหาประโยคประกอบและประโยคประกอบย่อยที่จะมาเสริมประโยคใจความสำคัญให้เต็มย่อหน้า มีความยาวพอสมควรแก่เนื้อหาโดยคำนึงถึงเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพของใจความในอนุเจตหรือย่อหน้านั้นๆ พร้อมกันไป และก่อนลงมือเขียนต้องพิจารณาการขยายอนุเจตหรือย่อหน้า อันเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งของการเขียนย่อหน้า

ตัวอย่าง

เวลานี้เรากำลังอยู่ในยุคมหัศจรรย์อย่างแท้จริง สิ่งแปลกใหม่ซึ่งไม่เคยคาดฝันจะเป็นจริงได้ ปรากฏท้าทายความเชื่อของเราเรื่อยๆ จนชักจะไม่แน่ใจว่าจินตนาการของกวีโบราณเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ เช่น นูทิพย์ ดาติพย์ การเดินน้ำคำดิน เหาะเหินเดินอากาศ และความเชื่อทางไสยศาสตร์ เกี่ยวกับอำนาจเวทมนต์คาถา ทำให้อยู่ยงคงกระพัน ล่องหนหายตัวได้ ตลอดจนเสน่ห์ยาแฝดและคุณไสยให้คุณให้โทษได้ อาจเป็นสิ่งไม่พ้นวิสัยเสียแล้วก็ได้ ดังเห็นจากการที่ยวดยานมากมายหลายชนิดกำลังโคจรค้ำคั่งในอวกาศ เรือใต้น้ำปริมาณวนเวียนอยู่ใต้ทะเลลึก โดยไม่ต้องหยุดเติมเชื้อเพลิงและโผล่ขึ้นมารับอากาศเป็นเวลานานๆ ระบบสื่อสารดาวเทียมสามารถส่งภาพสดๆ ไปยังทุกมุมโลกได้ในชั่วพริบตา เรดาร์สามารถรายงานความเคลื่อนไหวของทุกสิ่งทุกอย่าง แม้แต่เข็มเล็กๆ ตกในมหาสมุทร เราสามารถพูดคุยกับผู้ออกนอกโลก ไปอยู่บนดวงจันทร์หรือในอวกาศได้ยินเสียงดังฟังชัดและแลเห็นหน้ากันจะ

แบบฝึกที่ ๔.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสร้างสรรค์ประโยคใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้ต่อไปนี้
เรื่องละ ๒ ประโยค

ตัวอย่าง**ความสามัคคี**

๑. ความสามัคคีทำให้เกิดสุขแก่หมู่คณะ
๒. ความสามัคคีเป็นพลังสำคัญที่จะทำให้ชาติอยู่รอด

๑. การใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียง

๑.๑

๑.๒

๒. ความฝัน

๒.๑

๒.๒

๓. การช่วยเหลือสังคมด้วยจิตสาธารณะ

๓.๑

๓.๒

๔. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๔.๑

๔.๒

๕. การอ่านหนังสือ

๕.๑

๕.๒

แบบฝึกที่ ๔.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาดำแหน่งของประโยคใจความสำคัญและขีดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญ จากข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ตัวอย่าง

“ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาต่างๆ มากมาย หลายปัญหาเกิดจากคนขาดระเบียบวินัย ไม่มีวัฒนธรรม เช่น การทิ้งขยะไม่เลือกที่ ทำให้บ้านเมืองสกปรก ไม่เคารพกฎจราจร ก่อให้เกิดอุบัติเหตุและการจราจรติดขัด ทำให้เสียเวลา เสียทรัพย์สินและเสียชีวิต ฯลฯ แม้ว่าจะมีการติดค่า vignette ไว้ตามที่ต่างๆ เป็นเครื่องเตือนสติ”

ประโยคใจความสำคัญวางอยู่ตอนต้นของอนุเจตหรือย่อหน้า

๑. “ในป่าซึ่งมีเนื้อที่กว้างใหญ่ไพศาลนั้น นอกจากจะมีต้นไม้ไม่น้อยใหญ่จำนวนมากขึ้นอยู่แน่นขนัดแล้ว ยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด รวมทั้งนก แมลง และสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กซึ่งไม่เห็นด้วยตาเปล่า เรียกว่า จุลินทรีย์ พืชและสัตว์ในป่าต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน ป่าไม้จึงอุดมไปด้วยสิ่งอันเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมากมาย”
- ประโยคใจความสำคัญวางอยู่.....

๒. “ข้าพเจ้ายกเอาการทำลายชาติเป็นอนันตริยกรรม คือ เป็นบาปหนักที่สุด ถึงแก่เป็นเครื่องตัดทางสวรรค์และทางนิพพานทีเดียว ฉะนั้นข้าพเจ้าถือเอาตามคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งจัดว่าความประพฤตีสั่งมณฑล คือ ทำสงฆ์ให้แตกจากกันเป็นอนันตริยกรรมอันหนึ่ง ก็เมื่อการทำสงฆ์ให้แตกจากกันเป็นอนันตริยกรรมแล้ว การทำคณะชนที่ร่วมชาติให้แตกกัน จะไม่จัดว่าเป็นอนันตริยกรรมฤา” ประโยคใจความสำคัญวางอยู่..และ.....

๓. “ข้าพเจ้ายกเอาการทำลายชาติเป็นอนันตริยกรรม คือ เป็นบาปหนักที่สุด ถึงแก่เป็นเครื่องตัดทางสวรรค์และทางนิพพานทีเดียว ฉะนั้นข้าพเจ้าถือเอาตามคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งจัดว่าความประพฤตีสั่งมณฑล คือ ทำสงฆ์ให้แตกจากกันเป็นอนันตริยกรรมอันหนึ่ง ก็เมื่อการทำสงฆ์ให้แตกจากกันเป็นอนันตริยกรรมแล้ว การทำคณะชนที่ร่วมชาติให้แตกกัน จะไม่จัดว่าเป็นอนันตริยกรรมฤา ข้าพเจ้าเห็นว่าต้องนับว่าเหมือนกันทีเดียว”

ประโยชน์ใจความสำคัญวางอยู่.....

๔. “การปวารณากันนี้เป็นวิถีทางให้พระภิกษุในพระพุทธศาสนามีศีลเสมอกัน ไม่รังเกียจกัน เป็นการสร้างภราดรภาพให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ มีความสามัคคีเข้าถึงจิตใจกันได้ และอยู่ร่วมกันด้วยความรักใคร่ จากกันไปที่รำลึกถึงกันเป็นไปเพื่อความรุ่งเรืองแห่งพระพุทธศาสนา นี่คือประโยชน์ของการปวารณาที่พระภิกษุสงฆ์ และสถาบันพระพุทธศาสนาจะพึงรับ ปวารณานี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในวันออกพรรษา”

ประโยชน์ใจความสำคัญวางอยู่.....

๕. “ตลอดเวลา ๖๕ ปีที่ผ่านมาประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมาแล้ว ๑๕ ฉบับ แต่ไม่มีฉบับใดเลยที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่าง ที่แล้วมาผู้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นกลุ่มบุคคลที่คณะกรรมการปฏิวัติรัฐประหาร หรือผู้กุมอำนาจบริหารประเทศแต่งตั้ง และต้องร่างรัฐธรรมนูญตามความพอใจของผู้แต่งตั้ง รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนที่ราษฎรมีสิทธิมีส่วนร่วมช่วยร่างขึ้นฉบับแรกคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งมาจากตัวแทนของราษฎรทุกจังหวัด และผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐธรรมนูญและการปกครอง โดยความเห็นชอบของรัฐสภา ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ตามความต้องการและประโยชน์สุขของปวงชน โดยสลับรับฟังความเห็นของประชาชนทุกหมู่เหล่าและทำประชาพิจารณ์อย่างกว้างขวาง”

ประโยชน์ใจความสำคัญวางอยู่.....

แบบฝึกที่ ๔.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับข้อความที่กำหนดให้เป็นอนุเจตหรือย่อหน้าที่มีใจความสมบูรณ์

ตัวอย่าง

- ก. และเมื่อข้าพเจ้าไปเมืองอเมริกามีท่านคหบดีผู้หนึ่งได้มาแสดงความชื่นชมยินดีต่อข้าพเจ้าในกรณีที่แม่น้ำอิรวดีอันงดงามนั้นอยู่ในประเทศบ้านเมืองของข้าพเจ้า
- ข. แต่นอกจากนั้นเขาเห็นว่าไม่สู้จะมีอะไรมากนัก
- ค. เมื่อข้าพเจ้าอยู่ยุโรป ข้าพเจ้าได้เคยถูกถามอยู่เนืองๆ ว่าเมืองไทยเป็นเมืองเจ้าประเทศราชในอินเดียไม่ใช่หรือ?
- ง. เมื่อว่าสำหรับคนทั่วไปเมืองไทยเป็นประเทศที่เต็มไปด้วยช้างเผือก
- จ. ความจริงนั้นประเทศเราชาวยุโรปเขาไม่สู้จะรู้จักนักและสิ่งที่เขารู้บางทีก็เป็นอย่างมหัศจรรย์มาก

ตอบ จ ค ก ง ข

๑. ก) คือการศึกษาและการพัฒนาคน
- ข) ตลอดระยะเวลากว่า ๕ ปี ทศวรรษนับแต่พระองค์ทรงเถลิงถวัลยราชสมบัติ
- ค) พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจด้วยพระราชหฤทัยมุ่งมั่นเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทย
- ง) พระราชกรณียกิจด้านหนึ่งที่ทรงให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง

ตอบ

๒. ก) ครูอาจารย์จึงเป็นผู้มีพระคุณรองจากบิดามารดา
 ข) ศิษย์จะต้องแสดงความเคารพนับถือครูอาจารย์
 ค) ครูอาจารย์เป็นผู้อบรมให้ความรู้ และการประพฤติที่ดีงามแก่ศิษย์
 ง) และประพฤตินในทางบำรุงจิตใจของท่าน

ตอบ

๓. ก) โรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของสังคม
 ข) นักเรียนในฐานะสมาชิกของโรงเรียนจะต้องปฏิบัติต่อโรงเรียน
 ค) ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนและหล่อหลอมทุกคนให้เป็นคนดี มีความรู้
 ความสามารถที่จะช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้า
 ง) โดยให้ความร่วมมือแก่โรงเรียนดำเนินหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย

ตอบ

๔. ก) นักเรียนทุกคนต่างเป็นสมาชิกของโรงเรียนด้วยกัน
 ข) เมื่ออยู่ในโรงเรียนทุกคนจึงมีสิทธิเสรีภาพในกรอบของโรงเรียน
 เหมือนกัน
 ค) ทุกคนจะต้องสร้างความเป็นพี่น้องกันให้เกิดขึ้นในสำนักเสมอ
 ง) ทุกคนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันไม่ว่าจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและ
 สภาพครอบครัวอย่างไร

ตอบ

๕. ก) สมาชิกในครอบครัวชาวไทยมีความผูกพันทางใจอย่างแนบแน่น
ข) มีความเคารพกันตามอาวุโสและอยู่ด้วยกันด้วยความเอื้อเฟื้อ
เกื้อกูลกัน
ค) พ่อแม่เป็นผู้อุปการะลูกจนเติบโต
ง) เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าลูกก็จะเลี้ยงดูพ่อแม่เป็นการตอบแทน

ตอบ

แบบฝึกที่ ๔.๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับอนุเจทหรือย่อหน้าต่อไปนี้ให้เป็นข้อความหลายอนุเจทหรือย่อหน้า
ที่มีสัมพันธภาพ

ตัวอย่าง

- ก. เนื่องด้วยชุมชนต่างๆ ของอาณาจักรสุโขทัยตั้งอยู่ริมน้ำจึงมีการติดต่อกันโดยอาศัยเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ
- ข. ใกล้เมืองสุโขทัยมีทางน้ำสำคัญคือแม่น้ำยม แม่น้ำน่าน แม่น้ำปิง และสาขาของแม่น้ำเหล่านี้ปรากฏหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ ว่ามีเมืองโบราณในกลุ่มแม่น้ำปิงคือเมืองนครชุม เมืองกำแพงเพชร เมืองตาก เมืองพระบาง เมืองบางพานในกลุ่มแม่น้ำยม เมืองทุ่งยั้งและเมืองฝางในกลุ่มแม่น้ำน่าน
- ค. ทางบกมีทางเดินหรือถนนขนาดเล็กเชื่อมระหว่างเมือง มีทั้งในกลุ่มเมืองใกล้เคียง เมืองสุโขทัยเก่าและทางเหนือขึ้นไปและในแถบริมฝั่งทะเลจากจังหวัดชุมพรลงไป
- ง. อย่างไรก็ตามแม้ว่าการติดต่อค้าขายระหว่างเมืองต่างๆ จะทำได้ทั้งทางบกและทางน้ำ แต่ส่วนมากมักใช้เส้นทางบก เพราะสามารถเดินทางได้สะดวกโดยใช้ถนน ถนนสำคัญคือถนนพระร่วง ซึ่งมี ๒ สาย คือสายเหนือจากสุโขทัยถึงศรีสัชนาลัย และสายใต้จากสุโขทัยถึงกำแพงเพชร

ตอบ ก ค ข ง

๑. ก) ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสูง ได้แก่ เทือกเขาดนนรงค์ชัยและเทือกเขาตะนาวศรี เป็นภูเขาที่ซับซ้อน มีที่ราบแคบๆ ในเขตหุบเขาเป็นแห่งๆ และมีที่ราบเชิงเขาต่อเนื่องกับที่ราบภาคกลาง
- ข) ระหว่างแนวเขามีช่องทางติดต่อกับพม่าได้ ที่สำคัญคือด่านแม่ละเมาที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตากและด่านเจดีย์สามองค์ในจังหวัดกาญจนบุรี
- ค) เทือกเขาเหล่านี้เป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำแควน้อยหรือไทโรโยคและแม่น้ำแควใหญ่หรือศรีสวัสดิ์ซึ่งไหลมารวมกันเป็นแม่น้ำแม่กลอง
- ง) ภาคตะวันตกประกอบด้วยพื้นที่ ๕ จังหวัด คือ ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

ตอบ

๒. ก) การที่สัตว์ป่าลดจำนวนลงหรือสูญพันธุ์ไปนี้สาเหตุสำคัญเกิดจากการทำลายป่าทำให้สัตว์ขาดอาหารและที่อยู่อาศัย การล่าของมนุษย์ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สัตว์ป่าลดลงหรือสูญพันธุ์ คนเราชอบจับสัตว์เพื่อเป็นอาหาร ประโยชน์ทางการค้า และความสนุกสนาน
- ข) การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรสัตว์ในประเทศไทยเป็นปัญหาการลดจำนวนและการสูญพันธุ์ โดยเฉพาะสัตว์ซึ่งมีคุณค่าทางการศึกษา เช่น กระชู่ สมัน
- ค) สัตว์ป่าทุกชนิดเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศโดยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเป็นลูกโซ่ เมื่ออย่างหนึ่งลดจำนวนลงหรือสูญหายไปก็จะมีผลกระทบถึงอย่างอื่นด้วย
- ง) นอกจากนี้การมีสารพิษปนเปื้อนอยู่ในธรรมชาติก็มีส่วนทำลายสัตว์ป่าด้วย เช่น นกกินผลที่ฉีดยาป้องกันแมลงไว้อาจทำให้ไข่ฝ่อก่อนฟักเป็นตัว เป็นต้น

ตอบ

๓. ก) วันอาสาฬหบูชาเป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรกคือ
ทรงแสดงปฐมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์
- ข) วันอาสาฬหบูชาเพื่อกำหนดขึ้นในรัชกาลปัจจุบัน พุทธศาสนิกชนร่วมกัน
ทำบุญตักบาตร ฟังพระธรรมเทศนาและเวียนเทียนเพื่อระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย
- ค) วันอาสาฬหบูชาตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ จัดเป็นวันสำคัญวันหนึ่ง
ในทางพระพุทธศาสนา
- ง) วันอาสาฬหบูชาเป็นวันที่อริยสงฆ์องค์แรกคือพระ โทณทัตถุญะเกิดขึ้นในโลก
ทำให้ครบองค์พระรัตนตรัย

ตอบ

๔. ก) วิริยะคือความพยายาม ทำการงานใดๆ ด้วยความตั้งใจอย่างสม่ำเสมอ ไม่ทำไปหยุดไป
แม้งานจะยากก็ไม่ท้อถอย สู้บากบั่นเอาจริงเอาจังในงานนั้นๆ
- ข) วิมังสาคือการไตร่ตรองพิจารณา ใช้ปัญญาสอบสวนพิจารณาเหตุและตรวจสอบผลใน
งานที่ทำนั้นว่า มีความพอดีหรือขาดตกบกพร่องอย่างไร เลือกเอาแต่สิ่งที่ดีนำมาแก้ไข
อุปสรรคเพื่อให้งานเกิดผล
- ค) ฉันทะคือความพอใจ มีใจรักปีนมั่นใจในงานที่ทำ ตระหนักในความจำเป็น ความดีและ
ประโยชน์สุขที่จะได้จากงานนั้น
- ง) อธิบาทเป็นธรรมะที่ทำให้งานเกิดความสำเร็จ การทำงานไม่ว่าประเภทใด
ถ้ามีอธิบาทอยู่ในใจแล้ว งานนั้นย่อมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีสมความมุ่งหมาย
อธิบาทประกอบด้วยองค์ ๔
- จ) จิตตะคือการเอาใจฝักใฝ่จดจ่อ ใช้สติปัญญาความรู้ความสามารถที่มีอยู่ทุ่มเท
ให้แก่งานนั้น

ตอบ

๕. ก) หิริคือความละอายต่อบาปต่อการทำชั่ว ไม่ทำชั่วด้วยกาย วาจา และใจ ไม่ว่าจะมิผู้รู้เห็น หรือไม่ ไม่ใช่ละอายคนอื่นแต่ละอายใจตนเอง
- ข) โอตตัปปะคือความกลัวต่อบาป กลัวผลของกรรมชั่ว กลัวว่าทำชั่วลงไปแล้วจะทำให้จิตใจของตนตกต่ำ แม้มีโอกาสจะทำชั่วได้ก็ไม่ยอมทำ ไม่ใช่กลัวว่าผู้อื่นจะรู้แต่กลัวความเสียหายที่จะเกิดแก่ตน
- ค) ธรรมหมวดนี้ได้ชื่อว่าธรรมคุ้มครองโลกหรือโลกบาลธรรม เพราะเป็นธรรมชักนำให้คนทำความดีงามและคุ้มครองผู้ประพฤติปฏิบัติไม่ให้ตกไปในทางชั่ว ทำให้ชาวโลกอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุข
- ง) หิริโอตตัปปะเป็นธรรมที่คอยควบคุมจิตใจให้ตั้งอยู่ในความดี ปิดกั้นการทำ ความชั่ว

ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเบียดเบียน

แบบฝึกที่ ๔.๕

- คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนเตรียมหัวข้อเรื่องทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบ เพื่อขยายข้อความเรื่องต่อไปนี้เป็น ๑ ย่อหน้า เลือกทำเพียง ๑ เรื่อง
๒. ใช้หัวข้อเรื่องของข้อความเรื่อง que เลือกทำจากข้อ ๑. ขยายความ ๑ ย่อหน้า โดยมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพตามความเหมาะสม

- ๑) ผู้นำท้องถิ่นกับความเจริญในท้องถิ่นของเรา
- ๒) บทบาทของเยาวชนในการพัฒนาประเทศชาติไปสู่ประชาคมอาเซียน
- ๓) ความมั่งคั่งในท้องถิ่นของเรา
- ๔) โรงเรียนมัธยมเสมือนบ้าน
- ๕) คนดีในความกิดของฉนั้น

ตัวอย่าง

หัวข้อเรื่องเกี่ยวกับสมัยของโบราณวัตถุโบราณสถานในจังหวัดอ่างทอง

หัวข้อใหญ่ โบราณวัตถุสมัยรัตนโกสินทร์ในจังหวัดอ่างทอง

หัวข้อประกอบ ๑. พระอุโบสถหลังใหม่ที่วัดวิเศษชัยชาญ

๒. พระพุทธรูปปูนปั้นปางป่าเลไลย์ที่วัดสี่ร้อย อำเภอวิเศษชัยชาญ

๓. ภาพเขียนฝาผนังพระอุโบสถที่วัดสี่ร้อย

โบราณสถานและวัตถุโบราณต่างๆ ในจังหวัดอ่างทอง ได้รับการบูรณะต่อเติมหรือสร้างขึ้นใหม่ในสมัยรัตนโกสินทร์อีกมาก (ประโยคใจความสำคัญ)

เช่น ที่วัดวิเศษชัยชาญ พระอุโบสถหลังใหม่ที่สร้างขึ้นแทนหลังเก่าที่สร้างสมัยรัตนโกสินทร์ที่วัดสี่ร้อยในเขตอำเภอวิเศษชัยชาญก็เช่นเดียวกัน พระพุทธรูปปูนปั้นปางป่าเลไลย์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปนั่งห้อยพระบาทมองเห็นได้อย่างเด่นชัดแต่ไกลก็สร้าง สมัยรัตนโกสินทร์ ภาพเขียนที่ฝาผนังวัดสี่ร้อยนี้ก็เข้าใจว่าเขียนในสมัยรัตนโกสินทร์เช่นเดียวกัน (ประโยคประกอบและประโยคย่อย)

หัวข้อเรื่อง.....

หัวข้อใหญ่.....

หัวข้อประกอบ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกที่ ๔.๖

- คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนเตรียมหัวข้อเรื่องทั้งหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบ เพื่อขยายข้อความจากภาพต่อไปนี้เป็น ๑ ย่อหน้า
- ๒. ใช้หัวข้อเรื่องของข้อความเรื่องที่เลือกทำจากข้อ ๑. ขยายความ ๑ ย่อหน้า โดยมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพตามความเหมาะสม

หัวข้อเรื่อง.....

หัวข้อใหญ่.....

หัวข้อประกอบ.....

.....

.....

.....

.....

.....

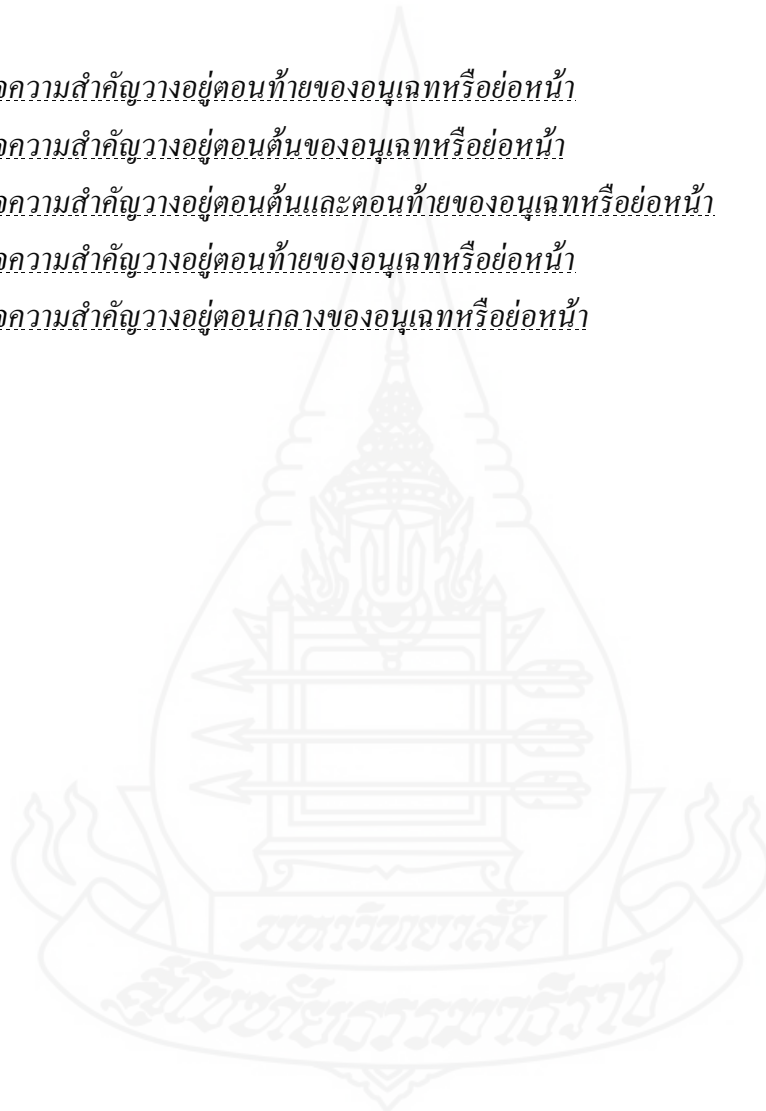
.....

เฉลยแบบฝึกที่ ๔.๒

แนวคำตอบ

๑. ประโยคใจความสำคัญวางอยู่ตอนท้ายของอนุเจทหรือย่อหน้า
๒. ประโยคใจความสำคัญวางอยู่ตอนต้นของอนุเจทหรือย่อหน้า
๓. ประโยคใจความสำคัญวางอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของอนุเจทหรือย่อหน้า
๔. ประโยคใจความสำคัญวางอยู่ตอนท้ายของอนุเจทหรือย่อหน้า
๕. ประโยคใจความสำคัญวางอยู่ตอนกลางของอนุเจทหรือย่อหน้า

เฉลยแบบฝึกที่ ๔.๓

แนวคำตอบ

๑.	ข	ค	ง	ก
๒.	ค	ก	ข	ง
๓.	ก	ค	ข	ง
๔.	ก	ข	ง	ค
๕.	ก	ข	ค	ง

เฉลยแบบฝึกที่ ๔.๔

แนวคำตอบ

๑.	ง	ก	ค	ข	
๒.	ข	ค	ก	ง	
๓.	ค	ก	ง	ข	
๔.	ง	ค	ก	ข	ข
๕.	ง	ก	ข	ค	

ชุดที่ ๕

เรื่อง

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง

...คำชี้แจง...

ชุดที่ ๕

เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง

จุดมุ่งหมายของแบบฝึก

ให้นักเรียนฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง
สาระการเรียนรู้

๑. ความหมายการเขียนเชิงสร้างสรรค์
๒. ความหมายเรียงความเชิงสร้างสรรค์
๓. หลักในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์
๔. ขั้นตอนในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์
๕. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานเขียน
เรียงความ
๖. องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
เชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง

ความหมายการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ งานเขียนที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์อย่างประณีต มุ่งให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสของภาษาเกิดภาพพจน์ สละสลวย ทำให้เกิดจินตนาการและความเพลิดเพลินควบคู่ไปกับความรู้ เป็นการแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ ซึ่งในที่นี้เป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร้อยแก้ว **ประเภทเรียงความเชิงสร้างสรรค์**

ความหมายเรียงความเชิงสร้างสรรค์...

เรียงความเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนสื่อสารประเภทหนึ่ง เป็นงานเขียนที่แปลกใหม่ ที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์จะถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทรรศนะ ความรู้สึก ความเข้าใจ โดยผ่านความคิดคำนึงที่เกิดขึ้นในห้วงนึกหรือในจิตใจของมนุษย์ ซึ่งความคิดคำนึงนั้นๆอาจเป็นผลมาจากประสบการณ์ต่างๆ แล้วนำมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ให้พิสดารหรือลึกซึ้งกว้างไกลออกไปนั้น มีการใช้โวหารหลายแบบประกอบกัน ต้องพิจารณาความเหมาะสม ให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ เพื่อเน้นคุณค่าในงานเขียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์มุ่งแสดงออกทางความรู้สึกและอารมณ์เป็นสิ่งสำคัญ

หลักในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

๑. เขียนตรงตามส่วนประกอบของเรียงความ คือ มีส่วนนำเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่องและส่วนปิดเรื่อง ย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายเป็นส่วนนำเรื่องและส่วนปิดเรื่อง
๒. เขียนตรงตามโครงเรื่องที่วางไว้ทุกประเด็น
 ๓. เนื้อเรื่องที่วางไว้ตามโครงเรื่องควรเขียนอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ และมีการลำดับความต่อเนื่องสอดคล้องกัน อ่านเข้าใจ ประเด็นความคิดหลักต้องแจ่มชัด อย่าเขียน ออกนอกเรื่อง หรือนอกประเด็นไม่ตรงตามโครงเรื่องที่วางไว้
 ๔. การนำเสนอเรื่อง นอกจากจะให้สาระน่าอ่านแล้ว ยังควรต้องเลือกสรรข้อความที่เหมาะสมมากแล้ว จะทำให้มีน้ำหนักของถ้อยคำน่าเชื่อถือสามารถจูงใจให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามถ้อยคำที่เลือกสรรไว้
 ๕. มีความคิดแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ สอดแทรกในข้อเขียนอย่างเหมาะสมเจาะกลมกลืน นับเป็นท่วงทำนองการเขียนเฉพาะตัวที่น่าสนใจ หรือแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์
๖. มีสำนวนการเขียนดี มีโวหาร คือ มีถ้อยคำที่เรียบเรียงน่าอ่าน มีการแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความที่เปรียบเทียบ
๗. มีความงามในรูปแบบ คือ หัวข้อกลางกระดาศ หัวข้อชิดขอบกระดาศ หัวข้อย่อหน้า หัวข้อย่อย จะวางรูปแบบได้สัดส่วนเหมาะสมเจาะ สวยงาม อ่านง่าย ไม่สับสน ย่อหน้าใหม่ทุกครั้งเมื่อต้องเปลี่ยนเรื่องใหม่
๘. เรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่ดีต้องประกอบด้วย เอกภาพ สัมพันธภาพ และ สारัตถภาพ

ขั้นตอนในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

๑. การกำหนดหัวข้อเรื่อง มี ๒ ลักษณะ คือ กำหนดหัวข้อเรื่องไว้เรียบร้อยแล้ว และมอบหมายให้ผู้เขียนกำหนดหัวข้อเรื่องเอง หรือเลือกตามความพอใจ กรณีนี้ควรเลือกหัวข้อเรื่องที่ตนสนใจ พอใจ มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นมากที่สุด มีความถนัดหรือความชำนาญเรื่องนั้นเป็นพิเศษ ตั้งชื่อเรื่องตามความพอใจและควรคำนึงถึงความเหมาะสม ครอบคลุม ชัดเจนที่สุด

๒. การกำหนดขอบเขตของหัวข้อเรื่อง ควรจะต้องมีหัวข้อที่ชัดเจนมีรายละเอียด แต่ละหัวข้ออย่างมีขอบเขต มีตัวอย่างที่เจาะประเด็นลงไป มีการอธิบาย และการขยายความอย่างแจ่มแจ้ง

๓. การรวบรวมข้อมูลใช้วางโครงเรื่อง นำหัวข้อของข้อมูลวางเรียงต่อเนื่องตามโครงเรื่อง จัดลำดับข้อมูลอย่างมีเหตุผล “การวางโครงเรื่องอย่างคร่าวๆ” ถ้าพิจารณาแล้วไม่มีข้อใดบกพร่อง ก็ถือว่าโครงเรื่องนั้นเป็น “โครงเรื่องถาวร” ลงมือเขียนเป็นเรียงความเชิงสร้างสรรค์ได้เลย

๔. การจัดกลุ่มความคิดในการวางโครงเรื่อง นำความคิดต่างๆมาเขียนสรุปเป็นประเด็นหัวข้อใหญ่ หัวข้อประกอบ และจัดเป็นลำดับความคิดให้ต่อเนื่องสอดคล้องกัน

๕. การวางโครงเรื่องด้วยวิธีต่างๆ

๕.๑ การวางโครงเรื่องด้วยการใช้หัวข้อต่างๆ

๕.๒ การวางโครงเรื่องด้วยแผนภาพโครงเรื่อง

๖. ขั้นตอนการเขียนเนื้อเรื่อง แบ่ง ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๖.๑ การเขียนเปิดเรื่อง หรือ การเขียนคำนำของเรียงความ

เชิงสร้างสรรค์ เป็นตอนเริ่มต้นของเรื่องที่จะเขียน จำเป็นต้องเขียนก่อน ส่วนอื่น เราจะเขียนอย่างไรที่จะทำให้ผู้อ่านหันมาสนใจอ่านเรียงความเชิงสร้างสรรค์เรื่องนั้นให้ตลอดจนจบเรื่อง มีข้อที่มักห้ามในการเปิดเรื่องก็คือ อย่าเขียนออกนอกไกลเกินไป หรืออ้อมค้อม ไม่ควรนำเรื่องประวัติศาสตร์ที่คนรู้จักดีมาทำความเข้าใจในการเปิดเรื่องเพราะจะทำให้หน้าเบื่อ ไม่ชวนอ่าน ควรเขียนคำนำหรือเปิดเรื่องด้วยวิธี เช่น การใช้คำประพันธ์ สุภาษิต คำพังเพย ขำว การตั้งคำถาม การตั้งข้อสังเกต และการสรุปประเด็นสำคัญๆ เป็นต้น

๖.๒ การเขียนส่วนเนื้อเรื่อง หรือการดำเนินเรื่องของเรียงความเชิงสร้างสรรค์ จัดว่าเป็นส่วนที่ยาวที่สุดในการเขียน และถือว่าเป็นส่วนหลักของเรียงความของเรียงความเชิงสร้างสรรค์ เป็นส่วนที่นำเสนอเนื้อหา ทั้งด้านความรู้ ความคิด จินตนาการ และความรู้สึกต่างๆ จากผู้เขียนสู่ผู้อ่าน การนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ และสาระของเรื่องอย่างมีระบบ ช่อมช่วยให้อ่านได้เข้าใจเรื่อง เพลิดเพลินได้สาระ ใช้ภาษาทำให้เกิดจินตภาพ คล้อยตาม ไม่เบื่อหน่าย ต้องเรียบเรียงให้ชัดเจน การเขียนเนื้อเรื่องมักจะมีอยู่หลายตอน หลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะมีความสัมพันธ์สอดคล้อง

๖.๓ การเขียนปิดเรื่อง เป็นการเขียนขั้นตอนสุดท้ายของเรียงความเชิงสร้างสรรค์ มักถือว่าการปิดเรื่องมีความสำคัญไม่แพ้การเปิดเรื่อง การเขียนปิดเรื่องของเรียงความเชิงสร้างสรรค์มีข้อนำคิดอยู่ตรงที่ว่า “ทำอย่างไร จึงจะทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดจินตนาการ ผ่อนคลายความเคร่งเครียดของอารมณ์ หรือเกิดความศรัทธา ยกย่อง ประทับใจต่อข้อเขียนอ่านแล้วไม่เบื่อ อยากอ่านแล้วอ่านอีก” การเปิดเรื่องด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเสนอแนวทางแก้ปัญหา การสรุปความ การเชิญชวนให้ร่วมมือ หรือการใช้หลักกรรมะ สำนวน สุภาษิต และบทกวีมาสรุปเปรียบเทียบ หรือใช้การสยดุด การย้าความ แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะปิดเรื่อง

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานเขียนเรียงความ

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการเขียนเรียงความ คือ ผู้เขียนควรเสนอความคิดที่แปลกใหม่ ทันสมัย สร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้และความคิดที่หลากหลายเพิ่มขึ้น เป็นการประเทืองปัญญาแก่ผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน ติดตามอ่านข้อความโดยไม่เบื่อ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่นำมาใช้ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์มีหลายแนวทาง เช่น

๑. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเชิงกระบวนการ คือ เป็นการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งของ เหตุการณ์ หรือความคิดที่มีความแตกต่างกันมา เข้าด้วยกัน

๒. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาต่างๆ คือ เป็นการคิดค้นศึกษาทางออก

ในการแก้ปัญหาต่างๆ หลายแนวทาง โดยมีจุดมุ่งเน้นให้สามารถคลี่คลายปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดีนั่นเองนับเป็นความคิดที่สร้างสรรค์วิธีหนึ่ง

๓. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในกระบวนการคิดแบบจินตนาการ คือ การใช้จินตนาการ หรือ ความคิดคำนึกของผู้เขียน สร้างเรื่อง สร้างมโนภาพแล้วเขียนเป็นเรื่องราวออกมาให้ผู้อ่านอ่านแล้วเกิดจินตนาการคล้ายคลึงตามสิ่งที่ผู้เขียนเขียน

องค์ประกอบของการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

๑. ความคิดคำนึงดี คือ จินตนาการที่ผู้เขียนเลือกสรรขึ้นมาแล้วใช้ภาษาทำให้เกิดภาพขึ้นในใจของผู้อ่านชัดเจน ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้ผู้อ่านได้รับรสจากภาษาและเกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้ายคลึงตามไปด้วย

๒. ถ้อยคำสำนวนภาษาดี คือ ผู้เขียนจะต้องพิถีพิถันเลือกสรรถ้อยคำมาเรียบเรียงให้

ไพเราะ สละสลวย ชวนอ่าน ชวนฟัง มีท่วงทำนองการเขียนดี

๓. ให้คุณค่า คือ ให้คุณค่าทางสติปัญญาและจิตใจ โดยปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นภายในจิตใจของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนแปลงความคิดไปทางที่ดี ให้ความรู้ความคิด

ตัวอย่างเรียงความเชิงสร้างสรรค์ เรื่องแม่

แม่

“ลูกขาดแม่เหมือนแพขาดถ่อ” คำพังเพยข้างต้นนี้ย่อมชี้ให้เห็นความสำคัญของแม่เป็นอย่างดี “แม่” เป็นคำๆ แรกที่ลูกพูดได้เป็นคำสั้นๆ อ่านง่ายๆ แต่ความหมายลึกซึ้งเกินกว่าข้าพเจ้าหรือใครๆ จะบรรยายได้หมด ท่านเห็นด้วยกับข้าพเจ้าหรือไม่ ท่านทราบไหมว่า “แม่” คือใครและสำคัญต่อลูกอย่างไร โปรดตามข้าพเจ้ามาซิคะ ข้าพเจ้าจะแนะนำท่านไปรู้จักกับ “แม่”

“แม่” เมื่อทราบว่าตนเองกำลังจะมีลูกอยู่ในท้อง แม่จะมีความรู้สึกรับผิชอบ ทะนุถนอม ระวังระวังไม่ให้หกล้ม เพราะเกรงลูกจะได้รับการกระทบกระเทือน ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อลูกในท้อง แม่คอยนับวันนับเดือน เพื่อจะได้เห็นหน้าลูกน้อย แม่ยังเพิ่มความระวังทั้งอาหารการกิน ของที่ไม่เคยชอบแต่เมื่อมีคนบอกจะเป็นประโยชน์ต่อลูกแม่ก็ทนฝืนกินเพื่อลูก ส่วนอาหารจานโปรดของแม่ เช่น จำพวกเผ็ดจัด เปรี้ยวจัดหรือเครื่องดองของเมาแม่ก็งดเสียได้เพื่อลูกรัก ครั้นแม่ท้องแก่ทำอะไรก็ไม่สะดวก จะเดินจะนั่ง จะนอนก็แสนจะลำบาก อึดอัด อู้อาย แม่อยากไปไหนๆ ก็ไม่ค่อยไปเพราะเกรงลูกจะได้รับการอันตราย พอครบกำหนดคลอดแม่ต้องเจ็บปวดร้าวแสนสาหัส บางคนก็ทุกข์ทรมานแทบจะเอาชีวิตตนเองไม่รอด แม่ก็ยอมอดทน ออกดกั้น แม่ทุกคนแทบขาดใจ หมดเรี่ยวแรง ต้องกั๊กพันทนให้ลูกคลอดออกมา พอลูกพ้นออกมาจากท้องแม่ “อู่ว๊...อู่ว๊...” เสียงนี้กลายเป็นเสียงสวรรค์ แม่แม่จะหมดเรี่ยวแรง พุดไม่ออก แต่เสียงร้องของลูกก็ทำให้แม่ยิ้มออกมาได้ แม่บางคนถึงสลบไปเลยก็มี

ข้าพเจ้าคิดว่า “แม่” เป็นปูชนียบุคคลโดยแท้ ข้าพเจ้าให้ความเคารพแม่ทุกคน ไม่ว่าจะแม่ของเพื่อนหรือแม่ของใครๆ โดยเฉพาะแม่ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าพยายามทำตามคำสั่งสอนของแม่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยการตั้งใจเรียน ซื่อสัตย์สุจริต ช่วยเหลืองานบ้านเท่าที่จะทำได้ แม้จะเป็นการกระทำสิ่งเล็กๆ น้อยๆ แต่เมื่อแม่มีความสุข ข้าพเจ้าก็คิดว่าได้ทดแทนพระคุณของท่าน เพราะข้าพเจ้าตระหนักดีว่า

“รักอะไรหรือจะแท้เท่าแม่รัก

ผูกสมัครสายเลือดไม่เหือดหาย

รักอื่นประจักษ์ว่ารักกลาย

จิตใจง่ายไม่จริงจังตั้งมารดา”

หากลูกทุกคนมีความสุขแม่ก็จะสุขด้วย หากลูกมีความสุขแม่จะทุกข์ยิ่งกว่าลูกหลายเท่านี้ แม่จะรู้สึกภูมิใจมากถ้าเห็นลูกมีความสุข เป็นคนดีของสังคม เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ สิ่งเหล่านี้จักเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าลูกๆ ไม่รวมมือกับแม่.....ข้าพเจ้ารู้ว่าไม่มีอะไรจะตอบแทนพระคุณแม่ได้ดีกว่าไปกว่าการทำตัวให้เป็นลูกที่ดีของแม่และ เป็นพลเมืองดีของชาติ ด้วยการเชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่ เมื่อยามท่านแก่ชราก็ควรเลี้ยงดูท่านให้สมกับที่ท่านเลี้ยงดูเรามา พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า “บุคคลที่หาได้ยากในโลก ระหว่างที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ก็ให้รับตอบแทนบุญคุณท่านเสีย หากท่านตายไปแล้วเสียก่อนที่จะได้ตอบแทนพระคุณท่าน จะต้องมานั่งเสียใจภายหลัง” พระบรมศาสดาได้ตรัสรับรองความสำคัญของแม่ไว้ว่า “มารดาเป็นมิตรในเรือนตน” และ “ความกตัญญูกตเวทิตะเป็นเครื่องหมายของคนดี”

แบบฝึกที่ ๕.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามว่าข้อความนั้นเป็นส่วนใด
ของเรียงความเชิงสร้างสรรค์ (คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป)

วัยหนุ่มสาวมิใช่ช่วงเวลาช่วงหนึ่งของชีวิต แต่เป็นสภาวะแห่งจิตใจ มิใช่สำคัญอยู่ที่มีแก้ม
ทั้ง ๒ ข้าง เปล่งปลั่งคั่งคอกกุหลาบ แต่สำคัญอยู่ที่มีเจตจำนงอันแน่วแน่ มีคุณภาพของจินตนาการ
และมีความเข้มแข็งของอารมณ์ ความเป็นหนุ่มสาวคือความสดชื่นแห่งสายธารอันลึกลับล้ำของชีวิต

วัยหนุ่มสาว สวนิต ชมาภักษ์ แปล

๑. ข้อความนี้เป็นส่วน.....ของเรียงความ

แล้วสักวันหนึ่งคนกับสัตว์ป่าก็จะเดินเคียงข้างไปในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้ว่ากลางวันจะ
เป็นของคน กลางคืนจะเป็นของพวกเขา แต่โลกมีทั้งกลางวันและกลางคืนมันจึงดูเหมือนโลกนี้
เป็นของเรา

คน ป่าสัตว์ เพ็ญศรี จันทร์ดวง

๒. ข้อความนี้เป็นส่วน.....ของเรียงความ

การทำลายสัตว์ป่าโดยทางอ้อม ก็คือ การทำลายป่าซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดย
น้ำมือของคนหรือสัตว์ เมืองที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นมากมายและอย่างรวดเร็ว ในปี ๒๔๕๐ เรามี
ประชากรอยู่ ๑๘ ล้านคน จากเพลงปลุกใจที่เราร้องกันอยู่ในสมัยนั้น นับจากปี ๒๔๕๐ ถึงปัจจุบัน
เรามีประชากรถึง ๖๐ ล้านกว่าคนแล้ว เมื่อประชากรถึง ๖๐ ล้านกว่าคนแล้ว เมื่อประชากรเพิ่มมาก
ขึ้นก็มีการขยายที่ทำกินโดยวิธีต่างๆ คือ การบุกป่า หาทิ้งทำกิน อาจเป็นชาวบ้านที่ยากจน ตลอดจน
ชาวเขา.....

คน ป่าสัตว์ เพ็ญศรี จันทร์ดวง

๓. ข้อความนี้เป็นส่วน.....ของเรียงความ

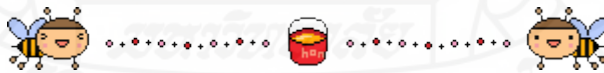
ปัจจุบันก็เป็นที่ประจักษ์กันแล้วว่าการจับสัตว์ป่ามาขายที่ตลาดนัด ลักลอบส่งสัตว์ป่าออกไปขายต่างประเทศ และส่งตามร้านขายอาหารป่าตลอดจนมีการโฆษณาให้ชาวต่างประเทศและชาวไทยนิยมกินของแปลกประหลาดตามความเชื่อของตนมากินเนื้อสัตว์ป่ากินอุ้งตีนหมีหรือกินคิงู สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุให้ต้องทำลายสัตว์ป่าเพียงเพื่อสนองตัณหาของมนุษย์ด้วยการฆ่าสัตว์ป่าเพื่อให้ได้อวัยวะเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งเป็นเรื่องของการทำลายสัตว์ป่าโดยตรงที่น่าสังเวชใจที่สุด

คน ป่าสัตว์ เพ็ญศรี จันทร์ดวง

๔. ข้อความนี้เป็นส่วน.....ของเรียงความ

ปัจจุบันการอ่านเป็นสิ่งจำเป็น ผู้ใดต้องการความก้าวหน้าในชีวิตและประสบความสำเร็จ และก้าวหน้าในหน้าที่การงาน จะต้องอ่านหนังสือพิมพ์ รายการต่างๆ หนังสือสารคดี บันทึกเรื่องสั้น และนวนิยาย สิ่งที่อ่านเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความก้าวหน้าและข่าวสารต่างๆ ทำให้เป็นคนทันโลกอ่านอย่างไรให้ทันโลก

๕. ข้อความนี้เป็นส่วน.....ของเรียงความ

แบบฝึกที่ ๕.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนคำนำจากหัวข้อที่กำหนดให้ถูกต้องตามรูปแบบของ
การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

 ๑. ความพอเพียงที่พ่อสอน

.....

.....

.....

.....

 ๒. ปัจจัยที่ทำให้

.....

.....

.....

.....

 ๓. คืนวันหนึ่ง

.....
.....
.....
.....

 ๔. บابل บุญ คุณ โทษ

.....
.....
.....
.....

 ๕. หนังสือคือโลกกว้าง

.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนคำนำเรียงความเชิงสร้างสรรค์

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. เนื้อหาของคำนำ	๑. บอกแนวทางของเรื่อง ที่ต้องการเขียนได้ ๒. มีใจความรวบรัด ไม่เยิ่นเย้อ ๓. ประโยคนำเรียกความ สนใจ	๑. บอกแนวทางของเรื่อง ที่ต้องการเขียนได้ ๒. มีใจความรวบรัด ไม่เยิ่นเย้อ	๑. บอกแนวทางของเรื่อง ที่ต้องการเขียนได้
๒. การใช้ภาษา	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย ๓. แสดงความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย	๑. ใช้คำตรงความหมาย
๓. การสะกดคำ	๑. สะกดคำได้ถูกต้อง ทั้งหมด	๑. สะกดคำผิด ๕ คำ ขึ้นไป	๑. สะกดคำผิด ๓ คำ ขึ้นไป
๔. ความสะอาด เรียบร้อย	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. สะอาด ไม่มีรอยลบขีดฆ่า	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. มีรอยลบขีดฆ่าไม่เกิน ๓ แห่ง	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. มีรอยลบขีดฆ่า ๒ แห่งขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๘ - ๑๒	ดี
๕ - ๗	พอใช้
๑ - ๔	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

แบบฝึกที่ ๕.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนสรุปจากหัวข้อที่กำหนดให้ถูกต้องตามรูปแบบของ
การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

๑. หนังสือคือเพื่อน

.....

.....

.....

.....

๒. ชีวิตบนโลกออนไลน์

.....

.....

.....

.....

๓. ก้าวทันอาเซียน

.....

.....

.....

.....

๔. ออมสินออมทรัพย์

.....

.....

.....

.....

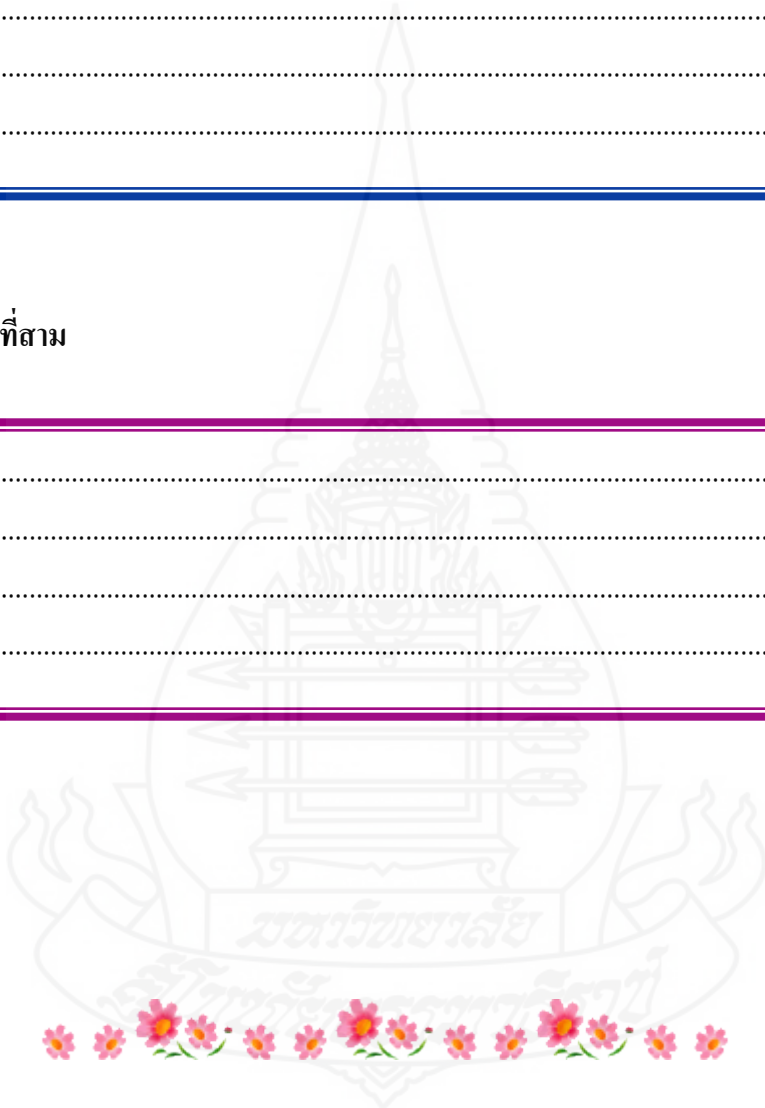
๕. พระคุณที่สาม

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนสรุปเรียงความเชิงสร้างสรรค์

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. เนื้อหาของสรุป	๑. สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่ต้องการเขียนได้ ๒. มีใจความรวบรัด ไม่เยิ่นเย้อ ๓. สรุปได้ประทับใจ	๑. สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่ต้องการเขียนได้ ๒. มีใจความรวบรัด ไม่เยิ่นเย้อ	๑. สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่ต้องการเขียนได้
๒. การใช้ภาษา	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย มีสุภาษิต บทกลอน คำคม ข้อคิด หรือการตั้งคำถาม ๓. แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย มีสุภาษิต บทกลอน คำคม ข้อคิด หรือการตั้งคำถาม	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย
๓. การสะกดคำ	๑. สะกดคำได้ถูกต้องทั้งหมด	๑. สะกดคำผิด ๕ คำขึ้นไป	๑. สะกดคำผิด ๓ คำขึ้นไป
๔. ความสะอาดเรียบร้อย	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. สะอาด ไม่มีรอยลบขีดฆ่า	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. มีรอยลบขีดฆ่าไม่เกิน ๑ แห่ง	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. มีรอยลบขีดฆ่า ๒ แห่งขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๘ - ๑๒	ดี
๕ - ๗	พอใช้
๑ - ๔	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

แบบฝึกที่ ๕.๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนคำนำจากภาพที่กำหนดให้ถูกต้องตามรูปแบบของ
การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

หัวข้อเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

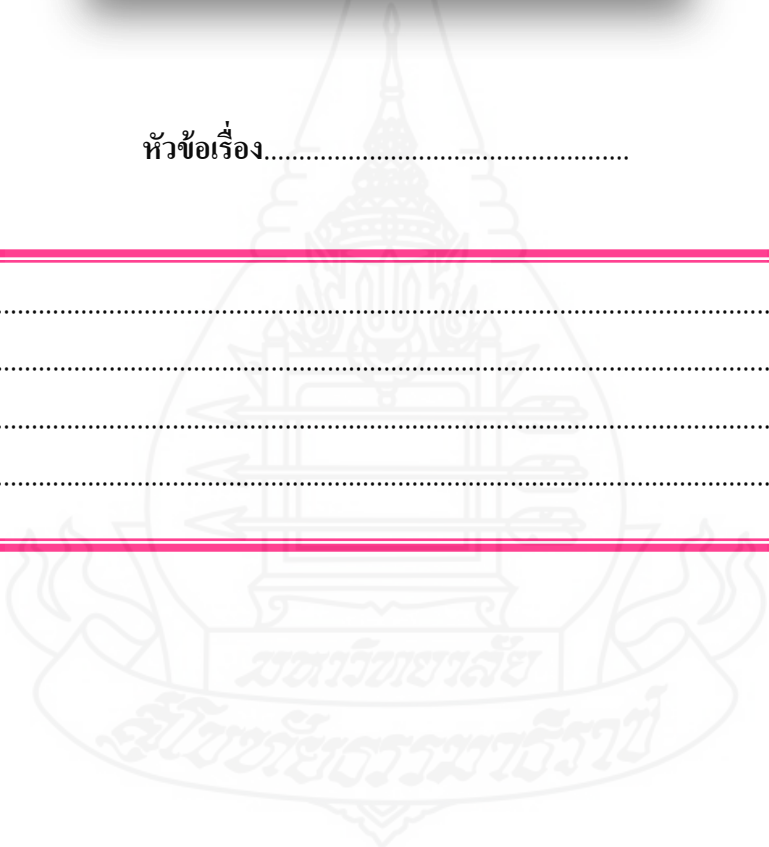
หัวข้อเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนคำนำเรียงความเชิงสร้างสรรค์

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. เนื้อหาของคำนำ	๑. บอกแนวทางของเรื่อง ที่ต้องการเขียนได้ ๒. มีใจความรวบรัด ไม่เยิ่นเย้อ ๓. ประโยคนำเรียกความ สนใจ	๑. บอกแนวทางของเรื่อง ที่ต้องการเขียนได้ ๒. มีใจความรวบรัด ไม่เยิ่นเย้อ	๑. บอกแนวทางของเรื่อง ที่ต้องการเขียนได้
๒. การใช้ภาษา	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย ๓. แสดงความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย	๑. ใช้คำตรงความหมาย
๓. การสะกดคำ	๑. สะกดคำได้ถูกต้อง ทั้งหมด	๑. สะกดคำผิด ๕ คำ ขึ้นไป	๑. สะกดคำผิด ๓ คำ ขึ้นไป
๔. ความสะอาด เรียบร้อย	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. สะอาด ไม่มีรอยลบขีดฆ่า	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. มีรอยลบขีดฆ่าไม่เกิน ๓ แห่ง	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. มีรอยลบขีดฆ่า ๒ แห่งขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๘ - ๑๒	ดี
๕ - ๗	พอใช้
๑ - ๔	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

แบบฝึกที่ ๕.๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนสรุปจากภาพที่กำหนดให้ถูกต้องตามรูปแบบของ
การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

หัวข้อเรื่อง.....

Four horizontal dotted lines for writing, enclosed in a blue rectangular border.

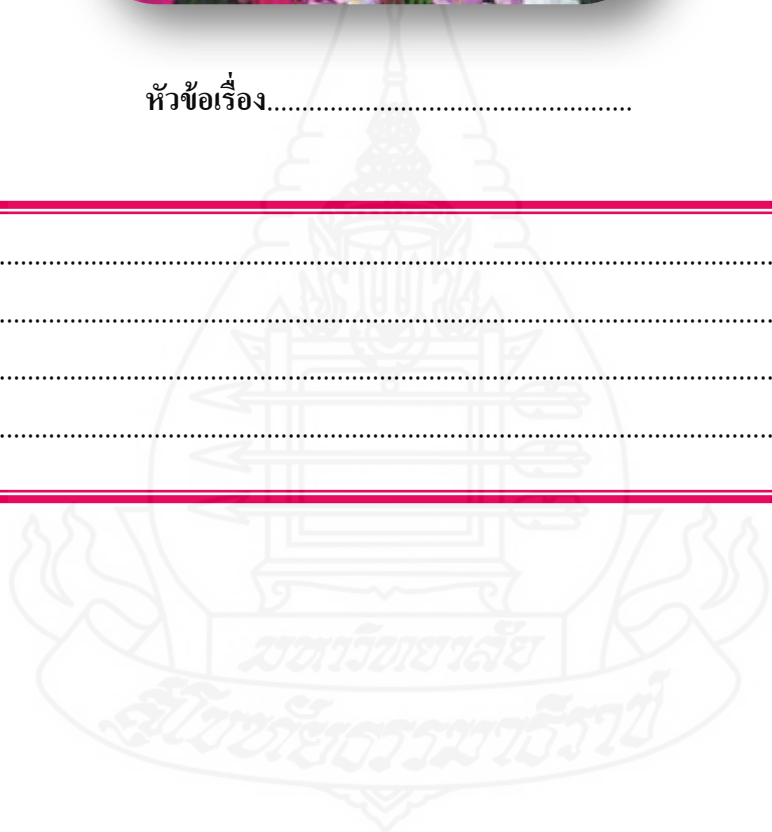
หัวข้อเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนสรุปเรียงความเชิงสร้างสรรค์

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. เนื้อหาของสรุป	๑. สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่ต้องการเขียนได้ ๒. มีใจความรวบรัด ไม่เยิ่นเย้อ ๓. สรุปได้ประทับใจ	๑. สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่ต้องการเขียนได้ ๒. มีใจความรวบรัด ไม่เยิ่นเย้อ	๑. สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่ต้องการเขียนได้
๒. การใช้ภาษา	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย มีสุภาพิต บทกลอน คำคม ข้อคิด หรือการตั้งคำถาม ๓. แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย มีสุภาพิต บทกลอน คำคม ข้อคิด หรือการตั้งคำถาม	๑. ใช้คำตรงความหมาย ๒. ภาษากระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย
๓. การสะกดคำ	๑. สะกดคำได้ถูกต้อง ทั้งหมด	๑. สะกดคำผิด ๕ คำ ขึ้นไป	๑. สะกดคำผิด ๓ คำ ขึ้นไป
๔. ความสะอาด เรียบร้อย	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. สะอาด ไม่มีรอยลบขีดฆ่า	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. มีรอยลบขีดฆ่าไม่เกิน ๓ แห่ง	๑. ลายมืออ่านง่าย ๒. ทำงานเรียบร้อย สวยงาม มีความประณีต ๓. มีรอยลบขีดฆ่า ๒ แห่งขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๘ - ๑๒	ดี
๕ - ๗	พอใช้
๑ - ๔	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

แบบฝึกที่ ๕.๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์จากโครงเรื่อง เลือกร ๑ หัวข้อ จากแบบฝึกที่ ๓.๔ ๓.๕ ๔.๕ และ ๔.๖

หัวข้อเรื่อง.....

A large rectangular writing area enclosed in a red border. It contains 18 horizontal dotted lines for writing. In the background, there is a faint watermark of the Thai national emblem (Garuda) and the text 'มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์' (Mahavithayalai Rajabhat Walailak).

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑.องค์ประกอบ ของเรียงความเชิง สร้างสรรค์ (ค่านำ เนื้อเรื่อง สรุป)	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน ๒. ใช้กลวิธีการ เขียนในแต่ละ องค์ประกอบที่ทำ ให้เกิดความ น่าสนใจอย่างยิ่ง	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน ๒. ใช้กลวิธีการ เขียนในแต่ละ องค์ประกอบที่ทำ ให้เกิดความ น่าสนใจ	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน	๑. เรียงความมี องค์ประกอบไม่ ครบถ้วนหรือไม่ สามารถจำแนก องค์ประกอบได้
๒.การเรียบเรียง อนุเจตหรือย่อหน้า	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประโยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. มีการขยาย ความประโยค ใจความสำคัญให้ รายละเอียดที่ สนับสนุนประโยค ใจความสำคัญอย่าง ดียิ่ง ๓. แต่ละอนุเจต หรือย่อหน้า มี ความสัมพันธ์ภาพ ร้อยเรียงต่อเนื่อง	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประโยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. มีการขยาย ความประโยค ใจความสำคัญ	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประโยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. ไม่มีการขยาย ความประโยค ใจความสำคัญ	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประโยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. ขาดรายละเอียด ในการสนับสนุน

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑.การนำเสนอ การเขียนลำดับ ความคิดเห็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน ๔.เขียนแสดงความ คิดเห็นเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ความ คิดเห็นกับประเด็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน
๔. การใช้ภาษา	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน ๓. ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขรวิธี ๔. มีมารยาทใน การเขียน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน ๓. ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขรวิธี	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๕. การแสดง ความคิด จินตนาการ	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็นโดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็นโดย ชี้ให้เห็นข้อดี ๔. เสนอความคิด ริเริ่มแปลกใหม่	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็นข้อดี	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็นโดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๕ - ๒๐	ดีมาก
๑๑ - ๑๕	ดี
๖ - ๑๐	พอใช้
๑ - ๕	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

แบบฝึกที่ ๕.๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์จากภาพที่กำหนดให้ถูกต้องตามรูปแบบของการเขียน
เรียงความเชิงสร้างสรรค์

หัวข้อเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

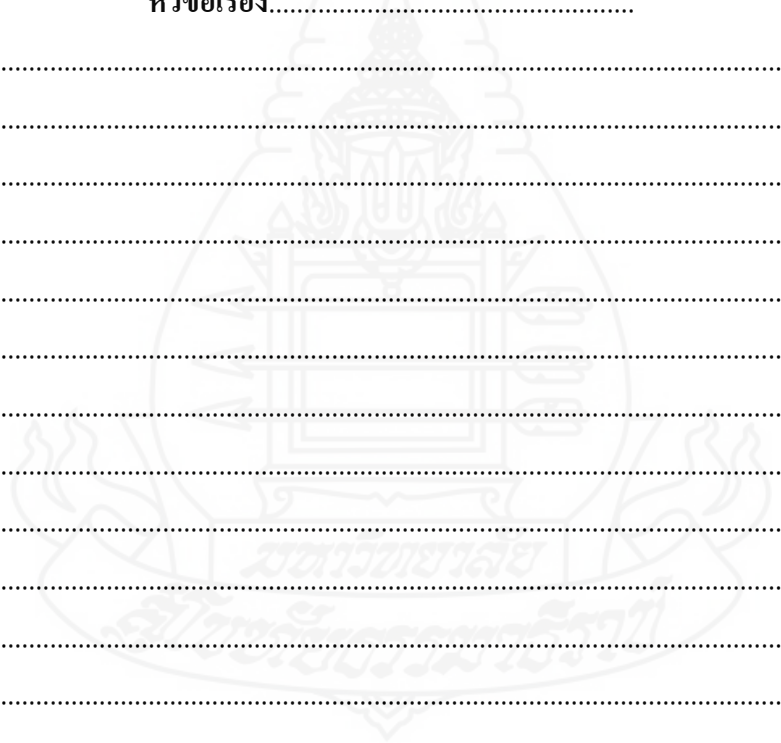
.....

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑.องค์ประกอบ ของเรียงความเชิง สร้างสรรค์ (ค่านำ เนื้อเรื่อง สรุปร)	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน ๒. ใช้กลวิธีการ เขียนในแต่ละ องค์ประกอบที่ทำ ให้เกิดความ น่าสนใจอย่างยิ่ง	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน ๒. ใช้กลวิธีการ เขียนในแต่ละ องค์ประกอบที่ทำ ให้เกิดความ น่าสนใจ	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน	๑. เรียงความมี องค์ประกอบไม่ ครบถ้วนหรือไม่ สามารถจำแนก องค์ประกอบได้
๒.การเรียบเรียง อนุเจตหรือย่อหน้า	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประ โยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. มีการขยาย ความประ โยค ใจความสำคัญให้ รายละเอียดที่ สนับสนุนประ โยค ใจความสำคัญอย่าง ดียิ่ง ๓. แต่ละอนุเจต หรือย่อหน้า มี ความสัมพันธ์ภาพ ร้อยเรียงต่อเนื่อง	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประ โยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. มีการขยาย ความประ โยค ใจความสำคัญ	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประ โยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. ไม่มีการขยาย ความประ โยค ใจความสำคัญ	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประ โยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. ขาดรายละเอียด ในการสนับสนุน

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑.การนำเสนอ การเขียนลำดับ ความคิดเห็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน ๔.เขียนแสดงความ คิดเห็นเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ความ คิดเห็นกับประเด็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน
๔. การใช้ภาษา	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน ๓. ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขรวิธี ๔. มีมารยาทใน การเขียน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน ๓. ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขรวิธี	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๕. การแสดง ความคิด จินตนาการ	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็นโดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็นโดย ชี้ให้เห็นข้อดี ๔. เสนอความคิด ริเริ่มแปลกใหม่	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็นข้อดี	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็นโดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก

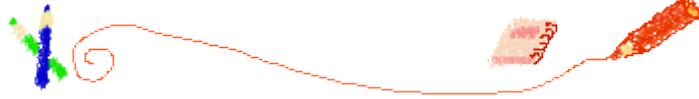
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๕ - ๒๐	ดีมาก
๑๑ - ๑๕	ดี
๖ - ๑๐	พอใช้
๑ - ๕	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

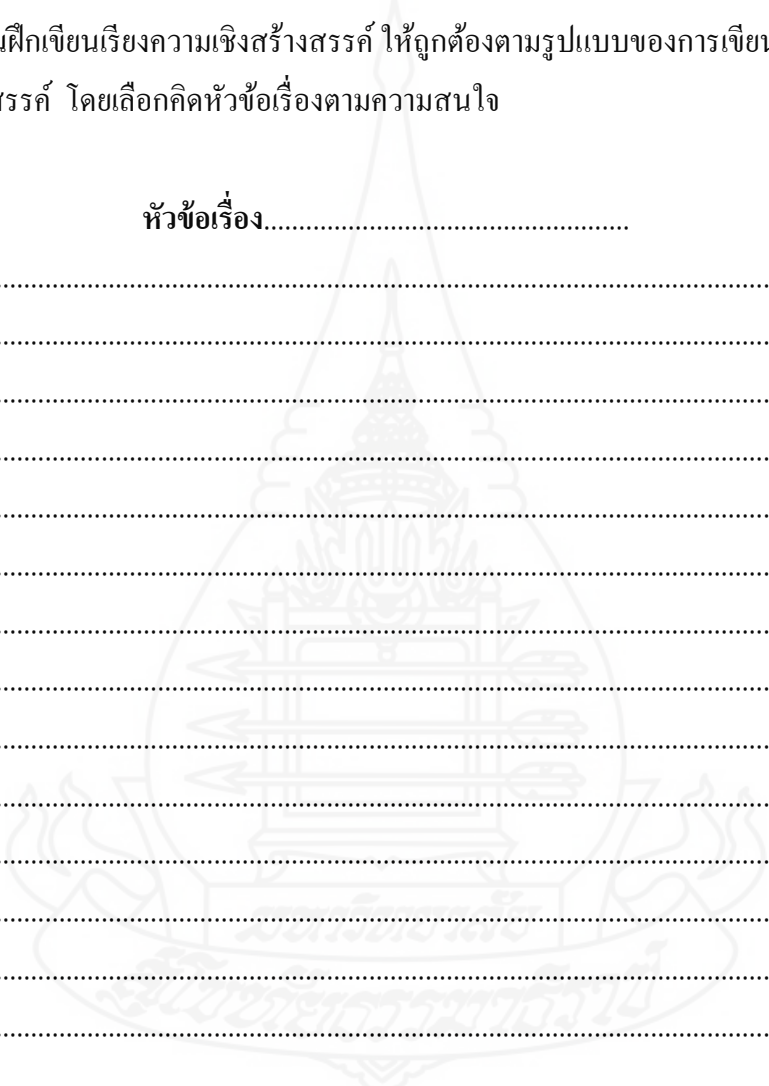
แบบฝึกที่ ๕.๘

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ให้ถูกต้องตามรูปแบบของการเขียนเรียงความ
เชิงสร้างสรรค์ โดยเลือกคิดหัวข้อเรื่องตามความสนใจ

หัวข้อเรื่อง.....

A series of horizontal dotted lines provided for writing the composition.

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑.องค์ประกอบ ของเรียงความเชิง สร้างสรรค์ (ค่านำ เนื้อเรื่อง สรุปร)	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน ๒. ใช้กลวิธีการ เขียนในแต่ละ องค์ประกอบที่ทำ ให้เกิดความ น่าสนใจอย่างยิ่ง	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน ๒. ใช้กลวิธีการ เขียนในแต่ละ องค์ประกอบที่ทำ ให้เกิดความ น่าสนใจ	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน	๑. เรียงความมี องค์ประกอบไม่ ครบถ้วนหรือไม่ สามารถจำแนก องค์ประกอบได้
๒.การเรียบเรียง อนุเจตหรือย่อหน้า	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประ โยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. มีการขยาย ความประ โยค ใจความสำคัญให้ รายละเอียดที่ สนับสนุนประ โยค ใจความสำคัญอย่าง ดียิ่ง ๓. แต่ละอนุเจต หรือย่อหน้า มี ความสัมพันธ์ภาพ ร้อยเรียงต่อเนื่อง	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประ โยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. มีการขยาย ความประ โยค ใจความสำคัญ	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประ โยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. ไม่มีการขยาย ความประ โยค ใจความสำคัญ	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประ โยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. ขาดรายละเอียด ในการสนับสนุน

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑.การนำเสนอ การเขียนลำดับ ความคิดเห็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน ๔.เขียนแสดงความ คิดเห็นเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ความ คิดเห็นกับประเด็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน
๔. การใช้ภาษา	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน ๓. ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขรวิธี ๔. มีมารยาทใน การเขียน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน ๓. ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขรวิธี	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๕. การแสดง ความคิด จินตนาการ	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็นโดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็นโดย ชี้ให้เห็นข้อดี ๔. เสนอความคิด ริเริ่มแปลกใหม่	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็นข้อดี	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็นโดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง	๑. แสดงความ คิดเห็นจากอารมณ์ ความรู้สึก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๕ - ๒๐	ดีมาก
๑๑ - ๑๕	ดี
๖ - ๑๐	พอใช้
๑ - ๕	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

เฉลยแบบฝึกที่ ๕.๑

แนวคำตอบ

๑. คำนำ
๒. สรุป
๓. เนื้อเรื่อง
๔. คำนำ
๕. คำนำ

แบบทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ฉบับหลังเรียน
รายวิชาภาษาไทย **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔**

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบมีจำนวน ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบทดสอบปรนัย จำนวน ๔ ตัวเลือก ก ข ค และ ง จำนวน ๒๐ ข้อ

เวลา ๓๐ นาที

ตอนที่ ๒ แบบอัตนัย จำนวน ๑ ข้อ เวลา ๓๐ นาที

๒. แบบทดสอบนี้ใช้ตรวจสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

๓. การทำแบบทดสอบ ให้นักเรียนอ่านข้อความให้เข้าใจแล้วตอบคำถาม โดยเลือกคำตอบ
 ที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว กากบาท × ลงในช่องว่าง ก ข ค หรือ ง ลงในกระดาษคำตอบ

๔. ห้ามขีดเขียนใดๆ ลงบนแบบทดสอบ

ตอนที่ ๑ จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดกล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ถูกต้อง

ก. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด

ข. การเขียนที่ให้แง่คิดแก่ผู้อ่าน โดยการแทรกอุทาหรณ์สอนใจ

ค. การเขียนที่แสดงความคิด ความรู้สึก ทำให้เกิดภาพพจน์และผลิตเพลีนไปกับความไพเราะ
 ของภาษา

ง. การเขียนที่มุ่งนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ต่างๆ

๒. องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์มีกี่ข้อ อะไรบ้าง

ก. ๒ ข้อ คือ ความนึกคิดและความคิดเห็น

ข. ๓ ข้อ คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคำนึง และถ้อยคำสำนวนดี

ค. ๔ ข้อ คือ ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ

ง. ๕ ข้อ คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเสมือนจริง ความต่อเนื่อง และรูปแบบการ
 นำเสนอ

๓. ข้อใดใช้คำที่แสดงการเคลื่อนไหวอย่างช้าๆ
- ลมพัดเอื่อยๆ ทำให้ระเบียงบ้านเย็นตลอดทั้งวัน
 - แม่ค้าขายของที่ระลึกเดินรีเข้าไปหานักท่องเที่ยว
 - ตอนเย็นบริเวณท่าเรือมีคนพลุกพล่านมาก
 - ในตอนสายคนเริ่มบางตา
๔. ให้เติมคำที่เหมาะสมลงในช่องว่าง “ภาษาคือชีวิต ถ้าใช้ผิดๆ ชีวิต.....”
- ตกต่ำ
 - อับเฉา
 - อับจน
 - ต่ำต้อย
๕. “ในป่าซึ่งมีเนื้อที่กว้างใหญ่ไพศาลนั้น นอกจากจะมีต้นไม้เนื้อใหญ่จำนวนมากขึ้นอยู่แน่นขนัดแล้ว ยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด รวมทั้งนก แมลง และสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า เรียกว่า จุลินทรีย์ พืชและสัตว์ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน ป่าไม้จึงอุดมไปด้วยสิ่งอันเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์มากมาย” จากย่อหน้าดังกล่าวใจความสำคัญอยู่ที่ส่วนใด
- ตอนต้น
 - ตอนกลาง
 - ตอนท้าย
 - ตอนต้นและตอนท้าย
๖. ข้อใดไม่ใช่การเขียนเชิงสร้างสรรค์
- คางคกขึ้นวอทอง ลอยล่องท่องเที่ยวสวรรค์
อึ้งอ่าง ไปด้วยกัน เทวดานั้นหนีเข้ากะลา
 - ถึงต้องง้าวหลาวเหลนสักแสนเล่ม ให้คิดเต็มตัวจุดพอลูกดอน
แต่ต้องตาพาใจอาลัยวอน สุดจะถอนทิ้งขว้างเสียดกลางคัน
 - เคยคิดเป็นครูเหมือนผู้อื่น ที่ตื่นคายไปในบ้าน
พ่อแม่พี่สาวรังสะคราญ ทุกคนทำงานอาชีพครู
 - ย่อสุริยาเป็นข้าทาส ทำอาจขึ้นบริหาร
ตั้งตะวันให้ขยันบริการ งานแสงทองส่องหล้าฟ้าดิน

๗. การเขียนเรียงความเชิงสรรค์ มีองค์ประกอบตามข้อใด
- ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
 - ชื่อเรื่อง คำนำ ใจความของเรื่อง สรุป
 - คำนำ เนื้อเรื่อง ใจความของเรื่อง สรุป
 - คำนำ เนื้อเรื่อง ใจความของเรื่อง การใช้ภาษา สรุป
๘. ข้อใดเป็นลักษณะของการเขียนคำนำที่ดี
- เขียนประมาณ ๕ บรรทัด
 - เขียนเนื้อหาเดียวกันกับตอนสรุป
 - เอามาจากเนื้อเรื่องบางตอนมาเขียน
 - เขียนในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง
๙. สิ่งใดที่ไม่ควรนำมาใช้ประกอบในการเขียนคำนำ
- คำคม
 - บทกวี
 - รูปภาพ
 - สุภาษิต
๑๐. “การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ให้มีสารัตถภาพ” คือเขียนอย่างไร
- เนื้อเรื่องถูกต้อง แจ่มแจ้งสมบูรณ์
 - เขียนไม่สับสนวุ่นวาย ไม่เขียนนอกเรื่อง
 - แต่ละย่อหน้ามีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน
 - ถูกทุกข้อ
๑๑. ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่องควรมีกี่ย่อหน้า
- ๑ ย่อหน้า
 - ๒ ย่อหน้า
 - ๓ ย่อหน้า
 - ไม่จำกัด
๑๒. การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ในส่วนที่เป็นตอนสรุป ควรหลีกเลี่ยงตามข้อใด
- การเขียนสั้นๆ
 - การเขียนเชิญชวน
 - การเขียนเปิดประเด็นใหม่
 - การเขียนออกตัวว่าผู้เขียนไม่มีความรู้

๑๓. ถ้านักเรียนต้องการเรียงความเชิงสร้างสรรค์ “เรื่อง เด็กไทยหัวใจอาเซียน”

ควรปฏิบัติตามข้อใดเป็นอันดับแรก

- ก. หาข้อมูล
- ข. เขียนคำนำ
- ค. เขียนเนื้อเรื่อง
- ง. เขียนโครงเรื่อง

๑๔. ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ควรดำเนินการตามขั้นตอนข้อใด

- ๑) เขียนโครงเรื่อง
- ๒) ตั้งชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่อง
- ๓) กำหนดจุดมุ่งหมาย
- ๔) กำหนดขอบเขตของเรื่อง
- ๕) ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ

- ก. ๑ - ๒ - ๓ - ๔ - ๕
- ข. ๒ - ๓ - ๔ - ๕ - ๑
- ค. ๓ - ๔ - ๕ - ๑ - ๒
- ง. ๔ - ๕ - ๑ - ๒ - ๓

๑๕. นักเรียนเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์เรื่อง “การท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์”

นักเรียนจะเขียนโครงเรื่องตามข้อใด

- ก. วิธีการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ ความหมายของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ คุณค่าของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์
- ข. ความหมายของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ วิธีการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ คุณค่าของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์
- ค. คุณค่าของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ วิธีการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ ความหมายของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์
- ง. ความหมายของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ คุณค่าของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ วิธีการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์

ข้อ ๑๖ – ๒๐ ให้นักเรียนบอกชนิดของโวหารต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- ก. อุปมาโวหาร
- ข. บรรยายโวหาร
- ค. เทศนาโวหาร
- ง. สาธกโวหาร
- จ. พรรณาโวหาร

๑๖. “เขาคณกาแฟในถ้วย โดยไม่หันมามอง น้ำสีดำหมุ่นตัวเป็นวงลิกเหมือนวังน้ำวนในนิยายผจญภัยของขวัญสักครุ้มันก็แปรเป็นสีน้ำตาลอ่อนเพราะนมข้นหวานที่นอนก้นอยู่สองเซนติเมตรเขากซ้อนสีที่เรียวเบาขึ้นและเลียด้วยปลายลิ้น ขณะที่สายตาดำจับจ้องอยู่ที่พาดหัวข่าวประจำวัน”
๑๗. “...ทุกครั้งที่พ่อไปเมืองนอก พ่อหาโอกาสไปดูสถานที่ที่น่าสนใจและดูความเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าของชาติต่างๆ อยู่เสมอ และพ่อจะกลับมาเล่าให้ฟังอย่างมีระบบและละเอียดลออพร้อมทั้งของฝากที่น่าสนใจ ครั้งหนึ่งพ่อซื้อตุ๊กตามาฝากู เป็นตุ๊กตาประหลาด เพราะมันหลับตาและลืมตาได้สวยจนเราแทบไม่น่าจับ แต่ใจัดสนใจมาก จนอยากกร้อออกมาดูว่ามีกลไกอะไรที่ทำให้มันหลับตาได้...”
๑๘. “การอบรมสั่งสอนลูกเคร่งครัดมากมายเกินไป ก็อาจเป็นผลร้ายได้เหมือนกันเพราะฉะนั้นวิธีเลี้ยงลูกที่ดีก็คือ เดินตามทางสายกลาง อย่าให้ตั้งหรือหย่อนเกินไป ควรเปิดโอกาสให้เด็กหรือลูกได้ใช้ความคิด ได้ทดลอง ได้มีประสบการณ์ต่างๆ ได้รู้วิธีช่วยตัวเอง ได้ฝึกแก้ปัญหาของตัวเองให้มากที่สุดส่วนที่จะควบคุมกันควรเป็นแต่เรื่องกรอบของกฎหมายและศีลธรรมเท่านั้น การสอนให้เขาได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอใจให้มากย่อมดีกว่าการตั้ง แต่ข้อห้าม หรือการให้ทำตามคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว”

จากเรื่อง “เหมือนๆ จะแพ้แต่ไม่แพ้” ของ ธรรมจักร สร้อยพิบูล

๑๙. “ในเรื่องน้ำ เรามองว่าประเทศไทยมีน้ำเยอะแยะ เราไม่เคยคิดประหยัดว่าจะใช้น้ำคุ้มค่าที่สุดอย่างไร เช่น น้ำที่เหลือจากการซักล้างเราก็จะเอามาโปรดน้ำต้นไม้ ความประหยัดเป็นจุดหนึ่งของการลดความต้องการที่จะเพิ่มขึ้น การที่เราจะต้องการพื้นที่เกษตรปลูกผลิตผลการเกษตรให้มากขึ้น ถ้าเรารู้จักประหยัด เราก็จะไม่ต้องการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้น เรื่องอาหารก็จะลดลงไปอย่างเช่นการดื่มกาแฟในการประชุมหลายแห่ง แม้แต่การประชุมนานาชาติ ผมไม่รู้ว่กาแฟเททิ้งกันเท่าไรแล้วกาแฟมาจากไหน ก็มาจากป่าเขตร้อนที่โดนทำลายไปเพราะคนพื้นเมืองต้องการทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่ปลูกกาแฟ เพราะกาแฟราคาดี มันมีผลถึงกันหมด ”

สุรพล ดวงแข : นิติยสาร “สารคดี” ฉบับที่ ๖๕ ปีที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓

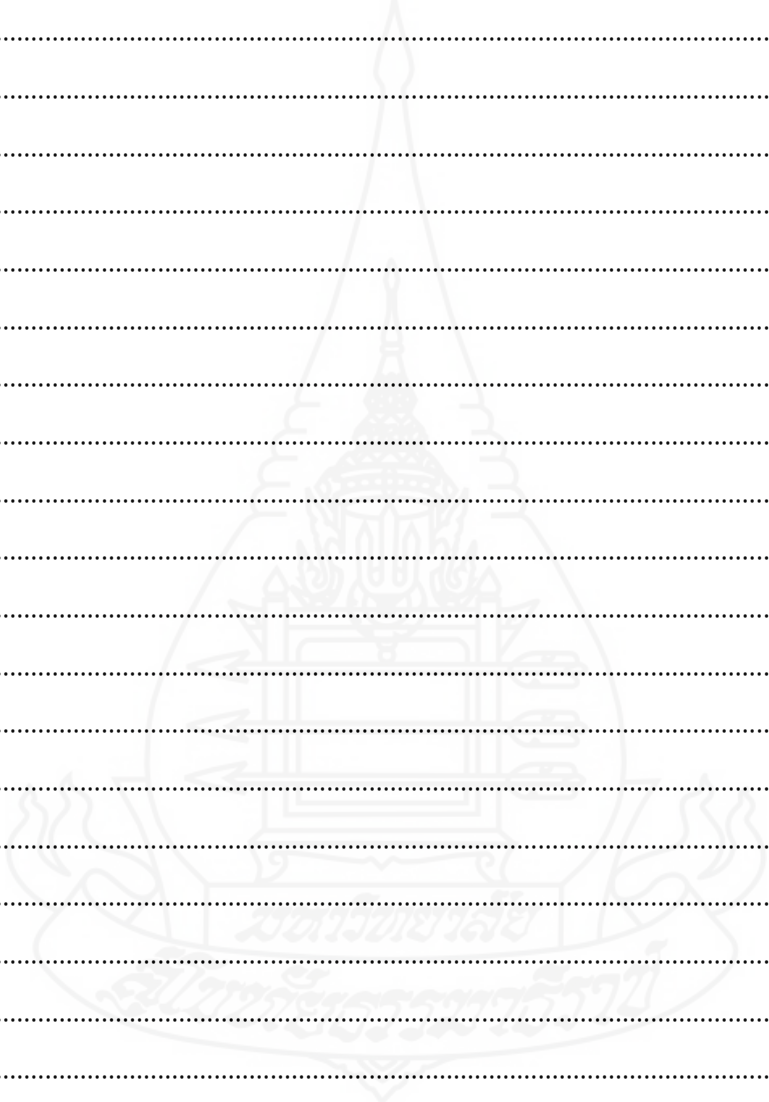
๒๐. “สิ่งที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้าของข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเย็นวาบไปทั่วสันหลัง พระพุทธรูปสัมฤทธิ์ปางมารวิชัย องค์โตสีเหลืองทองแลสุกใสอร่ามงามไปทั้งองค์ตัดกับ ฉากด้านหลังสีดำที่เขียนลวดลายสีทองเป็นรูปเทวดาถวายสักการะองค์พระพุทธรูปและ ลวดลายดอกไม้ที่ประดับเป็นแนวนั้น ยิ่งทำให้องค์พระพุทธรูปดูน่าเลื่อมใสศรัทธาและ งดงามชวนมอง สีพระพักตร์ที่สงบงามด้วยความอ่อนโยน สายพระเนตรที่ทอดมองมายัง เบื้องล่างประหนึ่งกำลังเฝ้าดูผู้ที่มาถวายสักการบูชา เสาไม้สีดำลงรักปิดทองขนาดหนึ่งคน โอบที่สูงเสียดค้ำหลังคาพระอุโบสถเรียงรายเป็นแนว เสียงสวดมนต์สรรเสริญคุณ พระศรีรัตนตรัยที่ตั้งแว่วมา กลุ่มควันธูปสีขาวลอยอ้อยอิ่งขึ้นสู่ท้องฟ้า กลิ่นหอมเย็นอบอวล จากเครื่องหอมและดอกไม้ที่นำมาบูชายิ่งทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดใจ อยากนั่งมององค์ พระพุทธรูปนี้โดยไม่รู้เบื่อ”

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนฝึกเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ให้ถูกต้องตามรูปแบบของการเขียน
เรียงความเชิงสร้างสรรค์ โดยเลือกคิดหัวข้อเรื่องตามความสนใจ

หัวข้อเรื่อง.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เฉลยแบบทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ฉบับหลังเรียน
รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๑.	ก
๒.	ก
๓.	ก
๔.	ข
๕.	ก
๖.	ก
๗.	ก
๘.	ก
๙.	ก
๑๐.	ก
๑๑.	ง
๑๒.	ง
๑๓.	ง
๑๔.	ข
๑๕.	ข
๑๖.	ก
๑๗.	ข
๑๘.	ก
๑๙.	ง
๒๐.	จ

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑.องค์ประกอบ ของเรียงความเชิง สร้างสรรค์ (ค่านำ เนื้อเรื่อง สรุปร)	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน ๒. ใช้กลวิธีการ เขียนในแต่ละ องค์ประกอบที่ทำ ให้เกิดความ น่าสนใจอย่างยิ่ง	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน ๒. ใช้กลวิธีการ เขียนในแต่ละ องค์ประกอบที่ทำ ให้เกิดความ น่าสนใจ	๑. เรียงความมี องค์ประกอบ ครบถ้วน	๑. เรียงความมี องค์ประกอบไม่ ครบถ้วนหรือไม่ สามารถจำแนก องค์ประกอบได้
๒.การเรียบเรียง อนุเจตหรือย่อหน้า	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประโยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. มีการขยาย ความประโยค ใจความสำคัญให้ รายละเอียดที่ สนับสนุนประโยค ใจความสำคัญอย่าง ดียิ่ง ๓. แต่ละอนุเจต หรือย่อหน้า มี ความสัมพันธ์ภาพ ร้อยเรียงต่อเนื่อง	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประโยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. มีการขยาย ความประโยค ใจความสำคัญ	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประโยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. ไม่มีการขยาย ความประโยค ใจความสำคัญ	๑. ทุกอนุเจตหรือ ย่อหน้ามีประโยค ใจความสำคัญ ชัดเจน ๒. ขาดรายละเอียด ในการสนับสนุน

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๓.การนำเสนอ การเขียนลำดับ ความคิดเห็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน ๔.เขียนแสดงความ คิดเห็นเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ความ คิดเห็นกับประเด็น	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้ ๓. เขียนสรุป ประเด็นของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน ๒. จำแนกประเด็น ได้	๑. เขียนลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสม ไม่วกวน
๔. การใช้ภาษา	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน ๓. ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขรวิธี ๔. มีมารยาทใน การเขียน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน ๓. ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขรวิธี	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม ๒. เขียนสื่อ ความหมายชัดเจน	๑. ใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๕. การแสดง ความคิด จินตนาการ	๑. แสดงความ คิดเห็นจาก อารมณ์ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็นข้อดี ๔. เสนอความคิด ริเริ่มแปลกใหม่	๑. แสดงความ คิดเห็นจาก อารมณ์ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง ๓. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็นข้อดี	๑. แสดงความ คิดเห็นจาก อารมณ์ความรู้สึก ๒. แสดงความ คิดเห็น โดย ชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง	๑. แสดงความ คิดเห็นจาก อารมณ์ ความรู้สึก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๕ - ๒๐	ดีมาก
๑๑ - ๑๕	ดี
๖ - ๑๐	พอใช้
๑ - ๕	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. การวัดและประเมินผล
 อิงมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กลุ่มสาระ
 การเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ), ๒๕๔๘.
 _____ . คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความและสรุปความ
 ช่วงชั้นที่ ๒ – ช่วงชั้นที่ ๔. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว, ๒๕๕๒.
 คณาจารย์แม่ค. สรุปเข้มภาษาไทย ม.๓. กรุงเทพฯ : แม่ค, ๒๕๕๐.
 จันจิรา จิตตะวิริยะพงษ์. Mini คัมภีร์ภาษาไทย Entrance และ O-net ม.๔-๕-๖. กรุงเทพฯ : พ.ศ.พัฒนา,
 ๒๕๕๒.
 ชัยวัฒน์ สีแก้ว. คัมภีร์ภาษาไทย ม.๔-๕-๖ Entrance O-NET และ A-NET. กรุงเทพฯ : พ.ศ.พัฒนา,
 ๒๕๕๒.
 นาวิณี หล้าประเสริฐ. หลักภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพ
 วิชาการ, ๒๕๕๓.
 ปรีชา ช่างขวัญยืน. ศิลปะการเขียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ๒๕๒๕.
 เพ็ญศรี จันทรดวง. แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท ๒๐๓. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ, ๒๕๔๑.
 _____ . แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท ๒๐๔. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ, ๒๕๔๑.
 _____ . แผนการสอนพัฒนาและเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย วรรณสารวิจักษ์ณ์ ท ๕๐๔.
 กรุงเทพฯ : แม่ค, ๒๕๔๓.
 วัชรพงศ์ โกมุทธรรมวิบูลย์. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ภาคเรียน ๒. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา, ๒๕๔๖.
 สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา และคณะ. การใช้ภาษาไทย ม.๑-๒-๓. กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต, ม.ป.ป.
 สุชีรา รักษาภักดี. ภาษาไทย ม.๓. กรุงเทพฯ : แม่ค, ๒๕๕๑.
 เสนีย์ วัฒวรรณ และคณะ. การเขียน ๑ ม.๔-๖. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ม.ป.ป.
 ศิริวรรณ ฉายะเกษตริน. ชุดฝึกพัฒนาทักษะกระบวนการ วิชาภาษาไทย วิชา ท ๑๐๑. กรุงเทพฯ :
 วัฒนาพานิช, ๒๕๓๕.
 _____ . ชุดฝึกพัฒนาทักษะกระบวนการ วิชาภาษาไทย วิชา ท ๑๐๒. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ๒๕๓๕.
 _____ . หนังสือเรียน ท ๑๐๒ ภาษาไทยสมบูรณ์แบบ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ๒๕๔๓.
 _____ . การเขียน ๒ ม.๔-๖. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ม.ป.ป.

_____ . ภาษาไทย ม.๔. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ม.ป.ป.

เอมอร ดิสปัญญา. การเขียนอนุเจตนชนิดต่างๆ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๘.

บทที่ 3

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา

2. ขอบเขตของการศึกษา

แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา มีเนื้อหา ประกอบด้วย ใบความรู้ กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายกิจกรรม และแบบประเมินการเขียน จำนวน 5 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 การเขียนคำ กลุ่มคำ และประโยค
- ชุดที่ 2 ส่วนวนโวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- ชุดที่ 3 การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์
- ชุดที่ 4 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเจต
- ชุดที่ 5 การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง

3. การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาค้นคว้าโดยมีขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ม.4-6/2 การเขียนเรียงความ

คุณภาพของผู้เรียน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้โวหารต่างๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่างๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นแล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

2. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี การสร้างและใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทแบบฝึก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ออกแบบและกำหนดรูปแบบของแบบฝึก โดยนำแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างสติปัญญาของกิลฟอร์ด มาวิเคราะห์เพื่อประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

5. ดำเนินการสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแนวคิดทฤษฎีการสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เนื้อหาไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย เป็นเรื่องใกล้ตัว เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย

5.1 แบบฝึกเป็นชุด ประกอบขึ้นเป็นแบบฝึกแต่ละเรื่อง

ชุดที่ 1 การเขียนคำ กลุ่มคำ และประโยค

ชุดที่ 2 สำนวนโวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ชุดที่ 3 การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์

ชุดที่ 4 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเขต

ชุดที่ 5 การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง

1) คำแนะนำในการใช้แบบฝึก เป็นส่วนที่อธิบายวัตถุประสงค์ของแบบฝึกและขั้นตอนในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

2) ชุดฝึกแต่ละชุดประกอบด้วย

(1) จุดมุ่งหมายของแบบฝึก เป็นส่วนที่ระบุเป้าหมายของผู้เรียนต้องปฏิบัติให้บรรลุเมื่อจบกิจกรรมการเรียนรู้

(2) สารการเรียนรู้ เป็นหัวข้อของเนื้อหาที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาในแต่ละชุด

(3) ใบความรู้ เป็นรายละเอียดของเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ศึกษาในแต่ละชุดการเขียนเชิงสร้างสรรค์

(4) กิจกรรม เป็นแบบฝึกที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ ศึกษาเนื้อหาปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เพิ่มเติม

(5) การประเมินผล เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแบบฝึก โดยพิจารณาความยากง่าย ความสนใจ และประสบการณ์ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุม ทุกแบบฝึก

(1) ชุดที่ 1 การเขียนคำ กลุ่มคำ และประโยค กิจกรรมฝึกเรื่องการเขียนคำ กลุ่มคำ ประโยค การแต่งประโยคจากภาพ และการเขียนขยายความ ให้ความรู้เรื่องความคิดสร้างสรรค์

(2) ชุดที่ 2 สำนวนโวหารในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมฝึกเรื่องสำนวนโวหาร การเขียนบรรยายโวหาร พรรณาโวหาร อุปมาโวหาร สาธกโวหาร เทศนาโวหาร และการเขียนข้อความเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สำนวนโวหาร

(3) ชุดที่ 3 การเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมฝึกเรื่องการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง การเรียงลำดับโครงเรื่อง การกำหนดโครงเรื่อง และการเขียนโครงเรื่องเชิงสร้างสรรค์

4) ชุดที่ 4 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับอนุเขต กิจกรรมฝึกเรื่องการเขียนสร้างสรรค์ประโยคใจความสำคัญ การพิจารณาคำแหน่งประโยคใจความสำคัญ การ

เรียงลำดับอนุเลข การเรียงลำดับอนุเลขที่มีสัมพันธภาพ การเขียนหัวข้อใหญ่และหัวข้อประกอบ และการเขียนขยายความจากภาพ

6.5 ชุดที่ 5 การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่อง กิจกรรมฝึกเรื่องส่วนประกอบของ เรียงความเชิงสร้างสรรค์ การเขียนคำนำ สรุป จากข้อความและภาพ และการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

6. การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

6.1 นำแบบฝึกที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบ ความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรมต่างๆ และคุณภาพ แล้วนำมาปรับปรุง

6.2 นำแบบฝึกที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และแบบทดสอบ

6.3 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทยทั้ง 3 ท่าน มา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งผลการประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่า ดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) แบบทดสอบก่อนเรียน เพิ่มเติม แบบทดสอบ ตอนที่ 2 การเขียนเรื่อง จากจินตนาการ และการประเมินตามเกณฑ์การประเมิน โดยใช้ Rubrics
- 2) แบบทดสอบหลังเรียน เพิ่มเติม แบบทดสอบ ตอนที่ 2 การเขียน เรียงความเชิงสร้างสรรค์ และการประเมินตามเกณฑ์การประเมิน โดยใช้ Rubrics
- 3) การประเมินตามเกณฑ์การประเมิน โดยใช้ Rubrics สำหรับแบบฝึกชุดที่ 5 เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเขียนเชิงสร้างสรรค์

4. อภิปรายผลคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ

จากผลการศึกษา มีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นได้หาคุณภาพของแบบฝึกจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน นำผลไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึก การเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยนี้ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้มีความเหมาะสม ชัดเจน

สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร ตอยยีปี (2554 : 64) ได้กล่าวถึงแบบฝึกที่มีความเหมาะสม ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนจะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ในด้านการเขียนที่สูงขึ้น ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความสอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความเหมาะสมกับเวลา วิทยะเรียงลำดับจากง่ายไปยาก มีความน่าสนใจ และมีประโยชน์ต่อผู้เรียน สอดคล้องกับอรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย (2547 : 61) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร เนื้อหาเหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนสามารถทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจชัดเจนเร็วขึ้น และสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการจัดการเรียนรู้ควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรมีการวัดผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และดวงมณี กันทะยอม กล่าวว่ เนื้อหาสาระของแบบฝึกที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน ทำให้สามารถประยุกต์ใช้ความคิดกับประสบการณ์เดิม พร้อมกับเพิ่มเติมความรู้ใหม่จากการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนสูงขึ้นตามลำดับ และด้านรูปแบบและกิจกรรมในแบบฝึก ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ รูปแบบของแบบฝึกมีรูปภาพน่าสนใจ สวยงาม มีคุณภาพ รูปเล่ม ขนาดตัวอักษรพอเหมาะ ใช้ภาษาสุภาพ เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีคำอธิบาย ชัดเจน กิจกรรมในแบบฝึกสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา ได้รับความสนใจ จัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความเหมาะสม ชัดเจน เพียงพอ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมเนื้อหา ช่วยเสริมทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และ นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับอรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย (2547 : 62-63) ลัดดา พลหาญ (2550 : 65) ดวงมณี กันทะยอม (2551 : 65) และสมพร ตอยยีปี (2554 : 64) กล่าวไว้ดังนี้ แบบฝึกควรประกอบด้วย ชื่อแบบฝึก คำชี้แจง จุดประสงค์กิจกรรมการเรียนการสอน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบฝึกยังช่วยเสริมสร้างทักษะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น แบบฝึกที่ดีต้องมีหลายรูปแบบ ต้องใช้หลักจิตวิทยาในการสร้าง ควรมีระยะสั้นๆ เรียงลำดับ จากง่ายไปยาก โดยมีรูปภาพเป็นสิ่งเร้า มีภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เนื้อหาเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความถนัด มีกิจกรรมหลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนถ่ายทอดความคิดออกมา โดยอิสระเป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค สำนวนโวหาร ข้อความ และเรื่องราว การใช้แบบฝึกต่อเนื่อง และแบบฝึกค่อยๆ ยากขึ้น เป็นการฝึกให้นักเรียนต้องใช้ความคิดอยู่ตลอดเวลา และคิดได้หลายแง่มุม เป็นการพัฒนาความคิด และการฝึกทักษะเมื่อทราบผลทันที ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก แต่ครั้งดีขึ้น เกิดความมั่นใจในการเขียน นอกจากนี้ยังช่วยใน

การทบทวนความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมาแล้ว ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำแบบฝึกไปใช้

5.1.1 ควรให้มีเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์การประเมินโดยใช้ Rubrics เพิ่มเติม
ในแบบฝึกทุกแบบฝึก

5.1.2 ควรใช้เวลาในการทบทวนและตรวจแบบฝึกทันที เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน
พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5.1.3 ควรให้เวลาในการทำแบบฝึกนอกเวลาเรียน กิจกรรมบางแบบฝึกนักเรียน
อาจต้องการใช้สถานที่ สร้างบรรยากาศในการเขียน จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ที่ดีขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบฝึกครั้งต่อไป

5.2.1 ควรสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทอื่นๆ เพื่อพัฒนาทักษะ
ด้านการเขียนประเภทต่างๆ

5.2.2 ควรสร้างแบบฝึกทักษะทางภาษาไทยประเภทอื่นๆ เพื่อพัฒนาทักษะทาง
ภาษาไทย

5.2.3 ควรสร้างแบบฝึกไปใช้กับการสอนรายวิชาอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ ตาลประสาท (2554) “การสร้างแบบฝึก เรื่อง การเขียนเรียงความสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนศิริวิทยา จังหวัดสมุทรปราการ” การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กรรณิการ์ พลยุทธ (2541) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกการ
เขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลาดปลา
เค้า กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กรรณิการ์ พวงเกษม (2534) การสอนเขียนเรื่อง โดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับ
ประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542) การใช้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) เอกสารประกอบ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุ
สภาลาดพร้าว
- _____. (2546) การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2548) การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การค้ำรับส่งสินค้า
และ พัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- _____. (2551 ก) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- _____. (2551 ข) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- _____. (2552) คู่มือการสอนภาษาไทย คิด และเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความย่อความ
และสรุปความ ช่วงชั้นที่ ๒ – ช่วงชั้นที่ ๔ พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
สทศ.ลาดพร้าว

- กัญญา ทิพย์ลาย (2545) “การสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้ว สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนผังความคิด” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ
- กุหลาบ มัลลิกะมาส, คุณหญิง และวิพุธ โสภวงศ์ (2535) *หนังสือเรียนภาษาไทย ท.042*
การเขียน 1 กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- จินดา อุ่นทอง (2549) “การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์” การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เจือ สตะเวทิน (2522) *ภาษาไทยอุดมศึกษา* กรุงเทพมหานคร สุทธิสารการพิมพ์
- ฉวีวรรณ จินดาพล (2528) *การสอนเขียนแบบสร้างสรรค์เด็กประถมศึกษา* ขอนแก่น
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ฐะปะนีย์ นาคกรทรรพ (2541) “การเขียนเรียงความ” ใน *เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ*
การเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
_____. (2545) *การสอนภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- จิตินันท์ นงนุช (2546) “การใช้โฆษณาทางโทรทัศน์เป็นสื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย ชลบุรี จังหวัดชลบุรี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ดวงมณี กันทะยอม (2551) “การใช้การคิดสร้างสรรค์ในการสอนเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่1 โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ถวัลย์ มาศจรัส (2545) *การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ธารอักษร
- ทัศนัย ไพรี (2550) “การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- บัณฑิตา แจ้งจบ (2545) “การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำในมาตราตัวสะกดที่มี
พยัญชนะใช้หลายตัว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ

- บุญยมาลัย ชวนะ (2552) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ชุดฝึกสื่อเพลงคำร้องกับชุดฝึกสื่อภาพสิ่งพิมพ์”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- ประทุมพร สุวรรณตรา (2528) *การเขียนแบบสร้างสรรค์* ขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ประไพศรี สีอำไพ (2531) *การเขียนแบบสร้างสรรค์* กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประภาพรรณ เต็งวงศ์ (2550) *การพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยในชั้นเรียน*
กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์
- ปราโมทย์ ชันติลาภพันธ์ (2530) “ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเขียนด้านภาษาไทยและด้านคณิตศาสตร์กับสัมฤทธิ์ผลในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดระยอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พิสมัย อำไพพันธุ์ (2537) *การเขียนสร้างสรรค์* โครงการตำรา คณะวิชามนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* กรุงเทพมหานคร
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น
- ลัดดา พลหาญ (2550) “การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์
- วรรณ แก้วแพรง (2546) *การเขียนชั้นประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร พีรพัฒนการพิมพ์
- วราพร จำปา (2554) “การศึกษาลักษณะเรียงความนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สมเกียรติ รัชัณมณีและวิชาติ บุรณะประเสริฐสุข (2548) *เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องการพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามโครงการตลาดนัดวิชาการ โดยความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 และ เขต 2 โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ นนทบุรี : 9* กรกฎาคม 2548

- สมพร ตอยยีปี (2554) “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทราซา หนองจอก กรุงเทพมหานคร” สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุจิตรา เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรรษ์ (2538) *วิธีการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช*
- สุริพร เอี่ยมประโคน (2551) “การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุวิทย์ มูลคำ (2550) *กลยุทธ์...การสอนคิดสร้างสรรค์* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์
- เสถียร ณ เชียงใหม่ (2550) “ผลการใช้ผังมโนภาพที่มีต่อการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- โสภีจจ จันทนนท์ (2542) “การสร้างแบบฝึกสะกดคำยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ภาษามลยาฬึนในชีวิตประจำวัน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- อัจฉรา ชิวพันธ์ (2554) *กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 15 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย (2547) “การพัฒนาแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อารี พันธุ์ฉนิ (2545) *ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์* กรุงเทพมหานคร ไยใหม่ ศรีเอทีฟ กรู๊ป
- อารี รั้งสินันท์ (2540) *ความคิดสร้างสรรค์* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร ดันอ้อ แกรมมี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นางอัญชลี ดวงกลาง
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูผู้สอน พ.ศ. 2526 – 2543
 ศึกษานิเทศก์ พ.ศ. 2543 – ปัจจุบัน
2. ชื่อ นางสาวเปรมฤดี ลาสูงเนิน
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดีผดุงวิทยา”
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี คบ. เอกภาษาไทย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 รับราชการครู ถึง ปัจจุบัน 39 ปี
 ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาภาษาไทย
3. ชื่อ นางพรทิพย์ เปี้ยคำภา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดีผดุงวิทยา”
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี คบ. เอกภาษาไทย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 รับราชการครู ถึง ปัจจุบัน 38 ปี
 ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาภาษาไทย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๗๖๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๐ มิถุนายน 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางอัญชลี ดวงกลาง

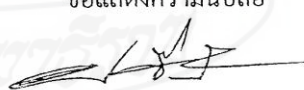
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนุชรี อุปสรรค นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก
มัธยมศึกษา (ภาษาไทย) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
สีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทาง
สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนวิชาภาษาไทย ได้โปรดพิจารณา
ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ
รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 0811856493

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๒๓๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 มิถุนายน 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวเปรมฤดี ลาสูงเนิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนุชรี อุปสรรค นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก
มัธยมศึกษา (ภาษาไทย) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
สีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทาง
สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนวิชาภาษาไทย ได้โปรดพิจารณา
ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ
รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 0811856493

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๒ ๖๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 มิถุนายน 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางพรทิพย์ เปี้ยคำภา

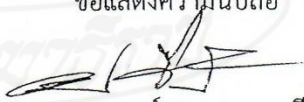
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนุชรี อุปสรรค นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก
มัธยมศึกษา (ภาษาไทย) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
สีคิ้วหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทาง
สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนวิชาภาษาไทย ได้โปรดพิจารณา
ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ
รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 0811856493

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
โดย +1 หมายถึง เหมาะสม 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ -1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	+1	0	-1
1. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเหมาะสมชัดเจน			
2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้			
3. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4			
4. เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย			
5. เนื้อหา มีความเหมาะสมกับเวลา			
6. เนื้อหา มีความเหมาะสมกับวัย			
7. เนื้อหา เรียงลำดับจากง่ายไปยาก			
8. เนื้อหาน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน			
9. รูปแบบของแบบฝึกมีรูปภาพน่าสนใจ สวยงาม มีคุณภาพ			
10. รูปแบบของแบบฝึกมีรูปเล่มและขนาดตัวอักษรพอเหมาะ			
11. การใช้ภาษาสุภาพเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
12. คำอธิบายชัดเจน ใช้ภาษาเข้าใจง่าย			
13. กิจกรรมในแบบฝึกสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา			
14. กิจกรรมในแบบฝึกสร้างความสนใจของนักเรียน			
15. การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมในแบบฝึกมีความเหมาะสม ชัดเจน			
16. กิจกรรมในแบบฝึกเสริมทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์			
17. กิจกรรมมีจำนวนเพียงพอสำหรับการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์			
18. แบบฝึกสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
19. แบบฝึกครอบคลุมเนื้อหา			
20. นักเรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

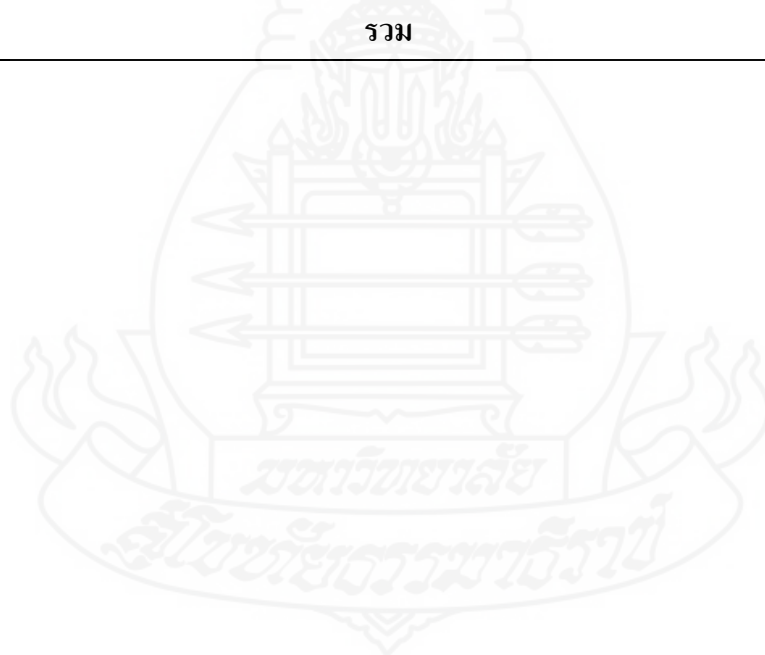

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยโดยผู้เชี่ยวชาญ
 ตารางที่ 1.1 แสดงคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย
 ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
1. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเหมาะสมชัดเจน	1	1	1	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	1	1	1	1.00
3. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	1	1	1	1.00
รวม				1.00

ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยโดยผู้เชี่ยวชาญ
 ตารางที่ 1.2 แสดงคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย
 ด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
1. เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	1	1	1	1.00
2. เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1.00
3. เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัย	1	1	1	1.00
4. เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปยาก	1	1	1	1.00
5. เนื้อหาน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	1	1	1	1.00
รวม				1.00

ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยโดยผู้เชี่ยวชาญ
 ตารางที่ 1.3 แสดงคุณภาพแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย
 ด้านแบบฝึก

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
1. รูปแบบของแบบฝึกมีรูปภาพน่าสนใจ สวยงาม มีคุณภาพ	1	1	1	1.00
2. รูปแบบของแบบฝึกมีรูปเล่มและขนาด ตัวอักษรพอเหมาะ	1	0	1	0.67
3. การใช้ภาษาสุภาพเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1	1	1	1.00
4. คำอธิบายชัดเจน ใช้ภาษาเข้าใจง่าย	1	1	1	1.00
5. กิจกรรมในแบบฝึกสอดคล้องและเหมาะสม กับเนื้อหา	1	1	1	1.00
6. กิจกรรมในแบบฝึกสร้างความสนใจของ นักเรียน	0	1	1	0.67
7. การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมในแบบฝึก มีความเหมาะสม ชัดเจน	1	1	1	1.00
8. กิจกรรมในแบบฝึกเสริมทักษะ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	1	1	1	1.00
9. กิจกรรมมีจำนวนเพียงพอสำหรับการฝึก เขียนเชิงสร้างสรรค์	1	1	1	1.00
10. แบบฝึกสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1.00
11. แบบฝึกครอบคลุมเนื้อหา	1	1	1	1.00
12. นักเรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	1.00
รวม				0.94

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางนุชรี อุปสรรคค์
วัน เดือน ปีเกิด	12 มีนาคม 2516
สถานที่เกิด	อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูพระนคร กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่ง	ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

